

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

SITUAČNÍ A VÝHLEDOVÁ ZPRÁVA ZELENINA

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

ZDROJE INFORMACÍ, ZPRACOVATELÉ PODKLADŮ:

Český statistický úřad, Praha
Generální ředitelství cel, Praha
Ministerstvo zemědělství, Praha
Státní zemědělský intervenční fond, Praha
Státní zemědělská a potravinářská inspekce, Brno
Zelinářská unie Čech a Moravy, Olomouc
Ústav zemědělské ekonomiky a informací, Praha
Rynek owoców a warzyw, Polsko
Situačná a výhledová správa, VÚEPP Bratislava

Odbor rostlinných komodit MZe

Autorka:

Bc. Irena Buchtová, MZe

Ředitel odboru rostlinných komodit:

Ing. Zdeněk Trnka, MZe

Autorka touto cestou děkuje za spolupráci všem uvedeným organizacím a jejich odborným pracovníkům.

Situační a výhledové zprávy jsou pro všechny zájemce z řad studentů, pedagogů odborných škol a podnikatelských subjektů a dalších k dispozici také na internetu na adrese: www.eagri.cz

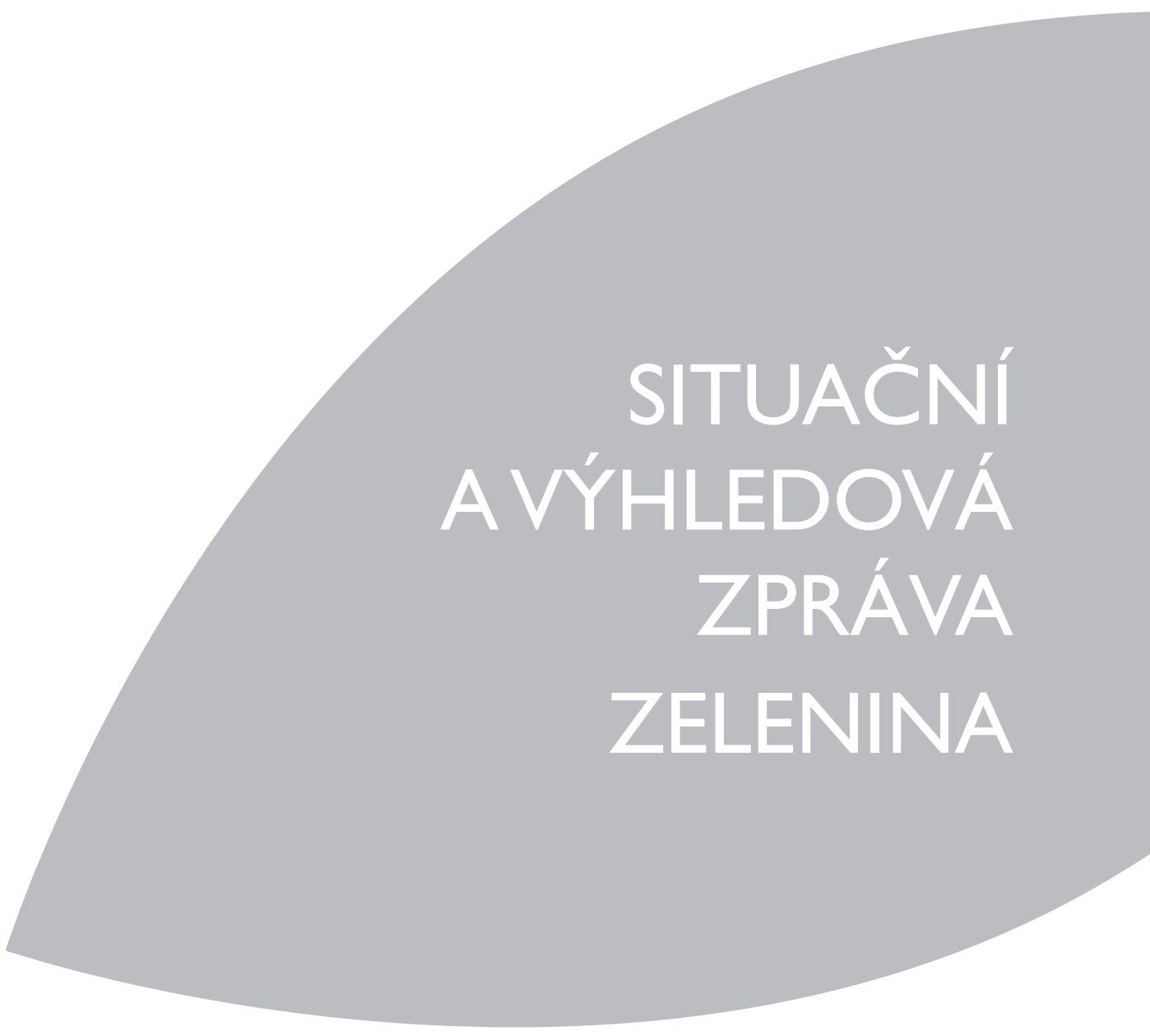
Autor fotografie:

Ing. Radovan Tůma, ZUČM

Vydalo: Ministerstvo zemědělství, Těšnov 65/17, 110 00 Praha 1
Internet: www.eagri.cz, e-mail: info@mze.cz

ISBN 978-80-7434-406-0, ISSN 1211-7692, MK ČR E 11003

Tisk a distribuce: Ústav zemědělské ekonomiky a informací, www.uzei.cz

SITUAČNÍ
A VÝHLEDOVÁ
ZPRÁVA
ZELENINA

PROSINEC
2017

OBSAH

Úvod	3
Souhrn	3
Zásahy státu a opatření EU u komodity zelenina	4
Evropský trh	33
Pěstování zeleniny v ČR	34
Integrovaná produkce zeleniny v ČR	44
Skladovací kapacity v zelinářství ČR	45
Zpracovatelský průmysl v ČR.	45
Spotřeba zeleniny v ČR.	52
Cenový vývoj zeleniny v ČR	54
Zahraniční obchod se zeleninou v ČR	56
Přehledy o užití zeleniny	59
Přílohy	60
Příloha č. 1 - Přehled předběžně uznaných seskupení producentů a uznaných organizací producentů v odvětví ovoce a zeleniny	60
Příloha č. 2 - Přehledy zahraničního obchodu ČR se zpracovanou zeleninou	61
Příloha č. 3 - Porovnání finančního vyjádření produkce zeleniny v ČR	65

ÚVOD

Předkládaná zpráva navazuje na Situační a výhledovou zprávu „Zelenina“, která byla vydaná v prosinci roku 2016. Cílem této Situační a výhledové zprávy je informovat o situaci v zelinářském sektoru, dále o změnách a základních pravidlech, týkajících se společné organizace trhu u komodity zelenina. Použité informace jsou zpracovány podle dostupných informací k měsíci listopadu 2017, není-li uvedeno jinak.

Situační a výhledové zprávy jsou pro všechny podnikatelské subjekty k dispozici v budově Ministerstva zemědělství, na internetové adrese: <http://www.eagri.cz/>, navigace – zemědělství, rostlinné komodity, ovoce a zelenina, situační a výhledové zprávy.

SOUHRN

Roky 2016 a 2017 byly z hlediska pěstitelského příznivé pro zelináře, kteří měli možnost zeleninové porosty zavlažovat. Poslední roky se vyznačují zejména celkovým nedostatkem dešťových srážek, rovněž tak oblastními srážkovými i teplotními zvraty během vegetace.

Pěstební plochy zeleniny se postupně mírně zvyšují, stejně tak i plochy tržní zeleniny. V roce 2016 se celková sklizňová plocha meziročně zvýšila o 9 % na 14,5 tis. ha. Výměra tržní zeleniny vzrostla o 11 % na 10,1 tis. ha a v roce 2017 byl zaznamenán opět nárůst o 7 % na 10,9 tis. ha. K výraznému zvýšení došlo zejména u hrášku, rajčat, cibule, kukuřice cukrové, hlávkového zelí, kedluben a celeru. Celková produkce zeleniny meziročně vzrostla o 21 % a činila 298,6 tis. t, přičemž k nárůstu došlo téměř u všech sledovaných zeleninových druhů.

V roce 2017 se zvýšila i výměra krytých ploch pro pěstování rajčat na 36 ha. Vzhledem k dotačním podporám v rámci Programu rozvoje venkova se rekonstruují skleníky a budují se nové pro pěstování rajčat hydroponickým způsobem.

Průměrné roční ceny zemědělských výrobců zeleniny (CZV) se v roce 2016 v porovnání s rokem 2015 snížily téměř u všech sledovaných druhů, nejvýrazněji u petržele, celeru, kapusty hlávkové a hlávkového zelí bílého. V I. pololetí roku 2017 se CZV pohybovaly ještě v nižších hladinách v porovnání se stejným obdobím předchozího roku. Lze usuzovat, že pravděpodobnou příčinou byly vyšší objemy zeleniny na trhu, avšak dovezené zejména z Německa, Nizozemska a Polska za nízké ceny. Ve druhé polovině roku však ceny opět vzrostly, v některých případech dost výrazně, s výjimkou cen cibule, rajčat, kedlubnů a salátů. Trend nárůstu lze pozorovat u vývoje spotřebitelských cen v roce 2016 i 2017, kde výraznější zvýšení vykazovaly především ceny celeru, česneku, květáku, papriky a salátových okurek.

Nákup čerstvé zeleniny pro zpracování z tuzemské produkce se v roce 2016 meziročně zvýšil o 26 % na 67 606 t, nákup ze zahraničí zůstal přibližně stejný v objemu 33 470 t. Největší podíl v nákupu čerstvé zeleniny pro zpracování z tuzemska představovalo, podobně jako v předchozích letech, hlávkové zelí bílé a také rajčata. Téměř polovinu z nákupu čerstvé zeleniny pro zpracování ze zahraničí tvořily okurky nakládačky. Ze statistických údajů vyplývá, že celková výroba výrobků ze zeleniny se v roce 2016 meziročně mírně zvýšila na 174,0 tis. t, nejvíce výroba sterilované zeleniny, resp. okurek nakládaček.

Dovoz čerstvé zeleniny se v roce 2016 meziročně zvýšil o 6,2 % na celkových 647,4 tis. t v hodnotě 11,4 mld. Kč. Výrazně vzrostly dodávky zeleniny ze zemí EU (o 5 %) a dosáhly 592,7 tis. t. Nejvíce zeleniny pocházelo z Nizozemska (115,6 tis. t), Španělska (111,1 tis. t), Polska (89,3 tis. t), Německa (80,2 tis. t) a Itálie (60,6 tis. t).

Vývoz čerstvé zeleniny včetně reexportu meziročně vzrostl o 10,2 % na 106,1 tis. t v celkové hodnotě 2,0 mld. Kč. Do zemí EU bylo vyvezeno 105,8 tis. t, a to zejména na Slovensko (56,0 tis. t), do Německa (8,4 tis. t) a Maďarska (5,5 tis. t). Záporné saldo zahraničního obchodu v roce 2016 dosáhlo z hlediska finančního 7,5 mld. Kč.

ZÁSADY STÁTU A OPATŘENÍ EU U KOMODITY ZELENINA

Do této kapitoly je zahrnuto:

1. Regulace podnikání a obchodu uvnitř EU
2. Vnější obchodní politika EU
3. Daňová politika
4. Dotační politika
5. Reforma Společné zemědělské politiky pro období 2015–2020
6. Právní předpisy vztahující se k sektoru ovoce a zeleniny
  - 6.1. Legislativa v rámci SOT ovoce a zeleniny
  - 6.2. Projekt „Ovoce a zelenina do škol“
  - 6.3. Změny v předpisech EU pro kontrolu čerstvého ovoce a zeleniny
  - 6.4. Mimořádná opatření pro producenty ovoce a zeleniny
7. Státní zemědělský intervenční fond – opatření v rámci SOT
8. Právní předpisy ČR vztahující se ke komoditě zelenina
9. Kontrola jakosti zeleniny a zeleninových výrobků

I. Regulace podnikání a obchodu uvnitř EU

V rámci Evropské unie, jejímž členem se od 1. 5. 2004 stala i Česká republika, nejsou pro pohyb zboží stanovena žádná cla ani kvóty. Pro dovozy zboží ze zemí, které nejsou součástí EU, platí společný celní sazebník.

Vzhledem k neexistenci hraničních kontrol a celního řízení mezi státy EU vznikla povinnost evidovat daňové a statistické údaje. Nesplnění této povinnosti je sankcionováno. Statistikou vnitřního obchodu se zabývá systém **INTRASTAT** (informace na www.czso.cz).

Systém Intrastat je povinný pro všechny členské státy EU, není však jednotný v oblasti sběru prvotních údajů (např. ve formě výkazu, v organizačním zabezpečení, v rozlišení obchodních transakcí, ve sběru některých údajů a způsobu jejich vykazování, ve výši prahů pro vykazování apod.).

Povinnost vykazovat data pro Intrastat v ČR vzniká jen osobám (právníckým i fyzickým) registrovaným nebo identifikovaným v ČR k DPH, tj. osobám, kterým finanční úřad přidělil DIČ, které odeslaly zboží do jiného členského státu anebo přijaly zboží z jiného členského státu, a to v hodnotě dosahující prahu pro vykazování údajů do Intrastatu.

Zpravodajskými jednotkami se mohou stát nejen tzv. plátcí DPH, včetně zastupujících členů skupin spojených osob registrovaných DPH jako skupiny v souladu s ustanovením § 5a až 5c zákona o DPH, ale i právnické osoby, jako jsou např. veřejnoprávní instituce, státní orgány, orgány samosprávy a jiné, které jsou podle zákona o DPH osobami identifikovanými k dani. Povinnost vykazovat data pro Intrastat může vzniknout také zpravodajským jednotkám, které jsou osobami registrovanými k DPH současně v ČR i v jiném členském státě a v ČR nemají své sídlo, místo podnikání nebo provozovnu, nebo i zahraničním osobám s daňovou povinností k DPH v ČR, pokud se registrovaly k DPH a DIČ jim přidělil Finanční úřad pro Prahu I. Místně příslušným celním úřadem pro odevzdávání výkazů pro Intrastat i pro registraci k elektronickému předávání těchto výkazů je pro tyto zpravodajské jednotky Celní úřad pro hlavní město Prahu, Washingtonova 7, Praha I.

Práh pro vykazování je limit hodnoty odeslaného nebo přijatého zboží, který činí 8 mil. Kč pro odeslané a 8 mil. Kč pro přijaté zboží.

Základní nařízení Evropské unie:

- a) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 638/2004, o statistice Společenství obchodu se zbožím mezi členskými státy a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 3330/91,
- b) Nařízení Komise (ES) č. 1982/2004, kterým se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 638/2004, o statistice Společenství obchodu se zbožím mezi členskými státy a o zrušení nařízení Komise (ES) č. 1901/2000 a (EHS) č. 3590/92,
- c) Nařízení Rady (EHS) č. 2658/87, o celní a statistické nomenklatuře a o společném celním sazebníku, ve znění pozdějších předpisů,
- d) Příloha I nařízení Rady (EHS) č. 2658/87 - prováděcí nařízení Komise (EU) č. 2016/1821,
- e) Nařízení Rady (EHS) č. 2913/1992, kterým se vydává celní kodex Společenství,
- f) Nařízení Komise (EU) č. 1106/2012, kterým se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 471/2009, o statistice Společenství týkající se zahraničního obchodu se třetími zeměmi, pokud jde o aktualizaci klasifikace zemí a území,
- g) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 952/2013, kterým se stanoví celní kodex Unie, včetně prováděcích nařízení č. 2015/2446, 2015/2447 a 2016/341,
- h) Směrnice Rady 2006/112/ES o společném systému daně z přidané hodnoty.

Základní právní předpisy České republiky související se zahraničním obchodem:

- Zákon č. 242/2016 Sb., celní zákon,
- Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 280/2009 Sb., daňová řád, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky,
- Vyhláška č. 285/2012 Sb., o územních pracovištích celních úřadů, která se nenacházejí v jejich sídlech,
- Nařízení vlády č. 244/2016 Sb., k provedení některých ustanovení celního zákona v oblasti statistiky.

2. Vnější obchodní politika EU

EU je celní unií vytvořenou v souladu s pravidly WTO. EU má společný celní kodex a společný celní sazebník. Pro dovozce je celní sazebník v podobě tzv. **TARIC** (Integrovaný tarif Evropského společenství, vydávaný v souladu s nařízením Komise EHS č. 2658/87), elektronická podoba na adrese:

<http://ec.europa.eu/taxation> nebo na webových stránkách Celní správy, www.celnisprava.cz/ a 1x ročně je vydáván v Úředním věstníku EU.

Česká republika jako členský stát EU participuje na **bilaterálních dohodách, které má EU uzavřeny s mimounijními zeměmi (tzv. třetími zeměmi)**. Formy těchto dohod jsou různé a postihují různé úseky a úroveň spolupráce. Většina z nich obsahuje část týkající se buď obchodu se zemědělskými a potravinářskými výrobky, nebo spolupráce v oblasti zemědělství. Nejčastějším typem dohod jsou **dohody asociační (AA)**, které zakládají přidružení (obvykle včetně vytvoření zóny volného obchodu – FTA) a jsou uzavírány se zeměmi, které buď hodlají vstoupit do EU, nebo chtějí mít s EU velmi úzké obchodní vztahy (např. Moldavsko, Gruzie, Srbsko, Ukrajina atd.).

Jednou z forem **dohod o volném obchodu (FTA)**, které poskytují preferenční obchodní koncese za účelem postupného uvolnění obchodu, jsou **dohody o volném obchodu (DCFTA)**, jejichž podoba v poslední době nabývá formy **prohloubené a komplexní dohody**.

Významnou oblastí, kde má EU sjednány dohody typu zóny volného obchodu je oblast Středomoří EUROMED (Maroko, Palestinská autonomie, Tunisko, Jordánsko, Libanon, Alžírsko, Izrael, Sýrie).

Neméně využívanou smluvní základnou pro spolupráci se zeměmi, kterým EU poskytuje různé formy pomoci za účelem jejich rozvoje, jsou **dohody o partnerství a spolupráci (PCA) a dohody o hospodářském partnerství (EPA)**. V rámci těchto dohod může EU poskytnout partnerským třetím zemím **autonomní obchodní preference (ATP)**, umožňující bezcelní přístup jejich zboží na unijní trh (např. Moldavsko, autonomní kvóty pro hroznové víno, jablka a švestky).

Existují i samostatná obchodní ujednání o obchodu s některými zemědělskými výrobky. Privilegované jsou vztahy s geograficky a historicky nejbližšími partnery, tzn. se členskými státy Evropského sdružení volného obchodu (ESVO), které zahrnuje Švýcarsko, Norsko, Island a Lichtenštejnsko.

Neméně důležitá z hlediska zemědělských komodit je dohoda o spolupráci se skupinou afrických, karibských a tichomořských rozvojových zemí (**ACP**). Významné jsou rovněž preferenční dohody s Tureckem, Izraelem, dále dohody s Čínou, Chile, Makedonií, Mexikem a Mongolskem.

S vyspělými mimoevropskými zeměmi, jako je Austrálie, Kanada, Japonsko, Korejská republika, Hongkong, Tchaj-wan, Nový Zéland, Singapur a USA, probíhá obchod EU na základě smluvních celních sazeb. Na některé vybrané zemědělské výrobky existují komoditní preferenční ujednání.

Pro úplnost je třeba zmínit, že za stanovených podmínek je možné partnerům poskytnout **jednostranné (autonomní) preference**, obvykle v podobě snížení, resp. odstranění celních sazeb. EU této možnosti využívá ve vztahu vůči rozvojovým a nejméně rozvinutým zemím podle Všeobecného systému preferencí zemím západního Balkánu, zemím Východního Partnerství, 20 zámořským zemím a územím, s nimiž mají Dánsko, Francie, Velká Británie a Nizozemsko zvláštní vztahy.

Druhy zeleniny, na které se při dovozu ze třetích zemí do EU vztahují předepsané vstupní ceny – rok 2017

Pravidla pro uplatňování vstupní ceny pro ovoce a zeleninu jsou stanovena v nařízení Komise (ES) č. 543/2011, ve znění pozdějších předpisů

Kód KN	Popis	Vstupní cena v €/100 kg	Celní sazba smluvní v %
0702 00 00	Rajčata čerstvá, chlazená		
	1.1.–31.3.	84,6	8,8*
	1.4.–30.4.	112,6	8,8*
	1.5.–14.5.	72,6	8,8*
	15.5.–31.5.	72,6	14,4*
	1.6.–30.9.	52,6	14,4*
	1.10.–31.10.	62,6	14,4*
	1.11.–20.12. 21.12.–31.12.	62,6 67,6	8,8* 8,8*
0707 00 05	Okurky salátové čerstvé, chlazené		
	1.1.–konec února	67,5	12,8*
	1.3.–30.4.	110,5	12,8*
	1.5.–15.5. - ke zpracování ¹⁾ a ostatní	48,1	12,8*
	16.5.–30.9. - ke zpracování ¹⁾ a ostatní	48,1	16,0
	1.10.–31.10. – ke zpracování ¹⁾ a ostatní	68,3	16,0
	1.11.–10.11. 11.11.–31.12.	68,3 60,5	12,8* 12,8*
0709 93 10	Cukety		
	1.1.–31.1.	48,8	12,8
	1.2.–31.3.	41,3	12,8
	1.4.–31.5.	69,2	12,8
	1.6.–31.7.	41,3	12,8
	1.8.–31.12.	48,8	12,8
0709 91 00	Artyčoky		
	1.1.–31.5.	82,6	10,4
	1.6.–30.6.	65,4	10,4
	1.7.–31.10.	-	10,4
	1.11.–31.12.	94,3	10,4

Pramen: Nařízení Komise (EU) č. 2016/1821, příloha 2

Poznámka: * celní kvóta WTO,

¹⁾ zařazení do této podpoložky podléhá podmínkám dle NK (EHS) č. 2454/93, ve znění pozdějších předpisů (viz čl. 291 až 300)

3. Daňová politika

Zákonem č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, jsou upraveny daně na zboží, nemovitosti a služby za podmínek stanovených tímto zákonem. Od 1. 1. 2013 došlo ke zvýšení snížené sazby DPH ze 14 % na 15 % a základní sazby daně z 20 % na 21 %. Snížené sazby DPH (tj. 15 %) podléhá kapitola 07 celního sazebníku, tzn. jedlá zelenina a některé kořeny a hlízy, a kapitola 20, tzn. přípravky ze zeleniny, ovoce, ořechů nebo jiných částí rostlin.

4. Dotační politika

Realizaci podpůrných programů v roce 2017 lze rozdělit do následujících skupin:

A) Národní podpory (STATE AID)

Zásady, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotací pro rok 2017 na základě § 2 a § 2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů

- **3. Podpora ozdravování polních a speciálních plodin**

Účelem je zvýšení kvality rostlinné produkce cestou náhrady chemického ošetření a prevence šíření hospodářsky závažných virových a bakteriálních chorob a chorob přenosných osivem a sadbou.

3.a) Biologická a fyzikální ochrana jako náhrada chemické ochrany rostlin – režim podpory notifikován na období od 1. 10. 2017 do 31. 12. 2020 a mění režim podpory č. SA.35234 (2012/N) do výše 80 % u zeleninových druhů okurka, rajče a paprika pěstovaných ve skleníku, max. však u druhu okurka 227 200 Kč/ha, rajče 181 906 Kč/ha a paprika 74 560 Kč/ha, z prokázaných nákladů na pořízení biopreparátů,

3.c) Podpora na testování množitelského materiálu s využitím imunoenzymatických metod a metod PCR do výše 60 % prokázaných přímých nákladů,

3.d) Podpora tvorby rostlinných genotypů s vysokou rezistencí k biotickým a abiotickým faktorům a diferencovanou kvalitou obilovin, včetně kukuřice, malých zrnin, olejnin, luskovin, brambor, píce, zelenin, kořeninových rostlin, chmele, révy vinné a ovocných dřevin, do výše 70 % prokázaných vyjmenovaných nákladů.

► **Vyhodnocení dotačního programu – rok 2016**

Na DP 3.a) bylo vyplaceno 595,3 tis. Kč, na 3.c) 295,2 tis. Kč, na 3.d) 13,3 mil. Kč.

- **9.A.b. Speciální poradenství pro rostlinnou výrobu**

9.A.b.1) Publikace doporučených odrůd a souvisejících informací, poskytované pěstitelům zdarma. Subjektem je pěstitelský svaz. Výše podpory je stanovena do výše 80 % prokázaných přímých nákladů.

9.A.b.2) Pořádání výstav pěstovaných rostlin. Subjektem je vystavovatel nebo pěstitelský svaz. Výše podpory: fixní částka podle rozhodnutí MZe, podle významu pořádané výstavní akce.

9.A.b.3) Pořádání seminářů, školení pro pěstitelskou veřejnost. Subjektem je pořadatel (se souhlasem MZe). Výše podpory: do výše 60 % prokázaných přímých nákladů, avšak max. do 50 tis. Kč na jedno školení či seminář.

► **Vyhodnocení dotačního programu – rok 2016**

V rámci DP 9.A.b.2) bylo zelináři čerpáno celkem 1 010,4 tis. Kč a 9.A.b.3) 89,6 tis. Kč.

- **S.1. – Zmírnění škod způsobených suchem** na zemědělských plodinách a na produkci v okrasných a ovocných školkách v období květen až říjen 2015

Vláda schválila kompenzace škod pěstitelům polních plodin a pěstitelům sadovního materiálu lesních dřevin postižených suchem v roce 2015, u kterých došlo k poklesu produkce plodin (v přepočtu na tržby) a sadbového materiálu lesních dřevin o více než 30 % v porovnání s průměrem posledních tří let. Nárok na odškodnění měli pěstitelé následujících plodin: brambor, cukrové řepy, chmele, ovoce, zeleniny, ovocných a okrasných škoků a sadbového materiálu lesních dřevin, dále se toto odškodnění rovněž týkalo kukuřice pro krmné účely a trvalých travních porostů. Celkem bylo 3 580 žadatelům vyplaceno 1 193,6 mil. Kč, z toho pěstitelům zeleniny 13,6 mil. Kč.

B) Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond (PGRLF)

Investiční programy PGRLF - Podpory podnikání - jsou zaměřené zejména na realizaci dlouhodobých investičních záměrů s ohledem na restrukturalizaci a zvýšení efektivnosti, modernizace, snížení výrobních nákladů, zlepšení jakosti a další rozvoj zemědělských subjektů. PGRLF umožňuje v současné době obnovovat investice, které jsou pro zemědělský resort neustále vysoce potřebné a bez podpory PGRLF obtížně dostupné. Podporou pojištění se daří postupně zvyšovat stále nedostatečnou úroveň propojitelnosti v pojištění plodin a zvířat a tím do jisté míry eliminovat specifická rizika podnikání v zemědělském sektoru.

Hlavním předmětem činnosti PGRLF je subvencování části úroků z úvěrů podnikatelských subjektů v oblasti zemědělství, lesnictví, vodního hospodářství a průmyslu zabývajícího se zpracováním produkce ze zemědělské výroby. Dalšími činnostmi PGRLF je finanční podpora pojištění plodin, hospodářských zvířat a lesních porostů, podpora ve formě úvěrů poskytovaných PGRLF na investiční a provozní financování podniku související se zemědělskou prvovýrobou, se zpracováním zemědělských produktů, lesním hospodářstvím nebo zpracováním dřeva či na nákup nestátní zemědělské půdy nebo podpory sociálního zemědělství a podpory ve formě zajištění komerčních úvěrů.

Aktuální informace o pravidlech pro poskytování podpory PGRLF lze nalézt na internetových stránkách www.pgRLF.cz.

Pro rok 2017 byly vyhlášeny zejména tyto programy:

Zemědělec: Cílem je vytvořit předpoklady pro další rozvoj prvovýrobců zemědělské produkce. Podpora ve formě dotace části úroků z investičních úvěrů na nákup zemědělské techniky do zemědělské prvovýroby, na výstavbu, pořízení nebo vylepšení nemovitého majetku v zemědělských závodech a na nákup plemenných zvířat za účelem zlepšení genetické hodnoty stáda. V rámci uvedeného programu je poskytováno zvýhodnění pro mladé podnikatele v zemědělství, a to navýšením základní sazby podpory o další 1 % p. a. Minimální úrokové zatížení příjemce podpory činí 0,5 % p. a.

Zpracovatel: Program je určen podnikatelům, kteří se zabývají zpracováním zemědělských produktů a dosahují požadované hranice příjmů ze zpracování zemědělské produkce. Podpora je poskytována ve formě subvence části úroků z úvěrů poskytnutých na pořízení investičního majetku, který souvisí se zpracováním zemědělských produktů. Program je poskytován v režimu *de minimis* (= až 200 000 € na jeden podnik za poslední 3 roky).

Podpora nákupu půdy: Program pro podporu nákupu nestátní zemědělské půdy zemědělskými prvovýrobcí. Podpora ve formě dotace části úroků z úvěrů na nákup půdy dle podmínek poskytování podpory malého rozsahu (*de minimis*) = až do 15 000 € na jeden podnik za poslední 3 roky.

Podpora nákupu půdy – snížení jistiny úvěru: Program určený na podporu nákupu nestátní zemědělské půdy, v rámci kterého je poskytována podpora ve formě finančních prostředků určených ke snížení jistiny úvěrů poskytnutých komerčními subjekty na nákup zemědělské půdy. Podpora bude poskytnuta až do výše limitu příslušného nařízení *de minimis* (= až 15 000 € na jeden podnik za poslední 3 roky). Uvedená podpora může být poskytnuta i opakovaně. Program podpory je určen pro zemědělské podnikatele, kteří působí v oblasti zemědělské prvovýroby.

Podpora pojištění

Účelem podpory je zpřístupnění pojistné ochrany širokému okruhu zemědělců a tím dosažení vyššího zajištění podnikatelských aktivit proti nepředvídatelným škodám a částečná kompenzace pojistného, vynaloženého na zemědělské pojištění. Předmětem podpory je úhrada části nákladů prokazatelně vynaložených na platbu pojistného u pojištění plodin a hospodářských zvířat. Podpora bude poskytnuta pěstiteli, který splňuje všechny podmínky pro poskytnutí finanční podpory pojištění a který na své jméno sjednal smluvní pojištění plodin a uhradil pojistné ve výši min. 1 000 Kč za příslušný rok. Za plodiny se nepovažují lesní porosty a lesní školky. Uvedeným pojištěním se rozumí pojištění plodin na ztráty způsobené přírodními pohromami či nepříznivými klimatickými jevy či škůdci rostlin.

Nepříznivými klimatickými jevy se rozumí nepříznivé povětrnostní podmínky jako mráz, bouře a krupobití, námraza, silný nebo dlouhotrvající déšť, sucho a další nepříznivé klimatické podmínky.

Přírodní pohromou se rozumí zemětřesení, laviny, sesuvy půdy a záplavy, tornáda a požáry v přírodě přirozeného původu.

Škůdci rostlin se rozumí všechny druhy, kmeny nebo biotypy rostlin, živočichů nebo patogenů, škodlivé rostlinám nebo rostlinným produktům.

Výše podpory: - do 50 % prokázaných uhrazených nákladů na pojištění speciálních plodin - pro příslušný rok;

Pro účely poskytování podpory se speciálními plodinami se rozumí:

- trvalé kultury vč. školek, tj. réva vinná, chmel,
- ovoce (meruňky, jablka, hrušky, třešně, višně, broskve, rybíz, angrešt, ořechy, mandle, kdoule, švestky, slívy, ryngle, maliny, ostružiny, jeřáb černý, jeřáb obecný, kaštanovník jedlý),
- jahody, brambory,
- zelenina,
- okrasné rostliny vč. školek a LAKR, přadné rostliny (len a konopí), produkce trav a jetelovin pěstovaných na semeno.

Investiční úvěry

Účelem Úvěru poskytnutého PGRLF v rámci programu podpory Investiční úvěry je pořízení investičního majetku, který souvisí se zpracováním zemědělských produktů ve smyslu „Pokynů“. Úvěr nesmí být použit na nákup (pořízení) nemovitého majetku. Doba splatnosti Úvěru na uvedené investice nepřesáhne 15 let (od podpisu smlouvy o poskytnutí Úvěru). Úvěr bude poskytnut ve výši od 100 tis. Kč do 10 mil Kč. (Podpora do 15 000 € na jeden podnik za poslední 3 měsíce).

Provozní úvěry

Účelem provozního Úvěru poskytnutého PGRLF v rámci programu podpory Provozní úvěry je provozní financování zpracovatelů zemědělských produktů ve smyslu „Pokynů“.

Doba splatnosti Úvěru na stanovené provozní financování nepřesáhne 2 roky (od podpisu smlouvy o poskytnutí Podpory). Úvěr bude poskytnut ve výši od 100 tis. Kč do 2 mil. Kč. (Podpora do 15 000 € na jeden podnik za poslední 3 měsíce).

Sociální zemědělství: Program podpory je určen zemědělskému prvovýrobcí, který umožní znevýhodněným osobám spolupodílet se na běžných (nebo zvláště vyčleněných) činnostech farmy, má uzavřené pracovní smlouvy s uvedenými osobami a uzavřenou smlouvu s registrovaným poskytovatelem sociálních služeb či sám je registrovaným poskytovatelem sociálních služeb. V rámci uvedeného programu jsou poskytovány úvěry PGRLF, a to úvěry jak investiční, tak úvěry provozní.

C) Národní program podpory potravin

Národní značka kvality KLASA je udělována od roku 2003 ministrem zemědělství pouze kvalitním potravinářským a zemědělským výrobkům, které splní přísné kvalitativní (prokázání nadstandardní kvalitativní charakteristiky) a legislativní požadavky. Spravuje ji Odbor administrace podpory kvalitních potravin Státního zemědělského intervenčního fondu (SZIF). Spotřebitelům a odběratelům slouží k lepší orientaci na trhu při identifikaci výjimečně kvalitních produktů v porovnání s běžně dostupnými konkurenčními potravinami.

Značka KLASA jako marketingový nástroj napomáhá zvyšovat hodnotu oceněných potravinářských výrobků. Jejím smyslem je na straně jedné marketingově podpořit aktivity producentů potravin, na straně druhé pak informovat spotřebitele. Značka se uděluje na 3 roky a garantuje, že jsou nabízeny skutečně kvalitní potraviny. V současné době je značkou KLASA oceněno 981 výrobků od 220 producentů.

Značka Regionální potravina

Značka Regionální potravina je určena pro potravinářské nebo zemědělské výrobky od malých a středních potravinářských výrobců (tj. firem s maximálně 250 zaměstnanci). Odborné poroty vybírají vždy jeden vítězný výrobek v 9 kategoriích. Jejím držitelem se mohou stát jen ty výrobky, které zvítězí v dané kategorii. Oceněné výrobky získávají certifikát ministra zemědělství a právo užívat značku „Regionální potravina“ daného kraje po dobu 4 let.

Soutěž o značku „Regionální potravina“ se vyhlašuje v každém ze 13 krajů ČR. Zemědělský nebo potravinářský výrobek, který je předmětem žádosti o udělení značky, musí být vyroben v příslušném regionu ze surovin z daného regionu, případně je-li to z objektivních důvodů nutné z tuzemských surovin. Značka Regionální potravina je součástí informační a komunikační kampaně Ministerstva zemědělství. Jejím hlavním cílem je představit spotřebitelům to nejlepší z potravinářské produkce v jednotlivých krajích ČR. Projekt vychází vstřícně z zájmu veřejnosti o kvalitní potraviny od tradičních regionálních výrobců.

Více informací lze nalézt na internetových stránkách www.eklasa.cz, www.szif.cz.

5. Reforma Společné zemědělské politiky pro období 2015–2020

Rostlinná výroba, včetně pěstování ovoce a zeleniny, je v podmínkách ČR podporována několika dotačními tituly v rámci I. pilíře (přímé platby) Společné zemědělské politiky EU.

Vícesložkový systém přímých plateb (SAPS, ozelenění, VCS a platba pro mladé zemědělce)

Společná zemědělská politika (SZP) v rámci přímých plateb klade důraz na šetrný přístup k životnímu prostředí pomocí režimu ozelenění, generační obměnu na venkově prostřednictvím podpor pro mladé zemědělce nebo na podporu tzv. citlivých komodit pomocí dobrovolné podpory vázané na produkci. Od roku 2015 přímé platby v ČR tvoří jednotná platba na plochu zemědělské půdy (SAPS), platba pro zemědělce dodržující zemědělské postupy příznivé pro klima a životní prostředí (tzv. greeningová platba), dobrovolná podpora vázaná na produkci (VCS) a platba pro mladé zemědělce.

a) Jednotná platba na plochu zemědělské půdy (SAPS)

SAPS i nadále tvoří nejvýznamnější část přímých plateb. Poskytnutí podpory v rámci SAPS upravuje NV č. 50/2015 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování přímých plateb zemědělcům a o změně některých souvisejících nařízení. Přehled výše vnitrostátních stropů na SAPS, včetně sazeb na 1 ha, je uveden v následující tabulce.

Výše vnitrostátních stropů na přímé platby, obálky a sazby SAPS v letech 2010–2017

Rok	Obálka na SAPS (mil. EUR)	Sazba SAPS (EUR/ha)	Sazba SAPS (Kč/ha)
2010	581,177	165,07	4 060,80
2011	667,365	189,32	4 686,50
2012	755,659	214,28	5 387,30
2013	832,828	235,86	6 068,88
2014	773,751	218,08	5 997,23
2015	462,980	130,35	3 543,91
2016	462,535	130,07	3 514,54
2017	461,017	130,01	3 377,73

Pramen: MZe

Poznámka: Ke snížení vnitrostátního stropu na SAPS od roku 2015 došlo v důsledku převodu části finančních prostředků v rámci přímých plateb na greeningovou platbu, VCS a platbu pro mladé zemědělce. Od roku 2015 je SAPS vyplácen spolu s greeningovou platbou.

SAPS je poskytován ze zdrojů EU na hektar způsobilé zemědělské půdy. Poskytnutí SAPS je mimo jiné podmíněno splněním podmínek aktivního zemědělce a zemědělského podnikatele, řádným obhospodařováním zemědělské půdy, dodržováním podmínek dobrého zemědělského a environmentálního stavu (DZES) a také dodržováním některých povinných požadavků na hospodaření, které jsou společně s DZES známy jako podmínky podmíněnosti (tzv. Cross Compliance). Minimální výměra, na kterou lze poskytnout SAPS, činí 1 ha zemědělské půdy.

b) Platba pro zemědělce dodržující zemědělské postupy příznivé pro klima a životní prostředí (greening)

Cílem greeningu je snížit negativní dopady zemědělské činnosti na životní prostředí. Pokud žadatel požádá o SAPS, je povinen dodržovat na všech svých způsobilých hektarech zemědělské půdy zemědělské postupy příznivé pro klima a životní prostředí. Základní pravidla greeningu vyplývají z příslušného evropského nařízení pro přímé platby, které vymezuje jeho tři složky, tj. diverzifikaci plodin, zachování výměry trvalých travních porostů a vyhrazení plochy využívané v ekologickém zájmu (Ecological Focus Area - EFA). Podmínky této platby upravuje NV č. 50/2015 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Přehled výše vnitrostátních stropů a sazba na greening, včetně sazeb na 1 ha, je uveden v následující tabulce.

Vnitrostátní stropy a sazby na greening v letech 2015 až 2017

Rok	Obálka SAPS (mil. EUR)	Směnný kurz (Kč/EUR)	Sazba (EUR/ha)	Sazba (Kč/ha)
2015	253,456	27,18	71,49	1 943,62
2016	253,212	27,02	71,35	1 928,43
2017	252,960	25,981	71,34	1 853,35

c) Dobrovolná podpora vázaná na produkci (Voluntary Coupled Support - VCS)

ČR dlouhodobě podporuje citlivé sektory rostlinné a živočišné výroby v rámci přímých plateb.

Pro období 2015–2020 směřují finanční prostředky v rámci VCS na **ovoce, zeleninu**, konzumní brambory, cukrovou řepu, bílkovinné plodiny a také na již v minulosti podpořené komodity: chmel, masná telata, dojnice, ovce a kozy, a to v celkové výši 15 % roční obálky na přímé platby (průměrná roční částka cca 3,3 mld. Kč). Došlo nejenom k rozšíření počtu podporovaných komodit, ale také k významnému nárůstu objemu finančních prostředků. Tento mechanismus na rozdíl od jiných jako jediný umožňuje podporu vázat na skutečnou aktuální produkci.

Pro období 2015–2020 budou finanční prostředky v rámci VCS směřovat nejenom na tyto sektory, ale i na **ovoce, zeleninu**, konzumní brambory, cukrovou řepu a bílkovinné plodiny podmíněné chovem hospodářských zvířat, a to v celkové výši 15 % roční obálky na přímé platby (průměrná roční částka cca 3,46 mld. Kč). Dochází tedy nejenom k rozšíření počtu podporovaných komodit, ale také k významnému nárůstu objemu finančních prostředků. Tento mechanismus na rozdíl od jiných jako jediný umožňuje podporu vázat na skutečnou aktuální produkci, nikoliv historické údaje, a je u něj tedy zaručeno, že podpora bude alokována tzv. „živým producentům“.

Podpora na produkci zeleninových druhů s velmi vysokou pracností (VVP) a vysokou pracností (VP)

Podmínky poskytování podpory na produkci zeleninových druhů s VVP a VP upravuje §22 a 23 NV č. 50/2015 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Nejdůležitější předpisy EU pro přímé platby:

- nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. **1307/2013**, kterým se stanoví pravidla pro přímé platby zemědělcům v režimech podpory v rámci společné zemědělské politiky a kterým se zrušují nařízení Rady (ES) č. 637/2008 a nařízení Rady (ES) č. 73/2009, ve znění pozdějších předpisů,
- nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. **1306/2013**, o financování, řízení a sledování společné zemědělské politiky a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 352/78, (ES) č. 165/94, (ES) č. 2799/98, (ES) č. 814/2000, (ES) č. 1290/2005 a (ES) č. 485/2008, ve znění pozdějších předpisů.

V rámci podpory na produkci je pro každou skupinu zeleninových druhů (VVP a VP) stanovena výměra nejméně 1 ha plochy zemědělské půdy evidované v evidenci využití půdy podle uživatelských vztahů (tzv. LPIS) jako druh zemědělské kultury „standardní orná půda“ nebo „jiná trvalá kultura“ v případě chřestu, nejméně ode dne doručení žádosti SZIF do 31. srpna příslušného kalendářního roku a vyhovuje dalším požadavkům dle NV č. 50/2015 Sb., ve znění pozdějších předpisů, jako je stanovený minimální výsev či výsadba.

Průměrně bude pro období 2015–2020 vyčleněno na odvětví zeleniny v rámci přímých plateb cca 100 mil. Kč ročně.

Rok	Sazba platby na produkci zeleniny s VVP	Sazba platby na produkci zeleniny s VP
2015	13 183,82 Kč/ha	3 662,37 Kč/ha
2016	12 039,97 Kč/ha	5 002,94 Kč/ha
2017	11 462,28 Kč/ha	4 083,80 Kč/ha

d) Platba pro mladé zemědělce (MZ)

Cílem této platby je podpořit mladé a začínající zemědělce do věku 40 let. Platba se poskytuje na maximální výměru 90 ha po dobu nejvýše 5 let. Poskytnutí platby pro MZ upravuje NV č. 50/2015 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Sazba platby pro rok 2016 byla stanovena ve výši 878,64 Kč/ha, pro rok 2017 ve výši 844,43 Kč/ha.

e) Přechnodné vnitrostátní podpory (PVP)

Reforma SZP umožňuje novým členským státům (včetně ČR) poskytovat PVP i v letech 2015–2020. V principu se jedná o obdobné podpory, jako byly národní doplňkové platby k přímým podporám (tzv. Top-Up), tj. v rámci těchto podpor se nadále budou podporovat stejné sektory zemědělské výroby (chmel, brambory pro výrobu škrobu, přežvýkavci, krávy bez tržní produkce mléka (KBTPM), ovce a kozy), jako v předchozích letech. Rovněž bude vyplácena platba na zemědělskou půdu, jako určitý „příplatek“ k SAPS. PVP bude i nadále poskytována výhradně z rozpočtu ČR, maximálně však ve výši

75 % pro rok 2015, 70 % pro rok 2016, 65 % pro rok 2017, 60 % pro rok 2018, 55 % pro rok 2019 a 50 % pro rok 2020.

Podrobné podmínky pro poskytování PVP jsou uvedeny v NV č. 112/2008 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování národních doplňkových plateb k přímým podporám. Žádost o poskytnutí PVP je podávána v rámci tzv. Jednotné žádosti na SZIF, a to do 15. května příslušného kalendářního roku.

Výše obálék a sazeb na jednotlivé sektory v rámci PVP v roce 2017

Sektor	Sazba
Zemědělská půda	159,25 Kč/ha
Chmel	4 370,55 Kč/ha
Brambory na škrob	1 449,39 Kč/t
Přežvýkavci	85,65 Kč/VDJ
KBTPM	100,93 Kč/VDJ
Ovce/kozy	50,43 Kč/VDJ

f) Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EAFRD) Program rozvoje venkova na období 2014–2020

Z programu rozvoje venkova ČR na období 2014–2020 (dále jen PRV) mohou pěstitelé ovoce a zeleniny čerpat dotace na investice do výstavby i rekonstrukce zemědělských staveb, pořízení potřebných technologií i pořízení mobilních strojů. Tyto podpory je možné čerpat zejména z operace 4.1.1 Investice do zemědělských podniků a 6.1.1 Zahájení činnosti mladých zemědělců. Poskytování podpor se řídí Pravidly, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotace na projekty PRV na období 2014–2020, která vydává MZe na základě nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1305/2013, o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1698/2005. Tato Pravidla jsou zveřejněna na internetových stránkách MZe www.eagri.cz/prv a Státního zemědělského intervenčního fondu www.szif.cz.

Projektové operace PRV na období 2014–2020

Operace 4.1.1 Investice do zemědělských podniků

Dotace z této operace mohou čerpat všichni zemědělství podnikatelé na projekty od 100 tis. Kč do 150 mil. Kč výdajů, ze kterých je stanovena dotace. Základní míra dotace je 40 %, tuto hranici je možné navýšit o 10 % u mladých začínajících zemědělců a žadatelů hospodařících ve znevýhodněných (LFA) oblastech o dalších 10 %. Maximální míra dotace je tedy 60 %.

Operace je rozdělena na záměry podle jednotlivých sektorů, podle velikosti projektů a podle velikosti obhospodařované půdy. Je tak možné čerpat z těchto záměrů:

- b) rostlinná výroba - projekty do 1 000 000 Kč, žadatelů, kteří hospodaří na max. 150 ha,
- g) rostlinná výroba - projekty do 5 000 000 Kč (nezáleží na výměře obhospodařované půdy),
- l) rostlinná výroba - projekty nad 5 000 000 Kč do 150 000 000 Kč (nezáleží na výměře obhospodařované půdy).

Operace 4.2.1 Zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů - 40 % dotace na investice do potřebných technologií, strojů i staveb.

Operace 6.1.1 Zahájení činnosti mladých zemědělců

Podpora je určena pro mladé začínající zemědělce, tedy osoby do 40 let (včetně), které nepodnikají déle než 2 roky. Dotace se poskytuje na realizaci podnikatelského plánu ve výši maximálně 45 tis. €, což činí cca 1,2 mil. Kč.

Operace 10 - Agroenvironmentálně-klimatická opatření (AEKO) - dle NV č. 75/2015 Sb.

- **integrováná produkce zeleniny** - sazba 426 €/ha standardní orné půdy zařazeného do titulu integrováná produkce zeleniny podle § 2, písm. c), bodu I, na které žadatel plní podmínky podle § 15, min. výměra pro zařazení činí 0,5 ha,
- **integrováná produkce chřestu** - sazba 426 €/ha jiné trvalé kultury zařazeného do titulu integrováná produkce zeleniny podle § 2, písm. c) bodu I, na kterém žadatel plní podmínky podle § 15, min. výměra pro zařazení činí 0,5 ha.

Rok	Výměra standardní orné půdy	Výše proplacených finančních prostředků
2016	proplaceno 50 žádostí na 2 807 ha	29,7 mil. Kč
2016	podáno 89 žádostí na 7 190 ha	82,8 mil. Kč

Operace 11 - Ekologické zemědělství - dle NV č. 76/2015 Sb.

- **v rámci přechodu na ekologickou produkci**
sazba 536 €/ha – standardní orné půdy, jde-li o pěstování zeleniny nebo speciálních bylin v systému ekologického zemědělství, na kterém žadatel plní podmínky podle § 12, odst. 4,
- **v rámci ekologické produkce**
sazba 466 €/ha – standardní orné půdy, jde-li o pěstování zeleniny nebo speciálních bylin v systému ekologického zemědělství, na kterém žadatel plní podmínky podle § 12, odst. 4.

Rok	Výměra standardní orné půdy v ha	Výše proplacených finančních prostředků
2016	proplaceno 94 žádostí na 1 972 ha	26,2 mil. Kč
2016	podáno 129 žádostí na 2 548 ha	33,2 mil. Kč

Přehled o čerpání podpor v rámci EAFRD v období 2007–2013

Opatření osy I: I.1.1 – Modernizace zemědělských podniků

Rok	Počet schválených žádostí	Výše proplacených finančních prostředků
2008	55	120,3 mil. Kč
2009	54 – modernizace zem. podniků (ovoce, zelenina)	200,7 mil. Kč
	64 – nosné konstrukce (ovoce, chmel, réva)	111,3 mil. Kč
	32 – skleníky, fóliovníky, kontejnerovny	84,0 mil. Kč
2010	40 – modernizace skladovacích kapacit (ovoce, zelenina)	137,0 mil. Kč
2011	10 – modernizace zem. podniků (ovoce, zelenina)	14,8 mil. Kč
	3 – skleníky, fóliovníky, kontejnerovny	0,4 mil. Kč
2012	Neproběhl žádný příjem žádostí	-
2013	Neproběhl žádný příjem žádostí	-
2014	93 – modernizace skladů (ovoce, zelenina)	152,0 mil. Kč
	33 – nosné konstrukce v sadech	17,0 mil. Kč
2015	42 – stroje pro pěstování ovoce	30,5 mil. Kč
	2 – technologie pro RV (ovoce, zelenina, brambory, chmel)	6,1 mil. Kč

Opatření osy II: - II.1.3 Agroenvironmentální opatření (AEO)

- **ekologické zemědělství** - sazba 564 €/ha, jde-li o zeleninu nebo speciální byliny na orné půdě v systému ekologického zemědělství

Rok	Výměra standardní orné půdy	Výše proplacených finančních prostředků
2009	389 ha	5,8 mil. Kč
2010	668 ha	9,9 mil. Kč
2011	1 452 ha	21,5 mil. Kč
2012	1 506 ha	21,3 mil. Kč
2013	1 698 ha	24,4 mil. Kč
2014	1 816 ha	25,8 mil. Kč
2015	1 338 ha	20,7 mil. Kč
2016	336 ha	5,2 mil. Kč

- **integrováná produkce zeleniny** - sazba 440 €/ha standardní orné půdy

Rok	Výměra standardní orné půdy	Výše proplacených finančních prostředků
2008	4 528 ha	54,5 mil. Kč
2009	4 426 ha	51,3 mil. Kč
2010	4 818 ha	56,3 mil. Kč
2011	5 225 ha	60,3 mil. Kč
2012	6 068 ha	67,1 mil. Kč
2013	5 946 ha	66,7 mil. Kč
2014	5 894 ha	65,4 mil. Kč
2015	5 631 ha	68,1 mil. Kč
2016	4 777 ha	53,5 mil. Kč

6. Právní předpisy vztahující se k sektoru ovoce a zeleniny**6.1. Legislativa v rámci SOT ovoce a zeleniny**

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty a zrušují NR (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007, ve znění pozdějších předpisů.

- odkazy na nařízení (ES) č. 1234/2007 se považují za odkazy na toto nařízení a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013.

Podpora pro zřizování seskupení producentů ovoce a zeleniny je tímto nařízením ukončena a měla by být dále poskytována všem odvětvím ve všech členských státech v rámci politiky rozvoje venkova. ČR toto opatření do Programu rozvoje venkova nezařadila.

Princip podpor u uznávaných organizací producentů ovoce a zeleniny činí **4,1 %** z hodnoty obchodované produkce organizace producentů (OP) s tím, že je-li součástí operačního programu opatření na řízení krizí, lze celková procenta navýšit na **4,6 %**. Finanční podpora je poskytována na uznatelné výdaje

schváleného operačního programu jednotlivých organizací producentů. Výkonem správy, tj. schvalování a vyhodnocování operačních programů včetně přiznávání podpor, je pověřen SZIF.

Nařízení Komise (EU) č. 543/2011, kterým se stanoví prováděcí pravidla k NR (ES) č. 1234/2007 pro odvětví ovoce a zeleniny a odvětví výrobků z ovoce a zeleniny, ve znění pozdějších předpisů. Toto nařízení (čl. 19–35 a 50–148) bylo zrušeno a nahrazeno dvěma nařízeními:

- **Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2017/891**, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, pokud jde o odvětví ovoce a zeleniny a odvětví výrobků z ovoce a zeleniny, a doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013, pokud jde o sankce uplatňované v uvedených odvětvích, a kterým se mění prováděcí nařízení Komise (EU) č. 543/2011.
- **Prováděcí nařízení Komise (EU) 2017/892**, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, pokud jde o odvětví ovoce a zeleniny a odvětví výrobků z ovoce a zeleniny.
Čl. 3 - 19 týkající se obchodních norem a kontrol shody zůstaly zatím v platnosti nařízení Komise (EU) č. 543/2011.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1307/2013, kterým se stanoví pravidla pro přímé platby zemědělcům v režimech podpory v rámci společné zemědělské politiky a kterým se zrušují nařízení Rady (ES) č. 637/2008 a č. 73/2009, ve znění NK č. 639/2014, 994/2014, 1001/2014, 1378/2014, 2015/851, 2016/142.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013 o financování, řízení a sledování společné zemědělské politiky a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 352/78, (ES) č. 165/94, (ES) č. 2799/98, (ES) č. 814/2000, (ES) č. 1290/2005, ve znění pozdějších předpisů.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1305/2013, o podpoře pro rozvoj venkova z EZFRV a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1698/2005, ve znění NK č. 994/2014, 1378/2014.

Nařízení vlády č. 318/2008 Sb., o provádění některých opatření společné organizace trhu s ovocem a zeleninou (ruší NV č. 247/2004 Sb.), v návaznosti na přímo použitelné předpisy NR (ES) č. 1234/2007, NEPR (EU) č. 1308/2013 a NK (EU) č. 543/2011, NK (EU) 2017/891 a NK (EU) 2017/892.

Registrace organizace producentů a sdružení organizací producentů, stahování zboží z trhu, poskytování podpor Nařízení Komise (EU) 2017/891 a 2017/892 Nařízení EP a Rady (EU) č. 1308/2013 Nařízení vlády ČR č. 318/2008 Sb. (215/2010 Sb., 309/2012 Sb., 179/2015 Sb., 327/2015 Sb., 341/2016 Sb.)	Kontrolní systém jakosti ovoce a zeleniny Nařízení Komise (ES) č. 408/2003 Nařízení Komise (EU) č. 543/2011 Nařízení Komise (EU) č. 1333/2011 (banány)
Licence pro ovoce a zeleninu Nařízení Komise (EU) č. 2016/1237 Prováděcí nařízení Komise (EU) č. 2016/1239 Nařízení Komise (EU) č. 543/2011 Nařízení EP a Rady (EU) č. 1308/2013	

6.2. Projekt „Ovoce a zelenina do škol“ (School Fruit and Vegetables Scheme) a školní projekt (Ovoce, zelenina a mléko do škol - School Scheme)

Projekt „Ovoce a zelenina do škol“ vychází z hlavních záměrů stanovených EU pro sektor ovoce a zeleniny. Základním cílem projektu je přispět k trvalému zvýšení spotřeby ovoce a zeleniny, vytvořit stravovací návyky ve výživě dětí, bojovat proti dětské obezitě a zvrátit klesající spotřebu ovoce a zeleniny. Současně se předpokládají pozitivní dopady do sektoru zemědělství a posílení ekonomicky citlivého sektoru ovoce a zeleniny, který dlouhodobě čelí nepříznivému vývoji v této oblasti.

Úspěšné řešení projektu je postaveno na širokém partnerství mezi vzdělávacím úsekem, zdravotnictvím a zemědělstvím za účasti soukromého, veřejného a občanského sektoru. V projektu Ovoce a zelenina do škol byly cílovou skupinou žáci prvního stupně základních škol včetně dětí z přípravných tříd základních škol nebo přípravného stupně základních škol speciálních. U těchto dětí se předpokládá nejvyšší efektivita při realizaci cílů celého projektu.

Od školního roku 2017/2018 došlo na úrovni EU k reformě dvou projektů Ovoce a zelenina do škol a Mléko do škol, které byly spojeny pod jeden společný právní rámec a vznikl Školní projekt (Ovoce, zelenina a mléko do škol). U ovoce a zeleniny se cílová skupina rozšířila i na žáky druhého stupně základních škol.

Celková podpora ze zdrojů EU a ČR vynaložená k financování produktů dodávaných v rámci projektu „Ovoce a zelenina do škol“ činila:

- **ve školním roce 2009/2010** celkem 72 689 962 Kč (částka 53 063 672 Kč byl 73% podíl z EU a částka 19 626 290 Kč 27% podíl z ČR). Projektu se zúčastnilo 2 883 škol s počtem 323 431 žáků I.–5. ročníků základních škol, zapojených do režimu „Ovoce do škol“. Celkový roční limit na jednoho žáka pro školní rok 2009/2010 byl stanoven ve výši 224,75 Kč. Z cílové skupiny 454 532 dětí se jednalo o 71,1 %,
- **ve školním roce 2010/2011** celkem 88 886 000 Kč, projektu se zúčastnilo 3 141 škol s počtem 370 016 žáků, celkový roční limit na jednoho žáka pro školní rok 2010/2011 byl stanoven ve výši 240 Kč. Z cílové skupiny se jednalo o 80 % dětí,
- **ve školním roce 2011/2012** celkem 90 732 292 Kč, projektu se zúčastnilo 3 243 škol s počtem 387 176 žáků, celkový roční limit na jednoho žáka byl stanoven ve výši 234 Kč. Z cílové skupiny dětí se jednalo o 81 %,
- **ve školním roce 2012/2013** celkem 139 028 645 Kč, projektu se zúčastnilo 3 364 škol s počtem 416 670 žáků, celkový roční limit na jednoho žáka byl stanoven ve výši 333 Kč. Z cílové skupiny dětí se jednalo o 85 %,
- **ve školním roce 2013/2014** celkem 143 368 600 Kč, projektu se účastnilo 3 530 škol s počtem 456 233 žáků, celkový roční limit na jednoho žáka byl stanoven ve výši 315 Kč. Z cílové skupiny dětí se jednalo o 90 %,
- **ve školním roce 2014/2015** celkem 169 147 055 Kč (mění se podíl spolufinancování EU 88 % a ČR 12 %). Projektu se zúčastnilo 3 741 škol s počtem 509 030 žáků prvního stupně základních škol včetně dětí z přípravných tříd. Celkový roční limit na produkty na jednoho žáka byl stanoven ve výši 333 Kč a nově stanovený limit na doprovodná opatření činil na jednoho žáka 40 Kč. Z cílové skupiny dětí se jednalo o 95 %.
- **ve školním roce 2015/2016** celkem 171 508 411 Kč. Projektu se zúčastnilo 3 810 škol s počtem 539 747 žáků z prvních ročníků základních škol včetně dětí z přípravných tříd. Celkový roční limit na produkty na jednoho žáka byl stanoven ve výši 318,30 Kč a limit na doprovodná opatření činil na jednoho žáka 40 Kč. Z cílové skupiny dětí se jednalo o 97 %.
- **ve školním roce 2016/2017** celkem 164 930 894 Kč. Projektu se zúčastnilo 3 863 škol s počtem 564 689 žáků z prvních ročníků základních škol včetně dětí z přípravných tříd a přípravných stupňů základních škol speciálních. Celkový roční limit na produkty na jednoho žáka byl stanoven ve výši 317 Kč a limit na doprovodná opatření činil na jednoho žáka 37,50 Kč. Z cílové skupiny dětí se jednalo o 98 %.

ČR čerpala prostředky na projekt (včetně souvisejících nákladů) s 95,7% úspěšností ve školním roce 2009/2010, s 99,1% úspěšností ve školním roce 2010/2011, s 98,5% úspěšností ve školním roce 2011/2012, na 99,1 % ve školním roce 2012/2013, 99,2 % ve školním roce 2013/2014, 97,7 % ve školním roce 2014/2015 a na 98,1 % ve školním roce 2015/2016.

- ve školním roce 2010/2011 došlo oproti školnímu roku 2009/2010 ke zvýšení počtu škol v projektu o 260 (tj. 9 %) a ke zvýšení počtu dětí v projektu o 46 810 (tj. 14,4 %),
- ve školním roce 2011/2012 se zvýšil počet škol v projektu o 100 (tj. o 3,1 %) a počet dětí o 16 935 (tj. o 4,5 %),
- ve školním roce 2012/2013 se zvýšil počet škol v projektu o 121 (tj. o 3,7 %) a počet dětí o 29 494 (tj. o 7,6 %),
- ve školním roce 2013/2014 se zvýšil počet škol v projektu o 166 (tj. o 4,9 %) a počet dětí o 39 563 (tj. o 9,5 %),
- ve školním roce 2014/2015 se zvýšil počet škol v projektu o 211 (tj. o 5,9 %) a počet dětí o 52 797 (tj. o 11,5 %),
- ve školním roce 2015/2016 se zvýšil počet škol v projektu o 69 (tj. o 1,8 %) a počet dětí o 30 717 (tj. o 6 %),
- ve školním roce 2016/2017 se zvýšil počet škol v projektu o 53 (tj. o 1,3 %) a počet dětí o 24 942 (tj. o 4,6 %).

Žáci dostávali v souladu s Vnitrostátní strategií ČR a s přihlédnutím k Výživovým doporučením Ministerstva zdravotnictví pro obyvatele ČR zvláště produkty mírného pásma. Preferovány by měly být zejména domácí druhy ovoce, zeleniny a 100% ovocné a zeleninové šťávy a pyré. Nutnost doplňovat sortiment ovoce exotickými druhy bylo považováno za zpestření a rozšíření znalostí v rámci vzdělávacího obsahu zejména v návaznosti na přírodovědná a zeměpisná témata na prvním stupni základní školy.

Prováděcí nařízení Komise (EU) 2017/39, kterým se stanoví pravidla pro uplatňování nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, pokud jde o podporu Unie na dodávky ovoce a zeleniny, banánů a mléka do vzdělávacích zařízení.

Nařízení Komise (EU) č. 2017/40, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, pokud jde o podporu Unie na dodávky ovoce a zeleniny, banánů a mléka do vzdělávacích zařízení, a mění NK (EU) č. 907/2014.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty a zrušují NR (ERHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013 o financování, řízení a sledování společné zemědělské politiky a o zrušení NR (EHS) č. 352/78, (ES) č. 165/94, (ES) č. 2799/98, (ES) č. 814/2000, (ES) č. 1290/2005 a (ES) č. 485/2008.

Nařízení Rady (EU) č. 1370/2013, kterým se určují opatření týkající se stanovení některých podpor a náhrad v souvislosti se společnou organizací trhů se zemědělskými produkty, ve znění pozdějších předpisů.

Nařízení vlády č. 74/2017 Sb., o stanovení některých podmínek pro poskytování podpory na dodávky ovoce, zeleniny, mléka a výrobků z nich do škol a o změně některých souvisejících nařízení vlády, které nahradilo v roce 2017 nařízení vlády č. 478/2009 Sb.

Pouze pro školní rok 2016/2017 byla platná tato dvě nařízení EU:

Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2016/247, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, pokud jde o podporu Unie na dodávky a distribuci ovoce a zeleniny, výrobků z ovoce, zeleniny a banánů v rámci projektu „Ovoce a zelenina do škol“.

Prováděcí nařízení Komise (EU) 2016/248, kterým se stanoví pravidla pro uplatňování nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, pokud jde o podporu Unie na dodávání a distribuci ovoce a zeleniny, výrobků z ovoce a zeleniny a banánů v rámci projektu „Ovoce a zelenina do škol“, a kterým se stanoví orientační přidělení podpory.

6.3. Změny v předpisech EU pro kontrolu čerstvého ovoce a zeleniny

Kontrola čerstvého ovoce a zeleniny na vnitřním trhu ve všech stádiích obchodování, při dovozu nebo vývozu, ale i např. produkty určené ke zpracování, prošla v několika posledních letech legislativními změnami, které byly nezbytné pro zlepšení konkurenceschopnosti a tržní orientace. Cílem je dosažení udržitelné produkce konkurenceschopné na vnitřním i vnějším trhu, snížení výkyvů v příjmech producentů v důsledku krizí na trhu, zvýšení spotřeby ovoce a zeleniny v EU a pokračování ve snahách odvětví o zachování a ochranu životního prostředí.

V červnu 2011 vešlo v platnost **Nařízení Komise (EU) č. 543/2011**, kterým se stanoví prováděcí pravidla k NR (ES) č. 1234/2007 pro odvětví ovoce a zeleniny a odvětví výrobků z ovoce a zeleniny, a v červnu roku 2013 **prováděcí Nařízení Komise (EU) č. 594/2013**, kterým se mění prováděcí nařízení (EU) č. 543/2011, pokud jde o obchodní normy v odvětví ovoce a zeleniny, a kterým se uvedené prováděcí nařízení opravuje.

a) Zrušení některých obchodních norem

Došlo ke zrušení celkem 26 norem, v platnosti zůstalo pouze 10 obchodních norem. Zvláštní obchodní normy platí pro obchodování mezi členskými státy EU, dále pro dovoz ze třetích zemí a vývoz do třetích zemí. V případě absence obchodní normy EU je možno použít ČSN, avšak pouze pro produkty země původu ČR.

Zvláštní obchodní normy platné pro:

jablka; hrušky; kiwi; broskve a nektarinky; saláty, endivii kadeřavou letní a endivii zimní; citrusové plody; jahody, papriku zeleninovou; rajčata; stolní hrozny révy vinné.

b) Vznik nové obchodní normy tzv. „Všeobecné obchodní normy“

Všeobecná obchodní norma byla zavedena pro hodnocení podmínek jakosti pro každý produkt, pro který neexistuje obchodní norma EU. Tato norma zahrnuje minimální požadavky na jakost, minimální požadavky na zralost, odchylky a označování země původu produktu (např. minimální požadavky na zralost jsou velmi všeobecné, odchylky jsou jednotně 10 % početních nebo hmotnostních produktů nesplňujících min. požadavky na jakost). V rámci této odchylky smí celkem nejvýše 2 % sestávat z produktů postižených hnilobou.

c) Další změny

Tyto změny zahrnují např. změnu hmotnosti maloobchodního balení čerstvého ovoce a zeleniny obsahující směs různých druhů z 3 na 5 kg a změnu označování, kdy země původu mohou být nahrazeny dle potřeby jedním z následujících označení:

- směs ovoce a zeleniny z EU,
- směs ovoce a zeleniny nepocházející z EU,
- směs ovoce a zeleniny pocházející z EU i mimo EU.

6.4. Mimořádná opatření pro producenty ovoce a zeleniny

Dne 6. 8. 2014 bylo vyhlášeno Ruskou federací embargo na dovoz vybraných zemědělských produktů z EU a dalších států (USA, Kanada, Austrálie, Norsko) do Ruska v délce trvání jednoho roku. Konkrétně je zákaz uvalen na dovoz hovězího, vepřového a drůbežího masa, soleného masa a masných výrobků, dále na dovoz ryb, korýšů, měkkýšů, mléka a mléčných výrobků, **ovoce a zeleniny**, sladového výtažku a potravinových přípravků. Komise vydala 29. 8. 2014 **nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 932/2014**, kterým se stanoví dočasná mimořádná podpurná opatření pro producenty některého ovoce a zeleniny. Toto nařízení řeší podporu pro členy i nečleny organizací producentů produkujících *rajčata, mrkev, zelí, papriku, květák, brokolici, okurky, houby, jablka, hrušky, švestky, bobulové ovoce, stolní hrozny a kiwi*, kteří v období od 18. 8. do 30. 11. 2014 prováděli buď stažení z trhu, nesklízeli nebo sklízeli nezralé produkty. Celková výše podpory pro členské státy EU byla stanovena na 125 mil. €. Z důvodu nemožnosti překročit tento limit pozastavila Komise dne 10. 9. 2014 přijímání žádostí členských států.

Dne 29. 9. 2014 vydala **Komise nové nařízení (EU) č. 1031/2014**, které umožnilo pokračování stabilizace trhu. Opatření je cíleno především na ty členské státy, které exportovaly do Ruska v posledních třech letech, a podpora vychází z množství produkce dříve exportovaného. Pro zmírnění sekundárních dopadů má všech 28 států navíc možnost žádat o podporu pro 3 000 t, a to pro jeden nebo více produktů.

ČR měla možnost využít podporu na množství 3 000 t jednoho nebo více stanovených produktů. Toto opatření mělo platnost do konce června 2015.

Dne 25. června 2015 byl ruský zákaz prodloužen do 5. srpna 2016. Na základě toho vydala Komise nové **NK (EU) č. 2015/1369**, kterým se mění NK (EU) č. 1031/2014 a kterým se stanoví další dočasná mimořádná podpurná opatření pro producenty ovoce a zeleniny. Nařízení bylo opět cíleno na ty členské státy, které v minulých letech exportovaly do Ruska. Všechny 28 států mělo navíc možnost žádat o podporu pro 3 000 t, a to pro jeden nebo více produktů. Seznam produktů byl rozšířen o pomeranče, klementinky, mandarinky, citróny, broskve a nektarinky. O podporu mohli žádat členové i nečlenové organizací producentů na opatření stahování z trhu, sklizení nezralého ovoce a zeleniny nebo jejich nesklizení, provedené v období do 30. června 2016. ČR v roce 2015 neuplatnila pravidlo „kdo dřív přijde, ten dřív dostane“, ale byl stanoven termín 30. dubna 2016, do kterého se přijímaly žádosti.

Mimořádná opatření na základě prodloužení ruského zákazu pokračovala i v období 2016/2017. Novým NK v přenesené pravomoci **(EU) 2016/921** se stanovila další dočasná mimořádná podpurná opatření pro producenty některého ovoce a zeleniny. Nařízení bylo cíleno na 16 členských států, tradičních vývozců do Ruska. Všechny 28 států mělo navíc možnost žádat o podporu pro 3 000 t, a to pro jeden nebo více produktů. Do seznamu produktů byly nově přidány *třešně a tomely*. O podporu mohli žádat členové i nečlenové organizací producentů na opatření stahování z trhu, sklizení nezralého ovoce a zeleniny nebo jejich nesklizení, provedené v období do 30. června 2017.

Mimořádná opatření pokračovala i v období 2017/2018 **novým NK č. 2017/1165**. Mimořádná opatření se tentokrát vztahují pouze na trvalé plodiny, v našem klimatickém pásu pro peckové ovoce, jablka a hrušky. ČR má možnost oproti předešlým rokům požádat o podporu pro 2 000 t všech produktů, na které se mimořádná opatření vztahují.

Opět se neuplatňuje pravidlo „kdo dřív přijde, ten dřív dostane“, ale je stanoven termín 30. dubna 2018, do kterého se přijímají předběžná oznámení. Při překročení jejich počtu převyšující notifikované množství 2 000 t bude výše dotace upravena koeficientem.

7. Státní zemědělský intervenční fond – opatření v rámci SOT

Výkonným orgánem pro opatření v rámci SOT pro sektor ovoce a zeleniny v ČR je SZIF. Provádí veškeré úkony a činnosti stanové zákonem č. 256/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů, zákonem č. 252/1997 Sb., ve znění pozdějších předpisů, dále pak v NK (EU) č. 543/2011, nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 a NV č. 318/2008 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Jedná se např. o úkony spojené s oběhem finančních prostředků vázaných na rozhodovací proces, týkající se finančního vztahu producentů s institucemi EU, včetně vydávání vývozních a dovozních licencí. Informace lze získat na webových stránkách: <http://www.szif.cz>.

Registrace předběžně uznaných seskupení producentů, organizací producentů a sdružení organizací producentů; poskytování finančních podpor pro pěstitele ovoce a zeleniny

Finanční prostředky může SZIF vyplácet pouze registrovaným (uznaným) organizacím producentů (OP) nebo sdružením organizací producentů (SOP), které byly uznány na základě žádosti o uznání, uznaným seskupením producentů (SP). OP/SOP/SP ovoce a zeleniny musí být registrované nebo předběžně registrované na základě NR (ES) č. 1234/2007, NK (EU) č. 543/2011, NEPR (EU) č. 1308/2013 a NV č. 318/2008 Sb., vše ve znění pozdějších předpisů, a dále fungovat v souladu s těmito nařízeními.

Finanční podpora je poskytována registrovaným OP na schválený operační program, který je strukturovaný na 3 až 5 let. Zahrnuje opatření vedoucí ke koncentraci nabídky, zlepšení jakosti a obchodní hodnoty produktů, propagaci, zajištění plánování produkce atd. Podpora je omezena stropem 4,1 % (4,6 %) obchodované produkce organizace producentů za referenční období a dále je poskytována ve výši 50 % nákladů na provádění opatření operačního programu z rozpočtu EU. Organizace producentů mohou žádat o poskytnutí podpory na základě realizovaných výdajů ve čtvrtletních, pololetních nebo ročních obdobích.

V roce 2006 byly v ČR čtyři registrované organizace producentů (OP) s operačním programem, a to:

CZ FRUIT, odbytové družstvo, Praha; JIHOFRUKT, družstvo, Velké Bílovice; Odbytové družstvo LITOTZEL, Bohušovice n/Ohří; Jihomoravská zelenina, družstvo, Velké Bílovice, a čtyři předběžně registrované skupiny producentů (SP) s plánem k dosažení uznání:

EB Fruit, odbytové družstvo ovocnářů, Holovousy; ZN FRUIT, družstvo, Hodonice, Družstvo producentů rajčat, Podivín; Východočeská zelenina – družstvo producentů zeleniny, Synkov-Slemeno.

V roce 2007 se rozšířil počet registrovaných OP na pět, kdy podmínky registrace splnilo Odbytové družstvo EKO-ODBYT, Slaný, a sedm předběžně registrovaných SP (nově registrovány Odbytové družstvo Polabí, Přerov n/Labem; OZC Jizera, Předměřice n/Jizerou; Družstvo BRAMKO CZ, Semice).

V roce 2008 podmínky pro řádné uznání za OP nově splnila tři předběžně uznaná SP (Družstvo producentů rajčat, Podivín; EB Fruit, odbytové družstvo ovocnářů, Holovousy; Družstvo BRAMKO CZ, Semice). Jedné organizaci producentů (EKO-ODBYT, Slaný) byla odňata registrace pro neplnění podmínek (požádala si však znovu o registraci, která jí byla udělena) takže ke konci roku počet řádně uznaných OP činil 8.

Družstvo ZN FRUIT, Hodonice zaniklo a spojilo se s OP Jihomoravská zelenina, Velké Bílovice. Předběžně uznané jako SP bylo Odbytové Družstvo Ovoce Český ráj, Praha, Odbytové družstvo Berry, Břežany, M.O.Z. družstvo pěstitelů, Sedlnice a Bohemia Apple, družstvo, Tuchoraz, Český Brod, což znamená celkem 7 předběžně uznaných SP.

V roce 2009 bylo SP Východočeská zelenina, družstvo producentů zeleniny uznáno jako OP, počet registrovaných OP tedy stoupl na 9. Nově registrované bylo SP Zeltr, odbytové družstvo, Troubky, člen koncernu Zeltr, Nature Fruit, družstvo, Choustníkovo Hradiště a G's Pěstitel, odbytové družstvo, Stratov, Lysá nad Labem – ke konci roku 2009 bylo tedy v ČR 9 předběžně uznaných SP.

V roce 2010 bylo SP Odbytové družstvo Polabí uznáno jako OP. Počet předběžně uznaných SP se tak snížil na 8 a počet uznaných OP se zvýšil na 10.

V roce 2011 se počet SP zvýšil na 9 přihlášením ZP Otice, počet uznaných OP činil 10.

V roce 2012 byly jako OP uznány družstvo OZC Jizera, odbytové družstvo ovoce Český ráj, odbytové družstvo Berry a M.O.Z. družstvo pěstitelů, čímž se ke konci roku 2012 zvýšil počet uznaných OP na celkových 14. Přihlášením dalšího družstva Suchá Loz činil počet předběžně uznaných SP 6.

V roce 2013 činil počet uznaných OP 15 a počet předběžně uznaných SP 6.

V roce 2014 bylo v ČR uznáno 18 OP, počet předběžně uznaných SP se tím snížil na dva subjekty (ZP Otice, OD Suchá Loz); dále byla uznána jedna nadnárodní organizace producentů Družstvo BRAMKO CZ.

V roce 2015 bylo v ČR uznáno 19 OP (nově odbytové družstvo Mochov), z toho jedna uznaná nadnárodní OP; počet předběžně uznaných SP zůstal nezměněn, tj. 2.

V roce 2016 bylo uznáno 18 OP (odbytové družstvo Mochov skončilo), počet předběžně uznaných SP činil 2 a jedna uznaná nadnárodní OP.

V roce 2017 (k 1. 10.) je uznáno 22 OP (nově ZP Otice, odbyt s.r.o., OD Suchá Loz, Piletice, odbytové družstvo, Čerstvě utrženo, družstvo) a jedna uznaná nadnárodní OP. Jejich seznam je uveden v příloze č. I této zprávy.

Finanční podpora pro OP a SP ovoce a zeleniny (tj. od 1. 1.–31. 12. daného roku) v Kč

Ukazatel	2012	2013	2014	2015	2016	2017 (do 31.8.)
Finanční podpora pro OP	45 483 324	54 507 554	48 519 902	71 706 511	79 014 947	59 952 927
Finanční podpora předběžně uznaným SP ¹⁾	13 660 374	13 437 996	8 167 853	5 124 779	3 189 321	2 358 659

Poznámka: součet podpor pro OP a SP pěstujících ovoce a zeleninu

¹⁾ Podpora je stanovena na základě objemu obchodované produkce určitou procentní sazbou, žádat je možno o semestrální nebo roční platbu v intervalu od data uznání. Na podpoře se podílí 25 % členský stát, 75 % jde ze zdrojů EU.

Vydávání licencí pro čerstvé ovoce a zeleninu a pro výrobky ze zpracovaného ovoce a zeleniny

NK v přenesené pravomoci (EU) č. 2016/1237 se s platností od 1. října 2017 ruší povinnost dovozních licencí jak pro dovoz čerstvého ovoce a zeleniny, tak i výrobků z ovoce a zeleniny. Zrušení licenčních povinností se týká běžného dovozu za plné dovozní clo.

Licenční povinnost však nadále zůstává pro dovoz čerstvého, zmrazeného nebo sušeného česneku a prozatímne konzervovaných hub v rámci dovozních celních kvót řízených licencemi. Vývoz z EU do třetích zemí předložení vývozní licence nepodléhá.

Přehled o vydaných dovozních licencích na česnek:

- **v roce 2015** bylo vydáno 101 licencí na celkové množství 1 470 953 kg,
- **v roce 2016** bylo vydáno 110 licencí na celkové množství 1 596 371 kg,
- **v roce 2017** bylo vydáno 81 licencí na celkové množství 1 275 578 kg,

Přehled o vydaných dovozních licencích na konzervované houby:

- **v roce 2015** - vydány 2 licence na celkové množství 61 030 kg,
- **v roce 2016** - vydána 1 licence na celkové množství 19 320 kg,
- **v roce 2017** nebyly vydány žádné licence.

8. Legislativa ČR vztahující se ke komoditě zelenina

Následující přehled právních předpisů zahrnuje výběr právních předpisů, týkajících se komodity zelenina:

Zákon č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích, ve znění pozdějších předpisů

- prováděcí předpisy:
  - 417/2016 Sb., o některých způsobech označování potravin, (ruší vyhl. č. 113/2005 Sb. včetně jejich pozdějších předpisů),
  - 231/2016 Sb., o odběru, přípravě a metodách zkoušení kontrolních vzorků potravin a tabákových výrobků (ruší vyhl. č. 211/2004 Sb. včetně jejich pozdějších předpisů),
  - 172/2015 Sb., o informační povinnosti příjemce potravin v místě určení, ve znění vyhl. č. 141/2017 Sb.,
  - 225/2008 Sb., kterou se stanoví požadavky na doplňky stravy a na obohacování potravin, ve znění vyhl. č. 352/2009 Sb.,
  - 4/2008 Sb., kterou se stanoví druhy a podmínky použití přídatných a extrakčních rozpouštědel při výrobě potravin, ve znění vyhl. č. 130/2010 Sb., 122/2011 Sb.,
  - 211/2006 Sb., kterou se zrušuje vyhl. č. 210/2004 Sb., o podmínkách a požadavcích na provozní a osobní hygienu při výrobě potravin a jejich uvádění do oběhu s výjimkou prodeje, kromě potravin živočišného původu,
  - 366/2005 Sb., o požadavcích vztahujících se na některé zmrazené potraviny,
  - 450/2004 Sb., o označování výživové hodnoty potravin, ve znění vyhl. č. 330/2009 Sb.,
  - 320/2004 Sb., kterou se mění vyhl. 212/2004 Sb., o stanovení zásob a způsobu jejich ohlašování SZPI,
  - 289/2004 Sb., kterou se mění vyhl. č. 335/1997 Sb., pro nealkoholické nápoje a koncentráty k přípravě nealkoholických nápojů, ovocná vína, ostatní vína apod.,
  - 252/2004 Sb., kterou se stanoví hygienické požadavky na pitnou a teplou vodu a četnost a rozsah kontroly pitné vody, ve znění pozdějších předpisů,
  - 211/2004 Sb., metodách zkoušení a způsobu odběru a přípravy kontrolních vzorků (změny vyhl. č. 459/2005 Sb., 238/2005 Sb., 611/2004 Sb.),
  - 133/2004 Sb., o podmínkách ozařování potravin a surovin, o nejvyšší přípustné dávce záření a o způsobu označení ozáření na obalu,
  - 54/2004 Sb., o potravinách určených pro zvláštní výživu a o způsobu jejich použití, ve znění vyhl. č. 402/2006 Sb., 473/2006 Sb., 157/2008 Sb., 35/2012 Sb., 46/2014 Sb.,
  - 157/2003 Sb., o stanovení požadavků pro čerstvé ovoce a zeleninu, zpracované ovoce a zeleninu, suché skořápkové plody, houby, brambory a výrobky z nich, jakož i další způsoby jejich označování, ve znění vyhl. č. 650/2004 Sb., 291/2010 Sb., 153/2013 Sb.

Zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů

- prováděcí předpisy:
  - 74/2017 Sb., o stanovení některých podmínek pro poskytování podpory na dodávky ovoce, zeleniny, mléka a výrobků z nich do škol a o změně některých souvisejících nařízení vlády,

- 49/2017 Sb., kterým se mění některá nařízení vlády v souvislosti s přijetím nařízení vlády o stanovení požadavků podle aktů a standardů dobrého zemědělského a environmentálního stavu pro oblasti pravidel podmíněnosti a důsledků jejich porušení pro poskytování některých zemědělských podpor;
- 48/2017 Sb., o stanovení požadavků podle aktů a standardů dobrého zemědělského a environmentálního stavu pro oblasti pravidel podmíněnosti a důsledků jejich porušení pro poskytování některých zemědělských podpor, (ruší se NV č. 309/2014 Sb., 50/2015 Sb., 61/2016 Sb., 236/2016 Sb.),
- 47/2017 Sb., kterým se mění NV č. 75/2015 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálně-klimatických opatření a o změně NV č. 79/2007 Sb.,
- 76/2015 Sb., o podmínkách provádění opatření ekologické zemědělství, ve znění NV č. 113/2015 Sb., 64/2016 Sb., 236/2016 Sb., 18/2017 Sb., 49/2017 Sb.,
- 75/2015 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálně-klimatických opatření a o změně nařízení vlády č. 79/2007 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálních opatření, ve znění NV č. 113/2015 Sb., 63/2016 Sb., 236/2016 Sb., 47/2017 Sb., 49/2017 Sb.,
- 72/2015 Sb., o podmínkách poskytování plateb pro oblasti s přírodními nebo jinými zvláštními omezeními, ve znění NV č. 113/2015 Sb., 64/2016 Sb., 49/2017 Sb.,
- 50/2015 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování přímých plateb zemědělcům a o změně některých souvisejících nařízení vlády, ve znění NV č. 113/2015 Sb., 185/2015 Sb., 423/2016 Sb., 48/2017 Sb., 49/2017 Sb.,
- 307/2014 Sb., o stanovení podrobností evidence využití půdy podle uživatelských vztahů (druhy zemědělské kultury), ve znění NV č. 61/2016 Sb., 407/2016 Sb.,
- 478/2009 Sb., o stanovení některých podmínek pro poskytování podpory na ovoce a zeleninu a výrobky z ovoce, zeleniny a banánů dětem ve vzdělávacích zařízeních, ve znění NV č. 157/2014 Sb., 166/2016 Sb.,
- 83/2009 Sb., o stanovení důsledků porušení podmíněnosti poskytování přímých podpor, některých podpor v rámci společné organizace trhu s vínem a některých podpor PRV, a o změně některých souvisejících nařízení vlády, ve znění NV č. 480/2009 Sb., zákona č. 179/2014 Sb.,
- 318/2008 Sb., o provádění některých opatření společné organizace trhu s ovocem a zeleninou, ve znění NV č. 215/2010 Sb., 309/2012 Sb., 179/2015 Sb., 327/2015 Sb.,
- 112/2008 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování národních doplňkových plateb přímým podporám, ve znění NV č. 480/2009 Sb., 86/2010 Sb., 107/2012 Sb., 332/2012 Sb., 50/2015 Sb., 61/2016 Sb.,
- 79/2007 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálních opatření, ve znění NV č. 114/2008 Sb., 45/2009 Sb., 83/2009 Sb., 78/2010 Sb., 112/2010 Sb., 369/2010 Sb., 282/2011 Sb., 61/2012 Sb., 263/2012 Sb., 448/2012 Sb., 298/2013 Sb., 400/2013 Sb., 29/2014 Sb., 75/2015 Sb., 113/2015 Sb., 62/2016 Sb., 47/2017 Sb., 49/2017 Sb.,
- 75/2007 Sb., o podmínkách poskytování plateb za přírodní znevýhodnění v horských oblastech, oblastech s jinými znevýhodněními a v oblastech Natura 2000 na zemědělské půdě, ve znění NV č. 113/2008 Sb., 83/2009 Sb., 111/2010 Sb., 369/2010 Sb., 372/2010 Sb., 29/2014 Sb., 308/2014 Sb.,
- 47/2007 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování jednotné platby na plochu zemědělské půdy a některých podmínek poskytování informací o zpracování zemědělských výrobků,

pocházejících z půdy uvedené do klidu, ve znění NV č. 83/2009 Sb., 480/2009 Sb., 369/2010 Sb., 448/2012 Sb., 400/2013 Sb., 308/2014 Sb., 50/2015 Sb., 49/2017 Sb.,

257/2006 Sb., kterým se mění NV č. 181/2004 Sb., o stanovení bližších podmínek provádění společných organizací trhu, pokud jde o systém poskytování subvencí při vývozu pro zemědělské výrobky a zpracované zemědělské výrobky, ve znění NV č. 99/2005 Sb.,

88/2006 Sb., o způsobu a rozsahu vyžadování údajů o ovocných sadech obhospodařovaných v režimu intenzivního ovocnářství,

69/2005 Sb., o stanovení podmínek pro poskytování dotace v souvislosti s předčasným ukončením provozování zemědělské činnosti u zemědělského podnikatele, ve znění NV č. 512/2006 Sb., 96/2008 Sb.

242/2004 Sb., o podmínkách provádění opatření na podporu rozvoje mimoprodukčních funkcí zemědělství spočívajících v ochraně složek životního prostředí (o provádění agroenvironmentálních opatření, ve znění NV č. 542/2004 Sb., 119/2005 Sb., 515/2005 Sb., 351/2006 Sb., 81/2007 Sb., 99/2008 Sb.),

241/2004 Sb., o podmínkách provádění pomoci méně příznivým oblastem a oblastem s ekologickými omezeními, ve znění NV č. 121/2005 Sb., 510/2005 Sb., 512/2006 Sb.,

159/2004 Sb., o stanovení bližších podmínek poskytování a propadnutí záruk pro zemědělské výrobky,

505/2000 Sb., o stanovení podpůrných programů k podpoře mimoprodukčních funkcí zemědělství, ve znění NV č. 500/2001 Sb. a 203/2004 Sb.

Zákon č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství a o změně zák. č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

- prováděcí předpisy:

16/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o ekologickém zemědělství, ve znění vyhl. č. 80/2012 Sb.,

Zákon č. 167/2008 Sb., o předcházení ekologické újmy a o její nápravě a o změně některých zákonů (ve znění pozdějších předpisů,

- prováděcí předpisy:

295/2011 Sb., o způsobu hodnocení rizik ekologické újmy a bližších podmínkách finančního zajištění,

17/2009 Sb., o zjišťování a nápravě ekologické újmy na půdě.

Zákon č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči, ve znění pozdějších předpisů

- prováděcí předpisy:

327/2012 Sb., o ochraně včel, zvěře, vodních organismů a dalších necílových organismů při použití přípravků na ochranu rostlin (ruší vyhl. č. 327/2004 Sb. a 33/2012 Sb.),

207/2012 Sb., o profesionálních zařízeních pro aplikaci přípravků a o změně vyhl. č. 384/2011 Sb. (ruší vyhl. 334/2004 Sb. a 147/2009 Sb.),

206/2012 Sb., o odborné způsobilosti pro nakládání s přípravky (ruší vyhl. č. 333/2004 Sb.),

205/2012 Sb., o obecných zásadách integrované ochrany rostlin,

32/2012 Sb., o přípravcích a dalších prostředcích na ochranu rostlin, ve znění vyhl. č. 326/2012 Sb.,

215/2008 Sb., o opatřeních proti zavlékání a rozšiřování škodlivých organismů rostlin a rostlinných produktů, ve znění vyhl. č. 159/2009 Sb., 76/2010 Sb., 442/2013 Sb., 104/2014 Sb., 207/2014 Sb.),

328/2004 Sb., o evidenci výskytu a hubení škodlivých organismů ve skladech rostlinných produktů a o způsobu zjišťování a regulace jejich výskytu v zemědělských veřejných skladech a skladech SZIF, ve znění vyhl. č. 380/2011 Sb. a 328/2012 Sb.

Zákon č. 408/2000 Sb., o ochraně práv k odrůdám rostlin a o změně zákona č. 92/1996 Sb., o odrůdách, osivu a sadbě pěstovaných rostlin, ve znění zákonů č. 147/2002 Sb., 149/2002 Sb., 219/2003 Sb., 554/2005 Sb., 377/2005 Sb., 184/2008 Sb., 227/2009 Sb., 281/2009 Sb., 279/2013 Sb., 183/2017 Sb.,

Zákon č. 219/2003 Sb., o uvádění do oběhu osiva a sadby pěstovaných rostlin, jak vyplývá ze změn provedených zákonem č. 178/2006 Sb. a 299/2007 Sb., 96/2009 Sb., 223/2009 Sb., 227/2009 Sb., 281/2009 Sb., 300/2009 Sb., 331/2010 Sb., 54/2012 Sb., 279/2013 Sb., 243/2016 Sb., 295/2017 Sb.,

- prováděcí předpisy:

331/2017 Sb., o stanovení dalších odrůd ovocných druhů s úředně uznaným popisem, které se považují za zapsané do Státní odrůdové knihy,

129/2012 Sb., o podrobnostech uvádění osiva a sadby pěstovaných rostlin do oběhu, ve znění vyhl. č. 409/2013 Sb., 368/2015 Sb., 334/2017 Sb.,

61/2011 Sb., o stanovení požadavků na odběr vzorků, postupy a metody zkoušení osiva a sadby, ve znění vyhl. č. 410/2013 Sb.,

378/2010 Sb., o stanovení druhového seznamu pěstovaných rostlin, ve znění vyhl. č. 42/2014 Sb.,

332/2006 Sb., o množitelských porostech a rozmnožovacím materiálu chmele, révy, ovocných rodů a druhů a okrasných druhů a jeho uvádění do oběhu,

449/2006 Sb., o stanovení metodik zkoušek odlišnosti, uniformity, stálosti a užitné hodnoty odrůd, ve znění vyhl. č. 125/2007 Sb., 320/2007 Sb., 11/2009 Sb., 446/2009 Sb., 389/2010 Sb., 404/2011 Sb., 290/2012 Sb., 430/2013 Sb., 91/2014 Sb., 362/2015 Sb., 208/2016 Sb., 70/2017 Sb., 117/2017 Sb.

Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech, ve znění pozdějších předpisů,

- prováděcí předpisy:

437/2016 Sb., o podmínkách použití upravených kalů na zemědělské půdě a změně vyhl. č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady a změně vyhl. č. 341/2008 Sb., o podrobnostech nakládání s biologicky rozložitelnými odpady a o změně vyhl. č. 294/2005 Sb., o podmínkách ukládání odpadů na skládky a jejich využívání na povrchu terénu a změně vyhl. č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady (vyhláška o podrobnostech nakládání s biologicky rozložitelnými odpady), ruší vyhl. č. 382/2001 Sb. a 504/2004 Sb.,

94/2016 Sb., o hodnocení nebezpečných vlastností odpadů,

383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, změna vyhl. č. 41/2005 Sb., 294/2005 Sb., 341/2008 Sb., 351/2008 Sb., 478/2008 Sb., 61/2010 Sb., 170/2010 Sb., 93/2013 Sb., 35/2014 Sb., 27/2015 Sb., 83/2016 Sb., 387/2016 Sb.

Zákon č. 156/1998 Sb., zákon o hnojivech, pomocných půdních látkách, pomocných rostlinných přípravcích a substrátech a o agrochemickém zkoušení zemědělských půd, ve znění pozdějších předpisů,

- prováděcí předpisy:
377/2013 Sb., o skladování a způsobu používání hnojiv, ve znění vyhl. č. 131/2014 Sb., 229/2017 Sb.,
257/2009 Sb., o používání sedimentů na zemědělské půdě,
474/2000 Sb., o stanovení požadavků na hnojiva ve znění vyhl. č. 401/2004 Sb., 271/2009 Sb.,
131/2014 Sb., 237/2017 Sb.,
275/1998 Sb., o agrochemickém zkoušení zemědělských půd a zjišťování půdních vlastností lesních pozemků ve znění vyhl. č. 477/2000 Sb., 400/2004 Sb., 335/2017 Sb.,
273/1998 Sb., o odběrech a chemických rozbořech vzorků hnojiv ve znění vyhl. č. 475/2000 Sb.

Zákon č. 477/2001 Sb., o obalech, ve znění pozdějších předpisů

- prováděcí předpisy:
641/2004 Sb., o rozsahu a způsobu vedení evidence obalů a ohlašování údajů z této evidence,
116/2002 Sb., o způsobu označování vratných zálohovaných obalů.

Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, a jeho prováděcí předpisy.

Zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší (ruší zákon č. 86/2002 Sb. a jeho prováděcí předpisy),

Zákon č. 395/2009 Sb., o významné tržní síle při prodeji zemědělských a potravinářských produktů a jejich zneužití, ve znění zákona č. 50/2016 Sb., 104/2017 Sb.

Některé další související předpisy právního řádu ČR:

Vyhláška č. 298/2014 Sb., o stanovení seznamu katastrálních území s přiřazenými průměrnými základními cenami zemědělských pozemků, ve znění vyhl. č. 344/2015 Sb., 432/2016 Sb.

Nařízení vlády č. 278/2008 Sb., o obsahových náplních jednotlivých živností, ve znění NV č. 288/2010 Sb., 368/2012 Sb., 365/2013 Sb., 155/2016 Sb.

Zákon ČNR č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, a jeho prováděcí předpisy.

Zákon č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku, ve znění zákona č. 121/2000 Sb., 237/2004 Sb., 257/2004 Sb., 296/2007 Sb., 188/2011 Sb., 350/2012 Sb., 303/2013 Sb., 340/2013 Sb., 344/2013 Sb., 228/2014 Sb.,

- prováděcí předpisy:
441/2013 Sb., k provedení zákona o oceňování majetku (oceňovací vyhláška), změna vyhl. č. 199/2014 Sb.,
345/2015 Sb., 53/2016 Sb., 443/2016 Sb.

9. Kontrola jakosti zeleniny a zeleninových výrobků

a) Výsledky kontroly jakosti a zdravotní nezávadnosti čerstvé zeleniny a čerstvých hub

V roce 2016 byla inspektory Státní zemědělské a potravinářské inspekce (SZPI) provedena kontrola zaměřená na dodržování jakostních požadavků a správnosti označování u čerstvé zeleniny a hub u 199 kontrolovaných osob (tj. oproti minulému roku pokles o 33 %). V rámci 670 kontrol bylo v tržní síti zkontrolováno 1 436 šarží čerstvé zeleniny a hub, z čehož 303 šarží (21,1 %) nevyhovělo požadavkům na jakost nebo označování.

Největší počet nevyhovujících vzorků dle země původu byl zaznamenán u vzorků původem ze států EU (107 vzorků), dále z ČR (63 vzorků) a nejméně ze třetích zemí (10 vzorků). U 123 nevyhovujících vzorků nebyl původ deklarován.

Nejvíce nedostatků bylo zjišťováno u zeleniny plodové, kořenové a košťálové. Nevyhovující vzorky čerstvých hub představovaly 2,3 % ze všech zjištěných nevyhovujících vzorků. Prakticky všechny nevyhovující vzorky čerstvé zeleniny byly zjištěny v maloobchodě (95,4 %).

Stejně jako v předchozích letech nejčastějším nedostatkem hodnocené čerstvé zeleniny a hub bylo nedodržení minimálních požadavků na jakost (dle NK /EU) č. 543/2013) především z důvodů přítomnosti plísní a hniloby okem viditelnou na plodech a dále se vyskytovaly otlaky na plodech zasahující do dužniny.

V případě nedostatečného označení bylo nejčastějším pochybením, že na obale nebo v místě nabídky nebyl uveden údaj o zemi původu, dále údaj s názvem odrůdy a třídou jakosti. Častým zjištěním bylo rovněž klamavé označení země původu nebo její uvedení zavádějícím způsobem. V jednom případě byla zjištěna odlišná odrůda česneku, než bylo deklarováno při prodeji. U pěti vzorků nebyla dodržena hmotnost deklarovaná na obale potraviny.

Počet kontrolovaných šarží čerstvé zeleniny a hub za rok 2016

Zelenina	Výroba		Maloobchod		Velkoobchod		Ostatní		Celkem	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
Cibulová	5	20,0	101	31,7	74	1,4	16	0,0	196	17,3
Kořenová	12	0,0	123	52,8	120	0,8	10	0,0	265	24,9
Košťálová	7	0,0	80	41,3	94	4,3	3	0,0	184	20,1
Listová a naťová	3	0,0	85	17,6	35	2,9	0	-	123	13,0
Lusková	0	-	15	13,3	9	22,2	0	-	24	16,7
Plodová	5	0,0	307	41,4	274	1,1	8	0,0	594	21,9
Řapíkatá	0	-	8	87,5	1	0,0	0	-	9	77,8
Ostatní	3	0,0	6	16,7	3	33,3	1	0,0	13	15,4
Houby čerstvé	7	0,0	16	43,8	5	0,0	0	-	28	25,0
CELKEM	42	2,4	741	39,0	615	2,1	38	0,0	1 436	21,1
Původ zboží										
ČR	38	2,6	160	36,9	41	7,3	1	0,0	240	26,3
Třetí země	0	-	42	23,8	39	0,0	0	-	81	12,3
EU mimo ČR	4	0,0	325	30,8	460	1,5	35	0,0	824	13,0
Neuvedeno	0	-	214	56,1	75	4,0	2	0,0	291	42,3

Pramen: SZPI

Přítomnost cizorodých látek (především reziduí pesticidů, chemických prvků) byla ověřena u celkem 556 vzorků čerstvé zeleniny a hub, z nich bylo 7 vyhodnoceno jako nevyhovující (např. u tří vzorků kapusty a rajčat byl zjištěn flonicamid, u dvou vzorků kapusty a pekingského zelí byla zjištěna přítomnost chlorpyrifosu).

Výsledky rozborů čerstvé zeleniny a hub z laboratoří a z hodnocení na místě za rok 2016

Zelenina	Počet analýz									
	Analytika		mikrobiologie		cizorodé látky		senzorika		značení	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
Cibulová	5	0,0	24	0,0	71	0,0	93	11,8	72	30,6
Kořenová	0	-	37	27,0	124	0,0	134	43,3	65	15,4
Košťálová	0	-	34	17,6	80	3,8	98	28,6	56	14,3
Listová a naťová	0	-	24	8,3	84	1,2	28	50,0	11	27,3
Lusková	0	-	0	-	19	0,0	3	66,7	2	100,0
Plodová	7	0,0	119	11,8	154	1,3	397	27,0	243	12,3
Řapíkatá	0	-	1	100,0	1	0,0	8	75,0	4	0,0
Ostatní	0	-	7	0,0	5	20,0	1	0,0	1	100,0
Houby čerstvé	6	83,3	0	-	18	0,0	4	25,0	3	33,3
CELKEM	15	33,3	246	13,4	556	1,3	766	29,6	457	16,8

Pramen: SZPI

Certifikace čerstvé zeleniny v roce 2016

V roce 2016 prováděla SZPI certifikaci čerstvého ovoce a zeleniny v souladu s požadavky nařízení Komise (EU) č. 543/2011. **Certifikace čerstvého ovoce a zeleniny je prováděna pouze při dovozu či vývozu čerstvého ovoce a zeleniny ze třetích zemí, jedná se o kontrolu shody těchto produktů s obchodními normami EU.** Inspektoři SZPI kontrolují jakost i označování produktů dle požadavků stanovených v jednotlivých obchodních normách. Osoba, která vyváží nebo dováží čerstvé ovoce a zeleninu (včetně čerstvých pěstovaných hub a skořápkových plodů) ze třetích zemí, je povinna tuto skutečnost nahlásit na příslušný inspektorát SZPI. Bez platného osvědčení o shodě není možné danou šarži propustit do volného oběhu. Vydávání osvědčení o shodě s obchodními normami pro čerstvé ovoce a zeleninu je prováděno podle zákona č. 146/2002 Sb., o SZPI, ve znění pozdějších předpisů.

Při dovozu čerstvého ovoce a zeleniny určeného k přímé spotřebě byly v roce 2016 na jednotlivé inspektoráty hlášeny celkem 132 zásilky, z toho 44 zásilek ovoce a 88 zásilek zeleniny. Inspektoři SZPI vystavili celkem 69 certifikátů (15 certifikátů vystaveno při dovozu ovoce, 54 certifikátů při dovozu zeleniny).

Při vývozu čerstvého ovoce a zeleniny byla provedena kontrola shody s obchodními normami u 6 šarží, na které byly vystaveny celkem 3 certifikáty o shodě s obchodními normami pro čerstvé ovoce a zeleninu.

b) Výsledky kontroly jakosti a zdravotní nezávadnosti čerstvé zeleniny a hub za období I.–III. čtvrtletí 2017

V uvedeném období roku 2017 bylo provedeno celkem 655 kontrol u 238 kontrolovaných osob (tj. meziročně o 18 % více), kdy byla ověřována jakost a správnost označení u čerstvé zeleniny a hub. Celkem bylo hodnoceno 1 320 šarží. Z tohoto počtu nevyhovělo právním požadavkům celkem 241 šarží, tj. 18,3 %. Největší procento nevyhovujících šarží bylo zjištěno u produkce pocházející ze států EU (41,8 %), u 28,9 % odebraných vzorků nebyla země původu uvedena, nejnižší procento (4,1 %) u produkce ze třetích zemí.

Nejvíce nedostatků bylo zjištěno u zeleniny plodové (42,3 % ze všech nevyhovujících vzorků). Vyšší procento nevyhovujících vzorků bylo zjištěno rovněž u kořenové (22,4 %) a cibulové a košťálové zeleniny (12,4 %). Prakticky všechny nevyhovující vzorky byly zjištěny v maloobchodě.

Nejčastějším důvodem nevyhovujícího stavu u čerstvé zeleniny a hub bylo nedodržení minimálních požadavků na jakost, kdy většina hodnocené zeleniny vykazovala známky hniloby nebo plísni viditelných pouhým okem. Dále byly zjištěny plody s otlaky zasahujícími do dužniny nebo plody seschlé. U dvou šarží rajčat byla zjištěna přítomnost noroviru.

Počet kontrolovaných vzorků čerstvé zeleniny a hub za I.–III. čtvrtletí roku 2017

Zelenina	Výroba		Maloobchod		Velkoobchod		Ostatní		Celkem	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
Cibulová	14	0,0	115	24,3	55	0,0	23	8,7	207	14,5
Kořenová	8	0,0	160	33,1	57	1,8	14	0,0	239	22,6
Košťálová	5	0,0	80	37,5	53	0,0	12	0,0	150	20,0
Listová a nat'ová	5	0,0	72	13,9	32	3,1	3	0,0	112	9,8
Lusková	4	0,0	7	28,6	2	0,0	2	0,0	15	13,3
Plodová	18	0,0	314	30,9	195	0,5	26	15,4	553	18,4
Řapíkatá	0	-	7	57,1	0	-	0	-	7	57,1
Ostatní	5	0,0	11	63,6	1	0,0	1	0,0	15	46,7
Houby čerstvé	6	0,0	10	10,0	6	0,0	0	-	22	4,5
CELKEM	62	0,0	776	29,9	401	0,7	81	7,4	1 320	18,3
Původ zboží										
ČR	53	0,0	222	19,4	27	0,0	30	0,0	332	13,0
Třetí země	0	-	27	33,3	27	0,0	0	-	54	16,7
EU mimo ČR	5	0,0	261	22,6	241	0,8	45	0,0	552	11,1
Neuvedeno	4	0,0	266	45,5	106	0,9	6	100,0	382	33,5

Pramen: SZPI

V případě nevyhovujícího označení čerstvé zeleniny a hub bylo nejčastějším nedostatkem neuvedení země původu na obale nebo v místě nabídky, dále údaje s názvem odrůdy a třídou jakosti. Opakovaly se opět případy, kdy údaj o zemi původu, uvedený na obale produktu, neodpovídal údajům na regálové etiketě umístěné nad tímto produktem.

Přítomnost cizorodých látek (především reziduí pesticidů, chemických prvků) byla ověřena celkem u 420 šarží čerstvé zeleniny a hub, z nich byly 3 vyhodnoceny jako nevyhovující – jednalo se o kapustu (ČR) s nadlimitním obsahem chlorpyrifosu, špenát (Itálie) s nadlimitním obsahem clothianidinu a pastinák (Polsko) s překročeným obsahem kadmia.

c) Výsledky kontroly zdravotní nezávadnosti a jakosti zpracované zeleniny v roce 2016

V roce 2016 bylo inspektory SZPI zkontrolováno celkem 211 vzorků, tj. o 44 % méně než v předchozím roce. Jako nevyhovujících bylo vyhodnoceno 35 vzorků, tj. 16,5 %. Nevyhovělo 9 vzorků pocházejících z ČR, 9 vzorků původem ze zemí EU, u 12 vzorků země původu nebyla uvedena. Z hlediska jednotlivých skupin náležela k nejproblematictější skupině konzervovaná zelenina a zeleninové protlaky.

Porovnáním výsledků kontroly zdravotní nezávadnosti, jakosti a označování u vzorků kontrolovaných ve výrobě, velkoobchodech a maloobchodech lze konstatovat, že četnost závad byla prakticky pouze v maloobchodní síti.

Počet kontrolovaných vzorků zpracované zeleniny v roce 2016

Zelenina	Výroba		Maloobchod		Velkoobchod		Jiné*		Celkem	
	celkem	nevyh. %	celkem	nevyh. %	celkem	nevyh. %	celkem	nevyh. %	celkem	nevyh. %
konzervovaná	30	10,0	37	38,9	2	100,0	0	-	69	27,9
sušená	0	-	2	50,0	0	-	0	-	2	50,0
upravená, chlazená	14	0,0	12	16,7	0	0,0	51	0,0	79	2,5
protlaky	8	0,0	6	66,7	2	0,0	0	-	16	25,0
ost. výrobky	1	0,0	7	100,0	0	-	2	0,0	10	70,0
zprac. houby	0	-	9	11,1	2	0,0	0	-	11	9,1
zmrazená	6	0,0	17	5,9	1	0,0	0	-	24	4,2
CELKEM	59	5,1	90	33,7	9	22,2	53	0,0	211	16,7
Původ zboží										
ČR	59	5,1	30	20,0	3	0,0	53	0,0	145	6,2
Třetí země	0	-	9	55,6	0	-	0	-	9	55,6
EU mimo ČR	0	-	31	23,3	4	50,0	0	-	35	26,5
Neuvedeno	0	-	20	60,0	2	0,0	0	-	22	54,5

Pramen: SZPI

Poznámka: * restaurace, přeprava, suroviny

Nesplnění jakostních požadavků (dle vyhlášky č. 157/2003 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a vyhlášky č. 113/2005 Sb., ve znění pozdějších předpisů) bylo zjištěno v překročení limitu přídatných látek – SO₂ u kysaného zelí a zpracovaných hub. Kontrolou byly zjištěny nevyhovující senzorní vlastnosti konzervované zeleniny.

Častým důvodem nevyhovění byly nevhodné podmínky skladování, a to zejména vyšší teploty prostředí u upravené chlazené čerstvé zeleniny.

Při kontrole označování na obale nebo v místě nabídky nejčastěji nebyly uvedeny údaje v českém jazyce. U několika vzorků byly údaje přelepeny slevovou etiketou.

d) Výsledky kontroly jakosti a zdravotní nezávadnosti zpracované zeleniny za I.–III. čtvrtletí roku 2017

V tomto období bylo inspektory SZPI provedeno celkem 167 kontrol u 115 kontrolovaných osob. Prověřeno bylo 256 vzorků zpracované zeleniny a hub, nevyhovujících šarží bylo zjištěno 57, z toho 27 tuzemských a 14 ze zemí EU.

Porovnáním výsledků kontroly zdravotní nezávadnosti, jakosti a označování byla četnost závad nejvyšší v maloobchodní síti (56 % nevyhovujících vzorků).

Počet kontrolovaných vzorků zpracované zeleniny za I.–III. čtvrtletí roku 2017

Zelenina	Výroba		Maloobchod		Velkoobchod		Jiné*		Celkem	
	celkem	nevyh. %	celkem	nevyh. %	celkem	nevyh. %	celkem	nevyh. %	celkem	nevyh. %
konzervovaná	43	16,3	19	47,4	0	-	1	100,0	63	27,0
sušená	0	-	7	85,7	1	0,0	0	-	8	75,0
upravená, chlazená	14	7,1	16	12,5	0	-	65	3,1	95	5,3
protlaky	11	27,3	16	25,0	1	0,0	0	-	28	25,0
ost. výrobky	3	33,3	1	0,0	1	100,0	0	-	5	40,0
zprac. houby	13	61,5	14	42,9	0	-	0	-	27	51,9
zmrazená	2	0,0	29	17,2	1	100,0	0	-	32	18,8
CELKEM	86	23,3	100	32,0	4	50,0	66	4,5	256	22,3
Původ zboží										
ČR	85	22,4	33	24,2	0	-	63	0,0	181	14,9
Třetí země	0	-	11	36,4	0	-	0	-	11	36,4
EU mimo ČR	1	100,0	37	32,4	3	33,3	0	-	41	34,1
Neuvedeno	0	-	19	42,1	1	100,0	3	100,0	23	52,2

Pramen: SZPI

Poznámka: * restaurace, přeprava, suroviny

Jakostním požadavkům nevyhověl jeden vzorek čerstvého špenátu, kde byl zjištěn výskyt salmonely a ve vzorku řeckého salátu výskyt *Listeria monocytogenes*. Vzorek sušených rajčat ve slunečnicovém oleji byl pozitivní na norovirus. U čtyř vzorků sušené a sterilované zeleniny byl zjištěn SO₂ jako nedeklarovaný alergen nebo byl překročen limit povolené přídatné látky. U šesti vzorků zpracovaných rajčat (kečupy, protlaky) byly zjištěny nedostatky v obsahu rajčat nebo v refraktometrické sušině vnesené do výrobku rajčaty. Vzorek plněných okurek obsahoval kyselinu benzoovou, která nebyla deklarována ve složení. Častým důvodem nevyhovění byly nevhodné podmínky skladování, zejména vyšší teploty prostředí při skladování zmrazené a kysané zeleniny.

Při kontrole označování na obale bylo nejčastějším nedostatkem neuvedení údajů v českém jazyce. Dále nebylo často uvedeno zařazení zpracované zeleniny pod druh a skupinu výrobků. U několika šarží sušených hub byla klamavě uvedena země původu nebo nesprávně použito označení „české houby“.

EVROPSKÝ TRH

Produkce cibule v zemích Evropské unie

V roce 2017 bude sklizeň cibule v zemích EU podle prvních odhadů nižší než v předchozím roce a dosáhne pravděpodobně objemu 6,01 mil. t. V letošním roce se očekává zvýšení produkce cibule zejména v Nizozemsku a Polsku.

Produkce cibule v EU (mil. t)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017 (odhad)
Španělsko	1,31	1,19	1,12	1,33	1,11	1,45	1,30
Nizozemsko	1,22	1,18	1,08	1,15	1,18	1,19	1,28
Polsko	0,68	0,64	0,55	0,65	0,55	0,63	0,66
Ostatní země EU	2,92	2,63	2,53	2,89	2,78	2,81	2,77
EU celkem	6,13	5,64	5,28	6,02	5,62	6,08	6,01

Pramen: AMI

Produkce zeleniny v Polsku

Podle prvních odhadů polského statistického úřadu se sklizeň venkovní zeleniny v roce 2017 oproti roku 2016 nepatrně snížila na 4,5 mil. t. Pokles produkce nastal zejména u zelí a mrkve, a to o téměř 2 % na 1 mil. t, resp. na 810 tis. t. Produkce cibule se pravděpodobně zvýší o 1 % na 655 tis. t.

Produkce zeleniny na Slovensku

V roce 2016 se pěstební plocha zeleniny (včetně dopočtu domácností) snížila z 28,6 tis. ha na 27,4 tis. ha. Sklizeň dosáhla objemu 338,7 tis. t, což je meziroční nárůst o 9 %. Výměra krytých ploch pro pěstování zeleniny se meziročně výrazně zvýšila z 88,9 ha na 102,4 ha, přičemž produkce zeleniny s 10% poklesem dosáhla 10,0 tis. t. Celkový dovoz čerstvé zeleniny v roce 2016 se meziročně zvýšil na 282,4 tis. t, největší podíl na dovozu mělo zelí, kapusta, květák, mrkev, rajčata, cibule a melouny, a to zejména z Polska, Nizozemska, Španělska a Maďarska.

Vývoz čerstvé zeleniny ze SR zaznamenal v roce 2016 meziroční pokles o 42 % a dosáhl 34,0 tis. t, přičemž největší objemy směřovaly do ČR, Maďarska, Německa a Itálie. Záporná hodnota salda zahraničního obchodu se meziročně zvýšila o téměř 9 % na 180,9 mil. €.

PĚSTOVÁNÍ ZELENINY V ČR

Zima 2015/2016 byla celkem mírná, k vymrznutí porostů nedošlo a ty dobře přezimovaly. Od začátku března 2016 bylo příznivé počasí pro zakládání i růst zeleniny. V průběhu května poškodily v některých oblastech porosty kroupy, v důsledku sucha bylo nutné intenzivně zavlažovat. V průběhu července byly dešťové srážky optimální, avšak v srpnu nastalo dosti deštivé a chladné počasí, což spolu s rozvojem plísní mělo negativní vliv na vývoj porostů především plodové zeleniny. Problémy s houbovými chorobami byly zejména na cibuli, nati mrkve a petržele, objevovala se septorióza na celeru. V závěru pěstitelské sezóny umožnily občasné dešťové přeháňky částečně dorůst i zelenině v oblastech bez možností doplňkové závlahy.

V roce 2016 se vlivem příznivého průběhu počasí a také rozšířením pěstebních ploch o 9 % na 14,5 tis. ha zvýšila i celková sklizeň zeleniny o 21 % a dosáhla 298,6 tis. t. K výraznému nárůstu ploch došlo zejména u hrachu dřeňového, rajčat, hlávkového zelí a okurek nakládaček. Produkce zeleniny se zvýšila téměř u všech sledovaných druhů, kromě kedluben, květáku, hlávkového salátu a póru.

Vývoj osevních ploch konzumní zeleniny v ČR (ha)

Zelenina	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Celer	294	334	186	270	306	294	335	342
Cibule	1 832	1 830	1 515	1 527	1 730	1 581	1 545	1 704
Česnek	67	82	164	181	232	236	233	329
Hrách dřeňový	1 020	993	1 034	1 178	1 103	923	1 113	1 311
Kapusta	118	177	117	91	109	107	108	95
Kedlubny	180	192	80	183	154	173	199	194
Květák	316	362	358	265	279	303	248	256
Mrkev	638	688	547	597	691	721	805	827
Okurky nakládačky	296	268	263	224	263	339	411	299
Okurky salátové	118	99	54	62	90	34	45	39
Petržel	244	231	180	186	271	247	368	267
Pórek	-	11	7	12	12	6	4	6
Rajčata	389	409	381	309	282	196	339	244
Ředkvičky	-	242	42	156	252	204	287	289
Saláty	-	182	139	173	176	142	152	589
Zelí hlávkové*	1 077	1 462	1 200	1 096	1 139	1 130	1 214	1 093
Ostatní zelenina	1 995	2 028	2 073	2 047	2 122	2 556	2 795	2 354
Zelenina celkem	8 583	9 591	8 340	8 557	9 211	9 192	10 202	10 237

Pramen: ČSÚ

Poznámka: údaje vždy k 31. 5. příslušného roku, údaje bez dopočtu sektoru domácností obyvatelstva,

* součet osevních ploch zelí hlávkového bílého a červeného

Sklizňová plocha zeleniny v ČR (ha)

Zelenina/rok	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Celer	479	321	400	441	424	471
Cibule	2 340	1 993	1 986	2 205	2 039	2 025
Česnek	290	359	368	425	422	428
Hrách dřeňový	1 219	1 246	1 381	1 313	1 126	1 325
Kapusta	227	163	136	155	151	155
Kedlubny	436	308	402	381	392	428
Květák a brokolice	416	409	314	329	352	299
Mrkev	1 076	911	946	1 053	1 070	1 170
Okurky nakládačky	1 067	1 012	942	1 048	1 056	1 163
Okurky salátové	366	304	301	297	273	296
Petržel	425	362	360	452	421	551
Pór	25	20	24	25	18	17
Rajčata	1 131	1 058	958	955	845	1 019
Ředkvičky	265	239	176	273	224	308
Saláty	245	198	230	235	199	211
Zelí hlávkové	1 602	1 331	1 222	1 269	1 256	1 346
Ostatní zelenina	2 498	2 337	2 469	2 559	2 987	3 237
Zelenina celkem	14 108	12 571	12 615	13 415	13 246	14 451

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * zelí hlávkové bílé a červené, údaje za zemědělský sektor s dopočtem sektoru domácností

Celková sklizeň zeleniny v ČR (t)

Zelenina/rok	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Celer	9 410	6 997	11 172	11 619	9 937	13 917
Cibule	54 311	40 018	40 309	46 238	33 220	51 049
Česnek	1 530	1 272	1 792	1 856	1 629	1 769
Hrách dřeňový	4 588	3 590	4 367	6 319	4 750	5 120
Kapusta	4 043	2 906	2 115	3 018	2 653	2 595
Kedlubny	6 838	5 344	7 256	5 821	6 942	5 928
Květák a brokolice	6 068	4 655	4 499	4 525	4 236	3 156
Mrkev	33 205	28 378	31 151	35 831	31 573	35 262
Okurky nakládačky	16 130	13 849	17 615	23 287	23 884	27 033
Okurky salátové	9 229	7 621	7 489	9 977	9 197	9 397
Petržel	5 708	4 504	4 682	6 383	5 842	9 199
Pór	345	278	339	433	322	290
Rajčata	28 536	25 740	19 866	24 003	19 583	31 108
Ředkvičky	2 848	1 338	605	2 252	2 591	5 287
Saláty	2 024	1 869	2 302	2 711	6 399	2 984
Zelí hlávkové	62 874	53 565	46 256	60 056	45 053	54 257
Ostatní zelenina	29 915	30 949	37 878	49 911	39 344	40 273
Zelenina celkem	277 602	232 873	239 693	294 240	247 155	298 624

Pramen: ČSÚ

Poznámka: údaje za zemědělský sektor s dopočtem sektoru domácností

Průměrný hektarový výnos v ČR (ha/t)

Zelenina/rok	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Celer	19,64	21,79	27,93	26,33	23,45	29,55
Cibule	23,21	20,08	20,29	20,97	16,29	25,20
Česnek	5,28	3,54	4,87	4,37	3,86	4,13
Hrách dřeňový	3,76	2,88	3,16	4,81	4,22	3,86
Kapusta	17,81	17,78	15,50	19,48	17,55	16,76
Kedlubny	15,68	17,34	18,04	15,26	17,69	13,86
Květák a brokolice	14,60	11,39	14,35	13,74	12,03	10,57
Mrkev	30,85	31,14	32,92	34,04	29,51	30,14
Okurky nakládačky	15,11	13,68	18,70	22,22	22,63	23,24
Okurky salátové	25,20	25,03	24,85	33,54	33,64	31,72
Petržel	13,44	12,43	13,00	14,12	13,89	16,68
Pór	13,92	13,89	14,03	17,57	18,17	16,72
Rajčata	25,23	24,34	20,73	25,15	23,18	30,52
Ředkvičky	10,77	5,60	3,44	8,26	11,58	17,19
Saláty	8,26	9,45	10,01	11,53	32,16	14,16
Zelí hlávkové	39,24	40,25	37,86	47,31	35,87	40,31

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * zelí hlávkové bílé a červené; údaje za zemědělský sektor s dopočtem sektoru domácností

Vývoj pěstování zeleniny v průběhu roku 2017

Porosty ozimých zeleninových druhů (špenát, cibule, česnek) díky sněhové pokrývce v zimních měsících 2016/2017 dobře přezimovaly. Koncem února a začátkem března větrné počasí osušilo půdu a pěstitelé začali připravovat pozemky na zakládání prvních raných porostů. Porosty bylo nutné ochránit před nízkými teplotami netkanou textilií. Koncem dubna začaly první sklizně ředkviček a salátů z fóliových krytů. Pozdní jarní mrazy ke konci dubna a začátkem května 2017 poškodily porosty plodové zeleniny ve sklenicích a pod fóliovými kryty, poškozeny byly rovněž první vysázené polní porosty paprik v tunýlcích. Další průběh počasí byl pro vývoj zeleninových porostů celkově příznivý. V průběhu května se postupně rozšiřoval sortiment prodávaného zboží.

V červnu a červenci trvalo velmi teplé a suché počasí, proto pěstitelé museli intenzivně zavlažovat. Extrémně vysoké teploty měly vliv na snížení kvality zeleniny. Porosty, které nebyly pod závlahou, zaznamenaly v důsledku dlouhého období sucha významný pokles výnosu (cibule, hlávkové zelí). Začátkem srpna se začaly vyskytovat na většině území Čech občasná dešťové srážky, které měly příznivý dopad na vývoj zeleninových porostů, na rozdíl od severní Moravy, kde stále sucho přetrvávalo. Podmínky byly optimální pro vývoj plodové zeleniny (paprika, okurky), ale vysoké teploty nepříznivě působily na kvalitu salátů. Čas dovolených se odrazil na nižší poptávce po zelenině ze strany řetězců, přes které je prodávána většina zboží.

Větší rozdíl mezi denními a nočními srpnovými teplotami zapříčinil silnější tlak houbových chorob – byl zaznamenán vyšší výskyt plísně cibulové a plísně salátové. Chladné září mělo vliv na pomalejší vývoj porostů. Vlhké a deštivé počasí v říjnu výrazně komplikovalo sklizňové práce. Vyšší sklizňové ztráty a snížená kvalita se vyskytly zejména u naskladněné kořenové a cibulové zeleniny.

Rok 2017 lze z pěstitelského hlediska hodnotit jako příznivý pro produkci zeleniny, což platí zejména pro ty pěstitele, kteří měli možnost zeleninové porosty zavlažovat. Celkově vyšší nabídka zeleniny na trhu však měla na druhé straně negativní dopad na výši její prodejní ceny a plynulost odbytu.

Košťálová zelenina

Rané porosty košťálové zeleniny byly zakládány v optimálních podmínkách od začátku března. Výsadby bylo nutné chránit netkanou textilií, která zabraňuje poškození mrazem a zároveň urychluje jejich růst. V důsledku nízkých teplot v jarním období, byl vývoj porostů zpomalený. U raných sklizní **hlávkového zelí** byly problémy s odbytem kvůli levným dovozům zelí z Makedonie a vyprodávání zásob ze skladů.

Chladné a vlhké jaro a nižší teploty v září se srážkami měly pozitivní vliv na kvalitu a vysokou výtěžnost **květáků**. Pěstování letních odrůd je dlouhodobě problematické kvůli vykvétání, které je způsobeno vysokými letními teplotami, a proto od jejich pěstování pěstitelé upouštějí.

Zakládání ostatních druhů košťálovin v letním období bylo rovněž problematické. V teplém počasí byl vysoký tlak molic a dřepčků, kteří škodili na založených porostech a tím způsobovali jejich nevyrovnanost.

V Čechách byl průběh počasí velice příznivý s optimálním rozložením srážek. Nezavlažované porosty **hlávkového zelí** na Moravě trpěly výrazným nedostatkem vláhy, tržní velikosti však hlávky dosáhly díky podzimním deštům. Výnosy hlávkového zelí v Čechách byly velice dobré, což mělo zejména u odrůd určených na průmyslové zpracování negativní vliv na pokles ceny.

V průběhu pěstitelské sezóny nebyl významný výskyt chorob a škůdců. Na košťálové zelenině se pravidelně objevuje alternariová skvrnitost. V teplém letním období při dozrávání řepky pravidelně škůdci z řepky migrují na košťálovou zeleninu (trásněnky, molice, dřepčci, blýskáčci, mšice zelná).

Cibulová zelenina

Porosty **ozimé cibule** byly založeny v optimálních podmínkách. Teplé září mělo příznivý vliv na vývoj porostů ozimých plodin a na jejich kondici pro přezimování. Ozimá cibule neměla významné problémy s chorobami a škůdci, na zavlažovaných pozemcích byly velice dobré výnosy.

Porosty **jarní cibule** byly založeny v první dekádě března - včas a do optimálních podmínek, dobře vzešly. V průběhu vegetace však byla nutná intenzivní závlaha. Na porostech zavlažovaných kapkovou závlahou se houbové choroby nevyskytovaly, byl zde však vyšší tlak trásněnky. Při použití vrchní závlahy byla sice trásněnka vodou spláchnuta, ale porosty byly napadány ve větší míře houbovými chorobami. Ke konci sběru cibule začalo pršet, což se projevilo v nižší kvalitě a horší skladovatelnosti. Cibule sebraná v polovině října měla kvůli deštům špatnou kvalitu, která se projevila silným výskytem krčkové hniloby. Celková úroda jarní cibule v ČR byla v roce 2017 nižší, proto její odbyt probíhá bez problémů.

Výsadba **česneku** proběhla až v druhé polovině listopadu 2016 z důvodu dlouhého a teplého podzimu. Průběh zimy byl relativně dobrý, česnek byl před mrazy chráněn sněhovou pokrývkou. Vysoké teploty urychlily zrání, sklizeň tak začala již v červnu a v červenci. Zdravotní stav česneku byl dobrý, ale cibule byly oproti loňskému roku drobnější. Na jižní Moravě a ve středních Čechách trval nedostatek srážek, což se na nezavlažovaných pozemcích negativně projevilo na velikosti cibulí.

Lusková zelenina

Porosty **hrachu** byly zakládány od poloviny března do optimálních podmínek. Bylo však nutné průběžně zavlažovat. První výsevy poškodil jarní mrazík, pozdní odrůdy narostly dobře. V průběhu vegetace bylo nutné ošetřovat porosty proti kyjatce. Výskyt škůdců byl celkově nižší oproti jiným pěstitelským sezonám. Pěstitelům se osvědčují nové afilátové odrůdy hrachu, které méně polehají a jsou vhodné zejména pro mechanizovanou sklizeň na průmyslové zpracování.

Listová zelenina

Saláty jsou velice perspektivní odvětví zeleninářské výroby. V současné době razantně ustupuje zájem o **salát hlávkový**. Stabilní zájem je o **salát ledový**, který je stále dominantní položkou na trhu. Rovněž se zvyšuje poptávka po **římském salátu** a **salátu little gem**. Populární je také salát **Salanova**, který se jedním řezem při kuchyňské úpravě rozpadne na jednotlivé lístky.

První výsadby salátů proběhly začátkem března, nakrytí netkanou textilií je ochránilo proti mrazům a urychlilo vývoj vegetace. První sklizně hlávkového salátu začaly koncem dubna, pak následoval salát ledový. Kvalita a výtěžnost raných porostů byla na dobré úrovni. Postupné výsadby pokračovaly až do druhé poloviny srpna, čímž byla zajištěna postupná sklizeň a průběžné zásobování trhu. Určité problémy s kvalitou sklizně byly v teplých letních měsících (červen, červenec), kdy se zkracuje sklizňové období a zhoršuje se kvalita v důsledku vyšších teplot. Ledový salát v teplých měsících zahníval uvnitř hlávek a vznikaly vnitřní nekrózy. Studené září zapříčinilo vyšší výskyt houbových chorob, zpomalilo vývoj vegetace a prodloužilo sklizňové období o 1–2 týdny.

Ozimý **špenát** byl založen do optimálních podmínek, dobře přezimoval, nebylo ho třeba zavlažovat, výskyt chorob a škůdců byl minimální. První sklizeň proběhla v polovině dubna. Kvalita a výnos byly na velice dobré úrovni. Jarní špenát byl založen do optimálních podmínek, v průběhu vegetace byla nutná intenzivní závlaha. Kvalita i výnos byly na dobré úrovni. U později setých špenátů se v polovině října díky chladnému a deštivému počasí jejich kvalita zhoršila.

Plodová zelenina

Založení porostů **paprik** bylo vzhledem k dubnovým mrazíkům velice problematické. Část rostlin, které byly vysázeny pod foliové tunýlky, zmrzla a musela být nahrazena novými sazenicemi. V letním období bylo nutné porosty intenzivně zavlažovat kapkovou závlahou, při extrémních teplotách kapková závlaha nestíhala dodat rostlinám potřebné množství vody. V teplém období byl extrémní tlak přenašečů (kříšů, mšic a třásněnek), kteří na nerezistentní odrůdy přenesli z remízku a větrolamů virové choroby (stolbur). Houbové choroby se nevyskytovaly. Suché počasí bylo optimální pro provádění sklizňových prací. Červená odrůda Kapie do sebe po zářijovém dešti nasákla vodu a následně se zvýšilo množství popraskaných plodů, které bylo nutné dodat na průmyslové zpracování. V závislosti na intenzitě pěstování byly výnosy polní papriky na velice dobré úrovni.

Okurky nakládačky byly vysety včas a do optimálních podmínek. Vzcházení proběhlo bez problémů. Vláhová potřeba byla každý den doplňována pomocí kapkové závlahy, do které byl dávkován živný roztok. V teplém letním období byl problém s výskytem svilušek na porostech (které často pěstitelé zaměňují za příznaky plísně okurkové). Výskyt plísně okurkové se ve větší míře projevil až v pozdějším letním období. Každoročně se opakuje problém s výskytem bakterií (zvláště v období dešťů); na vývoj bakterií má příznivý vliv ovlhčení listů. Průběh počasí byl pro pěstování okurek příznivý. V závislosti na intenzitě pěstování byly výnosy na velice dobré úrovni.

Sezóna byla pro pěstování **průmyslových rajčat** nejhorší za posledních 25 let. První seté porosty byly poškozeny jarními mrazy a tak bylo nutné většinu porostů založit znovu. V letošním roce bylo na jižní Moravě extrémní sucho, a proto znovu vyseté porosty špatně vzcházely a zůstaly řídké. Následné počasí bylo velmi suché a teplé, což umožnilo úsporu fungicidů, ale na druhé straně to způsobilo extrémně nízký výnos. Sklizeň začala 21. srpna a byla ukončena koncem září. V důsledku sucha se oproti loňskému roku urodilo pouze 42 % nasmlouvaného množství rajčat. Zpracovatelským podnikům bylo dodáno celkem 4 200 t průmyslových rajčat. Ze sedmi pěstitelů mají pouze dva pěstitele závlahy. Výnos se u nezavlažovaných rajčat pohyboval od 10–16 t/ha. Plán výroby nesplnili ani pěstitelé na pozemcích s možností zavlažování.

Cuketa se začala sklízet v červnu, od 15. července do konce srpna trval přetlak nabídky. Jedná se o celkově nenáročnou plodinu, kterou je nutné ošetřovat proti výskytu plevelů a padlí. Vegetace **cukrové kukuřice na klasy** probíhala velice dobře s minimálním výskytem škůdců, odbyt byl plynulý. Housenky zavíječe, které se zavrtávají do klasů, se nevyskytovaly.

Porosty **dýní** bylo nutné v průběhu vegetace intenzivně zavlažovat. Dýně letos uzrály velice brzy a v deštivém a chladném září se na poli rychle kazily.

Kořenová zelenina

Jaro bylo příznivé pro zakládání porostů **mrkve a petržele**. Porosty dobře vzešly, přísušky vyřešila zvlaha. Rané sklizně dopadly velice dobře. Později seté porosty kvůli vysokým teplotám špatně vzcházely a byly nevyrovnané. V řidších částech porostu narostly velké kořeny, které obchodní řetězce nechtěly vykupovat. Deštivé počasí v září a říjnu přispělo k rozvoji houbových chorob a komplikovalo sklizeň pozdních odrůd na uskladnění. Při sklizni v deštivém počasí jsou vysoké sklizňové ztráty a nízká kvalita naskladněného zboží. Tlak chorob a škůdců byl standardní. Vyšší nabídka mrkve a petržele na trhu měla vliv na pokles ceny v hlavním sklizňovém období. Na určitých pozemcích jsou stále problémy s hádátky, což u některých pěstitelů omezuje pěstování mrkve a petržele. Pěstitelé mají problémy s nedostatkem povolených pesticidů do kořenové zeleniny. Vývoj porostů **celeru** byl od začátku roku bezproblémový. U porostů, které nebyly dostatečně ošetřovány proti septorióze, došlo k výrazné redukci listové plochy, což mělo za následek snížený výnos, ale celkově jsou výnosy na velice dobré úrovni.

Struktura zelinářských podniků

Struktura zelinářských podniků podléhá průběžným změnám. Vývoj vedl ke koncentraci produkce zeleniny u větších výrobců a k ukončení činnosti menších, kteří nejsou napojeni na mezinárodní obchodní řetězce a ekonomicky se propadají.

Struktura pěstitelů tržní zeleniny v ČR

Rozsah pěstování (ha)	Počet pěstitelů					Pěstební plocha (ha)				
	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017
100,1–a více	20	21	21	29	32	4 687	5 217	5 262	5 895	6 498
50,1–100	21	20	20	17	17	1 320	1 481	1 115	1 301	1 241
30,1–50	19	19	21	24	20	980	1 095	865	906	871
20,1–30	24	23	23	15	28	353	401	430	450	712
10,1–20	46	45	43	48	43	458	524	617	688	636
5,1–10	42	43	57	55	59	223	254	366	399	436
1–5	75	75	143	134	145	156	178	320	349	356
ostatní	219	217	170	180	177	115	113	150	160	155
CELKEM	466	463	498	502	521	8 292	9 263	9 125	10 148	10 905

Pramen: ZUČM

Větší pěstitelé jsou většinou specializovaní na produkci určitých druhů zeleniny, mají nakoupenou speciální mechanizaci, někteří na svých farmách vybudovali moderní skladovací prostory a mají větší produktivitu práce. Drobní pěstitelé se většinou specializují na prodej ze dvora a na běžných a farmářských tržnicích, případně se snaží realizovat dnes velmi propagovaný systém „zeleninových bedýnek“. Některé větší farmy také prodávají část své produkce přímo z farmářských prodejen.

Samozásobení domácností zeleninou

V obchodech a na farmářských tržnicích je téměř celoročně k dostání široký sortiment zeleninových druhů, a proto nemají rodiny potřebu zeleninu na svých zahrádkách pěstovat. Pěstování zeleniny pro vlastní potřebu je rozšířeno zejména na vesnicích a v okolí menších měst. V důsledku skandálů a mediálních kauz s nekvalitními a zdravotně závadnými potravinami se některé domácnosti začínají postupně vracet

k pěstování vlastní zeleniny. Tento trend ovšem narůstá velice pozvolna, protože plochy, na kterých byly dříve zeleninové záhony, jsou nyní využívány k rekreačním účelům.

Dle odhadů Zelinářské unie Čech a Moravy bylo v roce 2017 cca 13,5 % z celkové produkce vypěstované zeleniny určeno pro vlastní spotřebu. Samozásobitelsky produkuje čerstvou zeleninu asi 236 tisíc domácností s průměrnou pěstební plochou pohybující se okolo 50 m², což představuje celkovou plochu cca 1 180 ha.

Struktura prodeje a odbytu pěstované čerstvé zeleniny od profesionálních pěstitelů v ČR v roce 2017

Supermarketům a hypermarketům	Všechny nadnárodní řetězce, tuzemské supermarkety (včetně odbytových družstev/sdružení producentů)	Podíl 76 %
Velkoobchodům	Včetně jejich dalších dodávek do supermarketů a hypermarketů, export (včetně odbytových družstev/sdružení producentů)	Podíl 10%
Na zpracování	Konzervárny, zelárny, mrazírny, sušárny apod. (včetně odbytových družstev/sdružení producentů)	Podíl 10 %
Ostatní	Vlastní export, hotely a restaurace, ZOO, přímý prodej „ze dvora“ zákazníkům, farmářské tržnice, místním výkupům, vlastní spotřeba, ztráty, apod.	Podíl 4 %

Pramen: ZUČM

Struktura prodeje zeleniny má stabilní charakter. Většina pěstitelů si již našla svá stálá odbytiště. Větší pěstitelé se orientují na prodej do supermarketů a hypermarketů, případně do velkoobchodů. Část produkce je dodána zpracovatelským závodům. To je ovlivněno zejména jejich vzdáleností od pěstitele. Menší pěstitelé prodávají svoji produkci ze dvora, na tržnicích, dodávají přímo do restaurací, hotelů atd. Na trh se snaží prorazit také pěstováním specifických zeleninových druhů, jako jsou např. cherry rajčata a speciální druhy pálivých paprik, balenými a hrnkovými bylinkami apod.

Rychlírenství zeleniny

Pěstitelé v našich podmínkách mají vysoké náklady na vytápění a se svou ranou produkcí, která je velice náročná na ruční práci, jen těžko konkurují produkci dovážené z jižních států Evropy. Plodová zelenina, která se pod krytými plochami pěstuje, je velice citlivá na mechanické poškození při manipulaci. Aby tyto druhy překonaly dalekou cestu, např. ze Španělska, Itálie atd., je nutné vybrat odrůdy s pevnou slupkou, které jsou sklizeny nezralé a dozrávají v průběhu přepravy a skladování. Chutňové vlastnosti takovýchto plodů jsou velice mdlé. To je výzva pro tuzemské pěstitele, kteří začínají pěstovat kvalitní chutné odrůdy, za které jsou zákazníci ochotni zaplatit i vyšší ceny.

Vzhledem k dotačním podporám v rámci Programu rozvoje venkova a avizované podpoře zelinářského sektoru začala firma Jižní Morava, a. s. budovat nové skleníky, ve kterých se pěstují rajčata hydroponickým způsobem. V současné době probíhá postupná rekonstrukce skleníkového areálu v Tvrdomicích na jižní Moravě, byly postaveny nové skleníkové areály v Haňovicích u Litovle, ve Velkých Němčicích u Hustopečí, v Mutěnicích u Hodonína, ve Smržicích u Prostějova a v Chornici u Jevíčka.

Všechny nové produkční skleníky pro celoroční pěstování plodové zeleniny byly postaveny v těsné blízkosti existujících bioplynových stanic. V rámci svého provozu využívají odpadové teplo z bioplynové stanice pro vytápění a vyrobenou elektřinu pro přisvětlování. Tyto nové provozy se soustředí na pěstování chuťově výrazných a nutričně hodnotných odrůd rajčat. Vybudování těchto provozů pomůže zvýšit potravinovou soběstačnost v pěstování rajčat v ČR.

Výměra krytých ploch pro pěstování rychlené zeleniny (ha)

Druh zeleniny	2015	2016	2017
Rajčata	21	24	36
Papriky	6	6	6
Okurky	6	6	6
Kedlubny	2	2	2
Saláty	4	4	4
Zeleninová sadba	11	11	11
Celkem	50	53	65

Pramen: ZUČM

Tržní produkce zeleniny

V ČR nejsou statisticky sledovány plochy s produkcí zeleniny tržních a netržních pěstitelů. Údaje o rozsahu a objemu produkce tržní zeleniny obsahují i údaje o pěstování zelenin v následných sledech. Informace v následující tabulce jsou výsledkem šetření ZUČM. V roce 2016 vzrostly osevní plochy tržní zeleniny o 11 % na 10 148 ha a produkce dosáhla 264,9 tis. t (tj. meziroční nárůst o 25,4 %).

Přehled o tržní produkci zeleniny v ČR

Druh zeleniny	2015		2016		2017 (odhad)	
	ha	tuny	ha	tuny	ha	tuny
Brokolice ¹⁾	22	176	15	105	41	410
Celer	318	6 678	334	8 350	344	9 632
Cibule	1 536	30 720	1 602	44 856	1 646	49 380
Česnek	151	906	183	1 098	285	1 995
Fazolové lusky	21	168	21	168	13	104
Hrách zahradní	889	4 445	1 278	4 473	1 540	9 240
Chřest	143	1 287	155	1 395	165	1 485
Kapusta hlávková ¹⁾	93	1 860	96	2 208	93	1 953
Kedlubny ¹⁾	173	3 633	184	4 048	194	4 462
Kukuřice cukrová	585	9 360	567	9 072	753	13 554
Květák ¹⁾	269	2 690	211	2 954	250	4 500
Mrkev	668	22 044	833	29 155	847	32 186
Okurky nakládačky	270	10 800	274	17 810	280	18 760
Okurky salátové	31	930	33	1 155	26	1 378
Paprika	333	13 320	322	14 490	305	12 200
Pastinák	16	240	13	221	13	234
Petržel	284	4 260	305	4 880	283	4 245
Pór	2	40	2	40	2	40
Rajčata	190	6 650	316	12 008	233	8 155
Ředkvička ¹⁾	323	6 460	341	6 820	384	5 760
Řepa salátová	123	3 444	162	4 860	229	7 328

Druh zeleniny	2015		2016		2017 (odhad)	
	ha	tuny	ha	tuny	ha	tuny
Saláty i barevné ¹⁾	567	10 206	581	10 458	676	13 520
Špenát ¹⁾	456	6 840	475	7 125	482	7 230
Zelí hlávkové bílé a červené	1 028	41 120	1 139	48 977	1 039	57 145
Zelí pekinské ¹⁾	73	1 460	53	1 166	54	972
Zelenina ostatní (vč. tykve olejné)	1 988*	78 652*	-	-		
-zelenina ostatní	31	372	83	1 411	100	1 700
Tykve	530	21 200	570	25 650	628	23 864
Celkem	9 125	211 309	10 148	264 953	10 905	291 432

Pramen: ZUČM

Poznámka: ¹⁾ plodinu je možné pěstovat i jako druhý sled;

* odhady tykve olejné

Plocha i produkce ředkvičky převyšují údaje od ČSÚ, které provádí šetření v době, kdy ještě nemají pěstitelé vysety všechny sledy.

Tržní produkce - tj. zboží, které se odbytuje do obchodní sítě nebo pro zpracovatelský průmysl

V roce 2015 byly tykve spolu s ostatními druhy zeleniny zařazeny do „Dobrovolné podpory vázané na produkci“ mezi tzv. citlivé komodity. Proto o tuto podporu zažádali i pěstitelé tykve olejné. Upřesněním **NV č. 50/2015 Sb.** byl tento druh tykve z podpor na produkci zeleninových druhů následně vyloučen.

Produkce tržní zeleniny se na celkovém objemu sklizené zeleniny v ČR v roce 2015 podílela 85 %, v roce 2016 došlo ke zvýšení podílu téměř na 89 %. Údaje o produkci zeleniny ve výše uvedené tabulce uvádějí údaje podle reálně dosahovaných výnosů, které jsou vyšší než průměrné výnosy udávané ČSÚ.

Finanční vyjádření sklizně zeleniny

V roce 2016 dosáhly tržby za produkci tržní zeleniny výše 2,6 mld. Kč, tj. v porovnání s předchozím rokem zvýšení o 7 %. K tomuto zvýšení tržeb došlo zejména vlivem vyššího objemu sklizené tržní produkce zeleniny, protože naopak ceny zemědělských výrobců (odbytové ceny) byly v roce 2016 u většiny zeleninových druhů nižší než v předchozím roce. Důvody lze hledat ve vyšších objemech dovezené zeleniny do ČR za nízké ceny především z Polska, Nizozemska a Německa.

Porovnání finančního vyjádření tržní produkce zeleniny v ČR v letech 2013–2016 uvádí tabulka v příloze č. 3 této zprávy.

Trendy v pěstování zeleniny ve vztahu k potřebám trhu

V pěstování a prodeji zeleniny se dlouhodobě rozvíjí několik základních trendů. Domácnosti z časových důvodů méně vaří ze základních surovin, proto roste spotřeba různých polotovarů – polévkových směsí, mražených směsí, předpřipravených salátů. Z tohoto důvodu se snižuje spotřeba zelenin časově náročných na kuchyňskou úpravu (např. zelí hlávkové, celer, kapusta, pór a červená řepa). Stoupá spotřeba druhů, které se nemusí dlouho kuchyňsky upravovat, případně je lze ihned konzumovat (např. rajčata, papriky, okurky, ředkvičky, listové saláty).

Zákazník rovněž preferuje zeleninu menších rozměrů, aby ji mohl spotřebovat jednorázově a nemusel ji skladovat např. rozkrojené zelí. Z hlediska rychlosti kuchyňské přípravy jsou zajímavé také různé druhy salátů, např. salát typu Salanova. V posledních letech rovněž stoupá produkce a spotřeba různých druhů

dýní a tykví. Velice populární je dýně Hokkaido, Halloweenské velkoplodé dýně jsou v podzimním období používány na vyřezávání masek.

Klesá zájem o rajčata „bez chuti“ dovezená z jižních států Evropy a z Afriky a pěstitelé v ČR začínají ve fóliových krytech a sklenících pěstovat chuťově výrazné odrůdy rajčat různých tvarů a velikostí. V současné době probíhá postupná rekonstrukce skleníkového areálu v Tvrdonicích na jižní Moravě, byly postaveny nové skleníkové areály v Haňovicích u Litovle, ve Velkých Němčicích u Hustopečí, v Mutěnicích u Hodonína, ve Smržicích u Prostějova v Chornici u Jevíčka.

Z důvodu udržení kvality a hygieny se již praní a balení zeleniny stalo standardem. Zejména díky pořadům o vaření roste zájem také o balené bylinky, případně o hrnkové bylinky, které lze v domácnosti úspěšně pěstovat za oknem. Postupně se vyvíjí i systém balení. Začaly se distribuovat nové skládací přepravky, které se po použití umyjí, vydesinfikují a složené dodají pěstiteli. Tato služba je velice propracovaná, problémem je vysoká cena za zapůjčení obalů. Zelenina je balena i do jednorázových papírových kartonů. To lze ale považovat za plýtvání přírodními zdroji.

Zákazníci již nechtějí kupovat anonymní potraviny, zajímají se o jejich původ. Z těchto důvodů jsou zaváděny různé certifikační systémy, které umožňují přesně dohledat původ potravin. Řada obchodních řetězců marketingově využívá i smluvní partnerství se svými dodavateli.

Žádána je zelenina vypěstovaná v systému integrované produkce – pěstitel hospodaří dle nejnovějších metod správné zemědělské praxe. Tento systém je šetrný k životnímu prostředí a produkuje zdravější potraviny. V posledních letech se značně rozvíjí prodej zeleniny ze dvora nebo ve farmářských prodejnách a prodej prostřednictvím tzv. farmářských bedýnek. Rozvoji propagace pěstitelů pomáhají některé internetové servery – např. NALOK, Najdi si svého farmáře, Mistři řemesel atd. V rámci programu „Ovoce a zelenina do škol“ je snaha o rozvinutí a upevnění zdravých stravovacích návyků školních dětí.

Spotřebitelé požadují dodávky čerstvé zeleniny celoročně a tomu se přizpůsobila i nabídka. Je jisté, že pěstitelé, kteří budou chtít i v dlouhodobějším výhledu uspět na trhu se zeleninou, se budou muset přizpůsobit zákazníkovi a investovat do moderních technologií (hi-tech vytápěné produkční skleníky s pěstebními světly v případě neskladovatelné zeleniny a moderní skladovací technologie v případě skladovatelné zeleniny).

INTEGROVANÁ PRODUKCE ZELENINY V ČR

Integrovaná produkce zeleniny je ekonomická produkce zeleniny vysoké kvality při uplatnění ekologicky přijatelných metod pěstování a minimalizace nežádoucích vedlejších účinků agrochemikálií při jejich používání. Klade důraz na zvýšení ochrany životního prostředí a lidského zdraví. Pěstitelé postupují podle Pravidel pro integrovaný systém pěstování zeleniny (IPZ), dodržují metody správné zemědělské praxe, preventivní metody a metody signalizace, které umožní odhalení škodlivého činitele v porostu a následné cílené naplánování ochranného zásahu.

Svaz pro integrovaný systém pěstování zeleniny (Svaz pro IPZ), který je součástí Zelinářské unie Čech a Moravy (ZUČM), byl založen v roce 2005 jako dobrovolné sdružení pěstitelů. V tomto roce se začala zelenina pěstovat dle stanovených pravidel pro IPZ na 3 437 ha. V roce 2007 se zelenina v systému IPZ pěstovala již na 4 572 ha a po splnění podmínek dvouletého přechodného období dostali první pěstitelé právo označovat svou kvalitní produkci ochrannou známkou IPZ. Tato známka pěstitelům slouží k odlišení jejich kvalitní produkce od ostatní zeleniny dodávané na tuzemský trh.

Rok	Pěstitelé zeleniny ČR v systému IPZ evidovaní na SZIF		Žadatelé o ochrannou známku IPZ evidovaní u ZUČM			
			Držitelé ochranné známky IPZ		Pěstitelé v přechodném období (čekatelé)	
	Počet pěstitelů	Plocha v ha	Počet pěstitelů	Plocha v ha	Počet pěstitelů	Plocha v ha
2005	X	X	X	X	37	3 437
2006	X	X	X	X	57	4 846
2007	63	4 572	34	4 158	35	1 119
2008	71	4 487	30	3 332	24	951
2009	80	4 920	50	3 934	9	380
2010	87	5 360	50	3 819	14	718
2011	93	6 092	54	4 826	13	397
2012	81	5 980	55	5 111	5	365
2013	79	5 951	59	5 448	6	255
2014	75	5 707	58	5 010	6	387
2015	84	6 165	56	5 077	8	486
2016	93	7 314	59	5 860	10	523
2017	96	7 116	65	6 235	5	177

Pramen: SZIF, ZUČM

Systém integrované produkce zeleniny v roce 2017 pokračuje již třetím rokem v rámci nového programového období podle pravidel nového **NV č. 75/2015 Sb.** Do IPZ byly nově zařazeny víceleté kultury jahodník a chřest, pro které platí odlišné podmínky než pro jiné zeleninové druhy, což neumožňuje na zelinářských pozemcích jejich kombinovatelnost.

V roce 2017 se celkový počet pěstitelů zařazených do tohoto systému zvýšil na 96 s výměrou dosahující 65% podíl z celkové pěstební plochy tržní zeleniny v ČR, přičemž nejrozšířenějšími oblastmi pěstování zeleniny v IPZ jsou Nymbursko, jižní Morava, Litoměřicko, Královéhradecko a Opavsko.

Někteří pěstitelé zeleniny hospodařící dle Pravidel pro IPZ nežadají o udělení ochranné známky IPZ. Z toho důvodu je rozdílný počet pěstitelů, kteří žádají SZIF o úhradu vícenákladů spojených s dodržováním pravidel, s počtem žadatelů, kteří žádají ZUČM o udělení ochranné známky IPZ.

SKLADOVACÍ KAPACITY V ZELINÁŘSTVÍ ČR

V roce 2017 nedošlo k navýšení skladovacích kapacit ani k modernizaci stávajících skladů. V tomto roce bylo díky příznivějšímu průběhu počasí dosaženo vyšších průměrných výnosů, takže pěstitelé naskladnili větší množství zeleniny v porovnání s rokem 2016.

Pro sezónu 2017/18 bylo počátkem listopadu 2017 naskladněno 63,0 tis. t zeleniny, což je o 25 % více oproti předchozí sezóně. Celková skladovací kapacita je využita pouze z 34 %.

Nejvíce jsou zaplněny sklady chlazené (asi z 82 %), v nich je naskladněno 4,5 tis. t celeru, 19,0 tis. t hlávkového zelí, 0,5 tis. t hlávkové kapusty, 12,5 tis. t mrkve, 1,3 tis. t salátové řepy a 2,0 tis. t petržele.

Sklady větrané jsou zaplněny zhruba z 25 %, a to cibulí (20,0 tis. t), dále hlávkovým zelím (1,3 tis. t), celerem (0,5 tis. t), mrkví (0,4 tis. t), petrželí (0,1 tis. t) a salátovou řepou (0,3 tis. t). Ve skladech s řízenou atmosférou je naskladněno 0,5 tis. t pekingského zelí.

Struktura skladovacích kapacit v zelinářství ČR k 1. 11. 2017

Druh skladu	Počet pěstitelů vybavených sklady	Počet skladů	Skladovací kapacita v t	Podíl z celkové kapacity	Naskladněno v t k 1. 11. 2017 (odhad)
Chlazené sklady	44	61	48 284	34 %	39 830
Sklady s řízenou atmosférou	2	3	2 360	2 %	500
Větrané sklady	58	95	91 501	64 %	22 700
CELKEM	104	159	142 145	100 %	63 030

Pramen: ZUČM

Poznámka: sledovány jsou jen zkolaudované sklady bez provizorních a manipulačních skladů

ZPRACOVATELSKÝ PRŮMYSL V ČR

V únoru roku 2017 proběhlo statistické zjišťování o nákupu ovoce a zeleniny pro zpracování a o výrobě ovocných a zeleninových výrobků za rok 2016. Celkový nákup zeleniny pro zpracování z tuzemska a ze zahraničí dosáhl 116 549 t, tj. o 12 % více než v předchozím roce.

Nákup čerstvé zeleniny pro zpracování z tuzemska se v roce 2016 oproti předchozímu roku zvýšil o 26 % na 67 606 t, nákup ze zahraničí zůstal přibližně stejný v objemu 33 470 t. Největší podíl v nákupu čerstvé zeleniny pro zpracování z tuzemska představoval, podobně jako v předchozích letech, nákup hlávkového zelí bílého a také rajčat. Téměř polovinu z nákupu čerstvé zeleniny pro zpracování ze zahraničí tvořily okurky nakládačky. Pro výrobu zeleninových výrobků bylo z tuzemska nakoupeno 2 479 t upravené zeleniny, tzn. přibližně o 6 % více než v roce 2015. Nákup zmrazené a sušené zeleniny, zeleninových protlaků a koncentrátů ze zahraničí v porovnání s předchozím rokem klesl o 14 % na 12 993 t, z toho největší podíl činila rajčata (31 %).

Nákup čerstvé zeleniny pro zpracování v ČR

Zelenina	Nákup zeleniny v tunách původem						Nákupní ceny v Kč/kg bez DPH ¹⁾					
	z tuzemska			ze zahraničí			2014		2015		2016	
	2014	2015	2016	2014	2015	2016	od	do	od	do	od	do
Brokolice	39	53	*	-	-	*	5,60	7,93	4,58	7,48	7,96	13,07
Celer	1 224	1 070	1 909	708	1 332	1 229	3,53	6,74	3,47	6,59	3,46	7,54
Cuketa	207	178	262	-	-	-	2,51	2,60	2,68	3,91	3,16	3,52
Cibule suchá	2 423	3 113	3 374	813	*	1 174	5,74	12,76	5,16	14,57	5,38	12,69
Cibule nakládačka	-	-	-	*	664	*	13,67	14,56	13,41	14,37	13,46	13,96
Červená řepa	1 792	1 274	1 246	*	1 798	639	2,20	3,98	2,23	3,58	2,46	3,50
Česnek	*	*	*	*	*	*	*	*	77,53	101,04	77,01	132,80
Fazolka – lusky	-	-	*	-	-	-	-	-	-	-	*	*
Ferony	*	65	*	700	656	835	17,61	20,07	17,23	32,14	16,65	50,31
Hrášek – zrno	3 314	3 338	3 428	-	-	-	7,22	8,52	7,07	8,59	6,86	8,76
Kapusta hlávková	*	*	455	*	*	*	3,64	5,50	4,11	11,17	3,89	7,69
Kopr	185	133	178	*	*	*	7,29	9,60	6,87	10,11	6,86	8,53
Křen	*	*	*	745	940	963	22,76	31,89	25,64	32,27	29,79	38,78
Kukuřice cukrová	1 352	*	*	-	-	-	9,76	10,57	*	*	*	*
Květák	*	*	*	*	*	-	3,65	7,60	3,86	5,04	*	*
Mrkev, karotka	3 423	5 450	6 066	2 817	3 375	4 237	1,95	4,66	2,34	6,02	1,81	5,87
Nať (petrželová, celerová)	*	*	*	*	*	*	*	*	2,54	7,01	2,63	4,76
Petržel	*	351	587	*	*	*	3,05	5,16	4,56	6,23	3,21	5,15
Pastinák	381	*	*	*	*	*	3,95	4,71	4,33	9,09	3,56	6,74
Okurky nakládačky	11 201	4 467	4 463	5 017	12 327	16 198	3,60	21,59	3,35	20,48	4,94	20,09
Okurky salátové	682	761	997	69	87	*	6,41	21,82	6,25	32,06	5,83	28,55
Paprika zelená	1 874	1 663	1 405	844	*	337	7,69	10,53	8,36	12,67	7,65	13,95
Paprika červená	1 178	1 166	1 303	1 392	2 063	2 099	12,81	19,63	11,84	20,28	12,48	21,34
Paprika beraní roh	133	308	264	333	678	303	14,23	17,82	14,95	17,22	15,07	16,34
Pór	*	*	*	*	*	-	10,59	14,05	12,81	21,67	*	*
Rajčata červená	*	*	13 751	*	-	*	2,72	3,49	3,00	5,67	2,60	3,28
Ředkev	*	*	-	-	-	-	*	*	*	*	-	-
Saláty	840	927	950	*	*	*	9,83	194,02	10,21	186,18	13,91	88,87
Špenát	5 500	4 806	5 719	*	*	*	3,65	5,71	3,51	5,90	3,45	5,78
Tykev	*	34	*	*	302	*	6,84	6,84	7,76	8,42	7,44	7,99
Zelí hlávkové bílé	16 776	15 340	17 094	1 971	5 578	2 905	2,23	4,03	2,59	6,21	2,18	5,11
Zelí hlávkové červené	1 103	1 019	1 123	603	1 131	886	2,38	5,52	3,91	9,04	3,25	7,78
Zelí pekingské	*	*	*	-	-	-	*	*	*	*	*	*
Ostatní	*	*	806	544	124	141	4,04	146,62	4,85	865,28	3,12	789,45
Celkem	64 939	53 613	67 606	19 471	33 039	33 470	x	x	x	x	x	x

Pramen: MZe, Roční výkaz o nákupu ovoce a zeleniny pro zpracování a o výrobě ovocných a zeleninových výrobků

Poznámka: ¹⁾ nákupní ceny bez DPH jsou zveřejněny jako vážený aritmetický průměr cen, které uvedly jednotlivé podniky;

* nelze zveřejnit z důvodu ochrany důvěrnosti údajů dle zákona č. 89/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů

Nákup zeleniny pro zpracování (zmrazená, sušená a jinak upravená)

Zelenina	Nákup zeleniny v tunách původem				Nákupní ceny v Kč/kg bez DPH ¹⁾			
	z tuzemska		ze zahraničí		2015		2016	
	2015	2016	2015	2016	od	do	od	do
Brokolice	*	*	424	427	14,97	22,30	13,10	22,53
Celer	43	24	386	*	13,67	16,76	17,07	21,05
Cuketa	-	-	*	33	*	*	18,30	20,16
Cibule suchá	*	76	179	163	25,42	67,04	21,87	49,99
Cibule nakládačka	*	*	*	377	13,95	14,78	12,52	14,93
Červená řepa	17	35	-	*	37,39	40,65	29,37	41,02
Česnek	16	16	305	245	56,37	71,01	132,06	174,64
Fazolka - lusky	74	*	478	513	14,66	19,95	15,17	19,23
Feferony	12	*	-	*	44,58	48,96	51,43	58,44
Hrášek - zrno	*	*	258	225	15,04	18,21	13,71	16,21
Kapusta hlávková	*	*	*	-	*	*	*	*
Kopr	*	3	*	*	193,45	205,89	144,65	156,70
Křen	55	*	*	*	24,53	24,53	25,50	25,71
Kukuřice cukrová	45	56	106	*	18,47	24,34	20,01	22,66
Květák	*	*	767	716	12,60	21,84	13,75	23,48
Mrkev, karotka	319	257	2 546	1 971	9,81	34,76	9,99	37,64
Nat' (petrželová, celerová)	*	*	*	*	18,58	326,59	17,73	283,30
Petržel	*	*	*	-	*	*	*	*
Pastinák	*	*	*	*	*	*	12,97	16,17
Okurky nakládačky	*	100	*	807	14,22	17,88	10,53	17,10
Okurky salátové	*	*	*	-	16,15	16,34	14,64	15,34
Paprika zelená	68	87	171	156	19,08	26,53	20,64	23,88
Paprika červená	42	89	69	146	27,52	48,17	23,93	48,00
Paprika beraní roh	-	*	-	*	-	-	*	*
Pór	*	*	367	251	11,74	16,97	14,29	17,81
Rajčata červená	*	*	6 338	4 085	20,06	58,19	22,16	37,45
Ředkev	-	-	-	-	-	-	-	-
Saláty	-	-	-	-	-	-	-	-
Špenát	*	*	*	304	14,14	20,46	14,18	21,51
Tykev	-	-	*	*	*	*	*	*
Zelí bílé	*	142	461	580	4,84	8,30	7,55	12,00
Zelí červené	*	*	*	*	*	*	14,24	14,34
Zelí pekingské	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostatní	159	*	485	822	8,16	163,81	15,56	466,73
Celkem	2 340	2 479	15 100	12 993	x	x	x	x

Pramen: MZe, Roční výkaz o nákupu ovoce a zeleniny pro zpracování a o výrobě ovocných a zeleninových výrobků

Poznámka: ¹⁾ nákupní ceny bez DPH jsou zveřejněny jako vážený aritmetický průměr cen, které uvedly jednotlivé podniky;

* nelze zveřejnit z důvodu ochrany důvěrnosti údajů dle zákona č. 89/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů

Z údajů, zjištěných při statistickém zjišťování, vyplývá, že celková výroba výrobků ze zeleniny v roce 2016 se meziročně mírně zvýšila (o 3,5 %) na 173 959 t. Z celkové výroby zeleninových výrobků představovala největší podíl sterilovaná zelenina (39 %); z toho 56 % tvořila výroba okurek nakládaček. Výroba sterilované zeleniny (kromě salátových směsí) zůstala přibližně na stejné úrovni jako v předchozím roce (68 042 t). Výroba polotovarů z chlazené nebo čerstvé zeleniny se oproti roku 2015 zvýšila o 14 % na 10 936 t. Výroba kysaného zelí vzrostla o 6 % na 14 798 t, naopak výroba kečupu meziročně klesla o 9 % a činila 24 283 t.

Výroba výrobků ze zeleniny v ČR včetně diaproductů (t)

Zeleninový výrobek		Výroba v tunách				
		2012	2013	2014	2015	2016
Zmrazená zelenina a směsi (včetně špenátu)		21 508	17 725	23 214	23 975	25 979
Sterilované zeleninové směsi a saláty		11 081	*	15 916	15 364	17 984
Sterilovaná zelenina (kromě salátových směsí)		51 164	52 672	60 153	67 862	68 042
v tom	okurky nakládačky	25 622	26 912	29 418	31 353	37 818
	zelí sterilované ostatní	1 501	1 025	1 579	*	917
	zelí červené v kořeněném nálevu	2 870	3 395	1 783	3 404	2 958
	zelí bílé v kořeněném nálevu	8 977	9 163	6 749	8 619	9 922
	hrášek - zrno	*	*	2 508	1 797	*
	kukuřice cukrová	*	*	*	*	*
Kysané zelí		15 882	14 619	16 118	13 982	14 798
Sušená zelenina (včetně polotovarů ze sušené zeleniny)		*	*	*	*	*
Kečup		27 188	25 406	25 918	26 750	24 283
Rajčatový protlak		5 035	3 625	4 112	4 327	4 276
Dětská a kojenecká výživa		*	*	*	*	*
Zeleninové šťávy		*	*	*	427	*
Zpracované polotovary z chlazené nebo čerstvé zeleniny		5 407	5 527	8 354	9 600	10 936
z toho: - zeleninové směsi		3 267	1 837	1 601	2 729	2 987
Ostatní		8 773	5 008	2 196	3 910	4 992
Celkem		147 639	142 412	158 210	168 078	173 959

Pramen: MZe, Roční výkaz o nákupu ovoce a zeleniny pro zpracování a o výrobě ovocných a zeleninových výrobků

Poznámka: * nelze zveřejnit z důvodu ochrany důvěrnosti údajů dle zákona č. 89/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů

Dovoz zpracované zeleniny

Dovoz zpracované zeleniny a zeleninových výrobků (včetně intraunijního obchodu) v roce 2016 meziročně mírně vzrostl (+2,2 %) na 161,6 tis. t v hodnotě 3,9 mld. Kč. Ze zemí EU bylo dovezeno celkem 146,7 tis. t zpracované zeleniny (tj. meziroční nárůst o 2,7 %) v hodnotě 3,4 mld. Kč. Mezi největší dodavatele patřilo Polsko (35,0 tis. t), následovala Itálie (25,0 tis. t), Německo (24,3 tis. t), Belgie (14,7 tis. t) a Slovensko (14,5 tis. t).

Dovoz ze třetích zemí do ČR v roce 2016 zaznamenal meziročně opětovný nárůst, a to o 24 % na 14,3 tis. t zpracované zeleniny. Jednalo se především o konzervovaná rajčata, konzervované bambusové výhonky, zeleninové sušené směsi a zmrazenou zeleninu. Největšími importéry byla Čína (10,0 tis. t), Ukrajina (1,0 tis. t), Egypt (0,9 tis. t) a Indie (0,7 tis. t).

Dovoz zpracované a konzervované zeleniny celkem

Název	2014		2015		2016	
	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč
Zelenina vařená, zmrazená	54 974	1 082 684	55 878	1 114 456	55 901	1 145 721
Zelenina prozatím. konzerv.	498	13 045	846	21 241	660	15 222
Zelenina sušená	4 747	275 250	7 787	331 721	4 264	380 066
Zelenina konzerv. v octě nebo kyselině octové	20 233	436 781	22 434	490 584	22 392	471 111
Rajčata konzerv., ne v octě	24 325	599 832	23 732	568 216	28 738	610 379
Šťáva z rajských jablek	1 360	18 175	1 138	14 923	873	11 269
Kečupy aj. omáčky z rajčat	11 557	376 017	13 466	466 327	13 436	414 969
Kukuřice konzerv. ne v alkoholu, neslazená	414	16 002	431	16 366	408	17 977
Zelenina konzerv. jinak než v octě, nezmrazená	37 343	854 958	32 389	807 672	34 940	811 783
CELKEM	155 451	3 672 744	158 101	3 831 506	161 612	3 878 497

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Dovoz vybraných skupin zpracované zeleniny v roce 2016 podle zemí

Ukazatel	Země	Množství v t
Zelenina vařená, zmrazená	Polsko	22 235
	Belgie	14 255
	Slovensko	6 477
	Německo	3 896
	Maďarsko	2 872
	Francie	1 324
Rajčata konzervovaná, ne v octě	Itálie	13 085
	Čína	7 531
	Německo	1 870
	Španělsko	1 467
	Polsko	1 394
Zelenina konzervovaná jinak než v octě, nezmrazená	Německo	7 160
	Itálie	6 712
	Maďarsko	6 211
	Slovensko	4 909
	Polsko	3 576
Zelenina konzervovaná v octě nebo kyselině octové	Německo	10 043
	Rakousko	5 750
	Polsko	2 275
	Slovensko	2 006
	Španělsko	663

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Vývoz zpracované zeleniny

Vývoz a reexport zpracované zeleniny a zeleninových výrobků (včetně intraunijního obchodu) v roce 2016 se meziročně zvýšil o 4 % na celkových 63,0 tis. t v hodnotě 1,7 mld. Kč. Do zemí EU směřovalo 62,1 tis. t zpracované zeleniny (tj. meziroční nárůst o 4 %).

Největší objem zpracované zeleniny byl dodán na Slovensko (31,1 tis. t), dále pak do Polska (7,3 tis. t), Rakouska (7,0 tis. t) a Maďarska (4,0 tis. t). Vývoz do třetích zemí v objemu 769 t směřoval hlavně do Švýcarska (233 t), Kazachstánu (109 t), Lichtenštejnska (107 t) a Ruska (82 t).

Vývoz zpracované a konzervované zeleniny celkem

Název	2014		2015		2016	
	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč
Zelenina vařená, zmrazená	13 960	321 294	11 528	296 464	11 073	309 513
Zelenina prozatímně konzervovaná	7	304	102	5 145	29	1 152
Zelenina sušená	1 281	78 438	3 316	89 075	4 448	108 446
Zelenina konzervovaná v octě nebo kyselině octové	9 950	249 672	9 779	250 779	10 717	274 681
Rajčata konzervovaná, ne v octě	4 202	116 035	4 124	116 391	5 655	132 440
Šťáva z rajských jablek	151	2 049	133	1 618	125	1 659
Kečupy aj. omáčky z rajčat	21 071	538 356	21 573	535 807	20 191	506 603
Kukuřice konzervovaná ne v alkoholu, neslazená	3 002	157 633	2 903	133 444	2 684	124 496
Zelenina konzervovaná jinak než v octě, nezmrazená	8 064	221 436	7 144	219 930	8 033	254 906
CELKEM	61 688	1 685 217	60 602	1 648 653	62 955	1 713 896

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Vývoz vybraných skupin zpracované zeleniny v roce 2016 podle zemí

Ukazatel	Země	Množství v t
Zelenina vařená, zmrazená	Slovensko	7 739
	Polsko	1 677
	Maďarsko	705
Rajčata konzervovaná, ne v octě	Slovensko	2 473
	Polsko	2 167
	Maďarsko	545
Zelenina konzervovaná jinak než v octě, nezmrazená	Slovensko	6 110
	Polsko	542
	Maďarsko	340
	Rumunsko	286
Zelenina konzervovaná v octě nebo kyselině octové	Slovensko	7 597
	Rumunsko	1 267
	Polsko	718
	Rakousko	313

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Stejně jako v zahraničním obchodu s čerstvou zeleninou dosahuje ČR dlouhodobě záporného salda i v zahraničním obchodu se zpracovanou zeleninou.

Saldo zahraničního obchodu se zpracovanou zeleninou České republiky

Jednotky	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Tuny	-96 964	-103 837	-84 974	-83 608	-93 763	-97 499	-98 657
Tis. Kč	-1 797 105	-1 732 049	-1 634 319	-1 738 647	-1 987 527	-1 588 051	-2 164 601

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Podrobnější údaje o dovozu a vývozu zpracované zeleniny a zeleninových výrobků jsou uvedeny v příloze č. 2 této zprávy.

SPOTŘEBA ZELENINY V ČR

Spotřeba zeleniny vyjádřená v hodnotě zeleniny čerstvé, tj. včetně výrobků ze zeleniny, v roce 2016 opět vzrostla, a to meziročně o 3 %, při zvýšení spotřeby především rajčat, okurek nakládaček, papriky, zelí, mrkve a zeleného hrášku. Naproti tomu došlo k poklesu spotřeby květáku, listového salátu, salátových okurek a kedlubnů.

Spotřeba zeleniny v ČR v hodnotě čerstvé (kg/osoba/rok)

tj. přepočet všech výrobků ze zeleniny na hodnotu zeleniny čerstvé

Rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Spotřeba	81,4	82,7	82,8	81,2	79,7	85,4	77,8	82,9	86,4	84,8	87,3

Pramen: ČSÚ

Na spotřebě jednotlivých druhů potravin, např. masa, ovoce, zeleniny, rýže, těstovin atd. se promítá změna stravovacích zvyklostí ovlivněná turistickým ruchem a počtem cizinců v naší populaci, ale největší vliv na spotřebu potravin mají ceny potravin, dané růstem cen energií, osiv, krmiv, hnojiv, přípravků na ošetřování zvířat a rostlin, vysokou marží obchodních řetězců a koupěschopností obyvatelstva. Je třeba vzít v úvahu i zdravotní osvětu, dostupnost jednotlivých druhů potravin na trhu a masivní reklamu.

ČR je v posledních letech v celkové produkci zeleniny soběstačná cca v rozmezí 35–40 %. Nejnižší míra soběstačnosti je u komodity květák, brokolice, hlávková kapusta, nejvyšší naopak u hlávkového zelí, celeru bulvového a mrkve.

Vývoj roční spotřeby zeleniny v hodnotě čerstvé (včetně výrobků) podle druhů na jednoho obyvatele v ČR v kg

Druh zeleniny	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Celer	1,6	2,3	1,4	1,5	1,5	1,5	1,3	2,0	2,1	2,0	2,1
Cibule	10,0	10,5	11,9	10,4	9,9	11,2	9,3	11,0	10,9	10,1	10,3
Česnek	0,8	0,8	0,7	0,8	0,8	0,8	0,9	0,9	0,7	0,6	0,6
Fazolové lusky	0,1	0,1	0,3	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Hrachové lusky*	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5	0,8	0,9	0,6	0,7
Kapusta	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4	0,5	0,3	0,2	0,4	0,4	0,5
Kedlubny	2,5	2,5	2,5	2,4	2,2	2,2	2,4	2,4	2,2	2,2	2,1
Květák	2,5	2,9	3,0	2,6	2,5	3,0	2,6	2,6	2,7	2,6	2,3
Melouny	7,3	6,8	7,0	7,4	7,8	7,2	7,1	7,6	7,2	8,0	8,2
Mrkev	6,0	6,6	6,2	6,6	6,5	6,7	6,1	7,0	6,9	6,7	6,9
Okurky nakládačky	2,8	2,6	2,4	2,2	3,0	2,3	2,0	2,0	2,8	2,5	3,0
Okurky salátové	7,4	6,8	7,3	7,4	7,1	7,6	6,7	5,9	6,4	6,5	6,4
Paprika zelenin.	5,4	4,8	4,9	6,1	5,5	5,5	5,2	5,0	5,4	5,6	5,8
Petržel	0,8	0,9	0,7	0,6	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	1,0
Rajčata	12,0	12,5	12,2	11,0	10,4	12,1	10,7	11,4	11,3	11,2	11,8
Saláty listové	1,7	1,8	2,3	2,6	2,1	1,7	1,4	1,6	1,8	2,3	2,0
Špenát	0,5	0,5	0,8	0,7	0,7	0,9	1,0	1,0	1,3	1,2	1,2
Zelí hlávkové bílé a červené	8,8	8,6	8,8	7,5	7,2	8,9	8,1	8,0	8,4	7,4	7,9
Ostatní zelenina	8,1	8,7	7,5	8,4	8,6	8,9	8,8	10,4	11,7	11,1	11,2
Houby	1,9	1,9	1,8	1,8	2,2	2,6	2,4	2,3	2,5	2,6	2,8

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * - vylouštěná hrachová zrna (zelený hrášek)

V současné době Organizace Spojených národů pro výživu a zemědělství (FAO) a Světová zdravotnická organizace (WHO) vedou kampaň, která má pomoci zajistit na celém světě větší nabídku, dostupnost a zvýšení konzumace zeleniny a ovoce. Zelenina, podobně jako ovoce, je významným zdrojem řady látek nezbytných pro zdravou výživu lidí. Přesto jejich spotřeba nedosahuje dostatečné úrovně. V celosvětovém průměru se momentálně konzumuje výrazně méně ovoce a zeleniny než je minimální doporučené množství, stanovené Světovou zdravotnickou organizací, tj. 400 gramů na osobu za den. Předpokládá se, že většina lidí denně přijímá jen asi 20 až 50 % tohoto doporučeného množství. I když se za posledních padesát let změnila stravovací návyky lidí – na úkor obilovin a luštěnin rostl podíl rostlinných olejů, cukru a masa – podíl ovoce a zeleniny se zvýšil jen mírně a tento trend pokračuje. Světová zdravotnická organizace řadí nízkou konzumaci ovoce a zeleniny na šesté místo mezi dvacet nejrizikovějších faktorů, způsobujících předčasná úmrtí. Konzumace této skupiny potravin zajišťuje přísun důležitých látek do organismu, jako jsou např. vitamíny A, B, C a E, vláknina a další antioxidačně působící látky.

CENOVÝ VÝVOJ ZELENINY V ČR

Ceny zemědělských výrobců

Průměrné roční CZV zeleniny se v roce 2016 v porovnání s rokem 2015 opět snížily (index 2016/2015 činil 94,4). Nejvýraznější pokles cen nastal u petržele, celeru, kapusty hlávkové a hlávkového zelí bílého, méně výrazně se snížila cena česneku, papriky, kedlubny a mrkve. Zvýšení ceny se projevilo pouze u cibule suché, květáku, dále též u rajčat, salátových okurek a salátů.

V I. pololetí roku 2017 se CZV téměř u všech sledovaných zeleninových druhů pohybovaly v nižších hladinách v porovnání se stejným obdobím předchozího roku. Lze usuzovat, že pravděpodobnou příčinou byly vyšší objemy zeleniny na trhu, avšak dovezené zejména z Německa, Nizozemska a Polska za nízké ceny. Ve druhé polovině roku však ceny opět vzrostly v některých případech dost výrazně, s výjimkou cen cibule suché, rajčat, česneku, mrkve a salátů.

Průměrné roční ceny zemědělských výrobců zeleniny v ČR (CZV v Kč/t)

Druh zeleniny	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017*
Celer bez natě	7 829	7 561	8 469	7 765	12 453	8 842	9 988
Cibule suchá	5 212	4 819	6 488	5 894	6 588	7 800	5 809
Česnek	113 892	151 786	109 556	100 188	135 141	127 812	117 620
Kapusta hlávková	5 953	8 458	11 601	7 969	11 473	8 486	10 382
Kedlubny s natí	21 162	19 908	21 979	19 821	23 616	22 811	23 527
Květák	10 870	12 406	14 532	13 174	13 706	15 437	15 745
Mrkev bez natě	5 400	4 986	5 254	5 047	8 047	7 608	6 742
Okurky nakládačky	13 000	-	-	-	-	-	-
Okurky salátové	18 832	18 063	17 440	15 820	19 898	20 455	21 424
Paprika zeleninová	15 188	16 294	24 213	23 356	22 953	19 703	23 590
Petržel bez natě	14 113	14 635	16 263	16 392	23 501	16 571	18 993
Pór	15 000	14 000	-	-	-	-	-
Rajčata	14 616	20 845	18 076	20 299	23 953	24 615	21 561
Ředkvička	29 740	25 677	-	-	-	-	-
Salát	23 488	26 862	30 727	25 948	31 106	31 681	30 573
Špenát	2 505	2 604	-	-	-	-	-
Zelí hlávk. červené	5 189	5 099	7 718	5 538	8 063	7 669	8 102
Zelí hlávkové bílé	3 100	3 750	5 516	4 033	6 722	5 069	5 082

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * období od I. I.–30. II. 2017

Spotřebitelské ceny

Spotřebitelské ceny sledovaných druhů zeleniny se v roce 2016 zvýšily téměř u všech sledovaných druhů (index 2016/2015 byl 104,3), nejvýrazněji u celeru a česneku. Ceny posílily také u cibule, květáku a papriky. Z dlouhodobějšího srovnání trendu vývoje cen lze konstatovat, že pozvolný trend nárůstu ceny vykazuje zejména česnek, květák, celer, papriky a salátové okurky. U ostatních druhů průměrná roční spotřebitelská cena víceméně kolísá.

Průměrné roční spotřebitelské ceny vybraných druhů zeleniny v ČR v Kč/kg

Druh zeleniny	MJ	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017*
Brokolice	ks	24,53	19,41	21,46	24,63	23,93	24,40	24,41	26,59
Celer	kg	28,10	29,37	17,70	20,65	23,62	23,38	28,80	23,99
Cibule suchá	kg	16,55	14,96	12,47	14,57	15,49	14,54	15,38	13,20
Česnek	kg	111,13	123,82	102,31	103,78	96,54	104,58	127,88	122,63
Květák	ks	33,37	28,66	30,52	35,06	33,55	34,89	36,73	33,61
Melouny	kg	21,67	27,17	23,63	24,49	32,43	31,45	27,80	28,50
Mrkev bez natě	kg	15,66	16,46	17,51	18,73	16,35	20,93	18,75	15,37
Okurky salátové	kg	40,50	30,41	35,59	38,44	36,41	41,56	40,78	41,79
Paprika zeleninová	kg	62,49	53,44	58,94	62,15	60,09	63,63	65,09	63,76
Rajčata	kg	42,29	30,29	37,92	37,06	41,16	42,99	40,88	44,16
Salát ledový	ks	-	-	-	-	-	-	20,21	22,02
Zelí bílé	kg	13,00	13,57	9,16	11,90	11,19	14,51	13,54	12,62

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * průměr za období od 1. 1.–30. 11. 2017

ZAHRANIČNÍ OBCHOD SE ZELENINOU V ČR

Dovoz

V roce 2016 se dovoz čerstvé zeleniny oproti předchozímu roku opět zvýšil (+6,2 %) na 647,4 tis. t v hodnotě 11,4 mld. Kč. Výrazně vzrostly dodávky zeleniny ze zemí EU (meziročně o 5 %) na celkových 592,7 tis. t, což představovalo téměř 92% podíl na celkovém objemu exportu zeleniny do ČR. Nejvíce zeleniny pocházelo z Nizozemska (115,6 tis. t, tj. 5,7 % meziroční nárůst), a to zejména rajčata, mrkev, cibule, hlávkové zelí, salátové okurky a papriky.

Druhým největším dodavatelem čerstvé zeleniny bylo Španělsko (111,1 tis. t, tj. téměř na stejné úrovni roku 2015), odkud byly dodávány především salátové okurky, rajčata, papriky, melouny, listové saláty a česnek. Třetím významným dodavatelem bylo Polsko (89,3 tis. t, tj. meziroční zvýšení o 26,5 %), odkud byla dovážena nejvíce cibule, hlávkové zelí, řepa salátová, ředkvičky, květák a kedlubny.

Mezi další významné dodavatele čerstvé zeleniny patřilo také Německo (80,2 tis. t, tj. pokles o 12 %) a Itálie (60,6 tis. t, tj. nárůst o téměř 19 %). Čerstvá zelenina byla také v malém množství dovážena ze třetích zemí, např. z Maroka, Makedonie, Turecka, Egypta, Albánie a Číny.

V období od ledna do září 2017 bylo do ČR dovezeno celkem 520,9 tis. t čerstvé zeleniny, z toho ze zemí EU pocházelo 476,4 tis. t. Nejvíce zeleniny bylo dovezeno z Nizozemska (99,3 tis. t), Španělska (90,3 tis. t), Polska (74,6 tis. t) a Německa (66,2 tis. t).

Dovoz čerstvé zeleniny do ČR

Druh	2014	2015	2016	2017*	2014	2015	2016	2017*
	v tunách				v tis. Kč			
ZELENINA CELKEM	572 729	609 759	647 394	520 866	9 345 082	10 738 617	11 371 799	8 975 422
Z toho:								
Celer bulvový	9 086	10 078	10 775	9 510	89 002	96 143	133 336	99 920
Celer ne bulvový	3 478	4 557	3 839	1 847	47 636	67 166	64 780	39 955
Cibule	70 563	76 386	87 549	62 425	490 253	511 365	564 036	300 432
Cibule-šalotka	291	451	909	374	12 151	12 151	15 652	11 592
Čekanka	142	169	263	325	7 057	9 124	14 995	13 052
Česnek	5 464	6 440	6 218	5 263	221 780	288 939	407 943	326 485
Fazole	279	388	313	301	12 202	16 784	15 970	14 673
Fenykl hlíznatý	244	311	374	220	7 414	9 032	9 941	7 232
Hrách	792	559	704	543	31 504	28 954	31 261	24 837
Chřest	342	306	256	559	29 604	32 136	28 123	45 291
Kapusta růžičková	834	1 242	1 611	540	13 981	23 384	24 361	12 858
Kapusta hlávk., pekingské zelí, kedlubny apod.	20 640	20 671	20 428	16 146	284 535	356 137	352 410	309 391
Křen	1 200	1 569	2 030	1 440	42 001	53 858	64 887	39 701
Kukuřice cukrová	823	600	1 166	3 291	17 062	16 351	36 746	35 760
Květák a brokolice	27 247	25 472	24 255	20 651	412 286	372 787	399 923	344 322
Lilek	2 655	2 623	2 575	1 889	63 973	69 552	68 422	54 427
Melouny	84 560	93 962	100 702	93 050	664 654	805 731	816 260	755 416

Druh	2014	2015	2016	2017*	2014	2015	2016	2017*
	v tunách				v tis. Kč			
Mrkev	43 370	46 949	49 592	43 058	296 700	452 634	418 102	269 409
Okurky nakládačky	10 619	10 268	14 489	9 914	121 703	133 024	164 035	119 542
Okurky salátové	61 051	62 106	62 476	46 303	979 867	1 110 900	1 098 155	863 477
Paprika zeleninová	50 535	49 993	52 215	38 389	1 527 447	1 665 102	1 768 006	1 363 993
Pór	9 893	9 822	10 737	8 082	110 257	175 100	210 866	169 092
Rajčata	91 424	94 724	99 972	73 192	2 499 648	2 698 062	2 796 277	2 144 914
Ředkvička, řepa salátová ap.	18 996	19 344	19 815	16 715	267 097	361 536	267 980	248 802
Salát hlávkový	13 634	15 675	16 387	11 944	396 417	503 311	567 212	449 483
Salát ostatní	6 340	7 237	6 663	5 442	199 935	251 744	220 907	162 626
Špenát	836	924	857	727	50 649	50 594	55 436	55 535
Tykve ost.	934	1 646	2 511	1 298	14 035	31 061	40 172	29 249
Tykve – cukety	3 900	3 590	5 068	3 841	67 953	101 453	107 379	90 428
Zelí bílé, červené	25 184	33 574	32 941	30 678	136 780	226 533	250 212	246 439

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Poznámka: * období od 1. 1.–30. 9. 2017

Vývoz

Vývoz čerstvé zeleniny včetně reexportu se v roce 2016 meziročně zvýšil o 10,2 % na objem 106,1 tis. t v celkové hodnotě 2,0 mld. Kč. Do zemí EU bylo vyvezeno 105,8 tis. t zeleniny, a to zejména na Slovensko (74,5 tis. t), dále do Německa (13,5 tis. t), Maďarska (5,2 tis. t) a Polska (4,4 tis. t).

V období od ledna do září 2017 bylo z ČR vyvezeno 78,3 tis. t čerstvé zeleniny, a to z převážné většiny do zemí EU. Největší množství zeleniny směřovalo na Slovensko (56,0 tis. t), dále do Německa (8,4 tis. t), Maďarska (5,5 tis. t) a Polska (3,0 tis. t).

Vývoz čerstvé zeleniny z ČR

Druh	2014	2015	2016	2017*	2014	2015	2016	2017*
	v tunách				v tis. Kč			
ZELENINA CELKEM	87 745	96 265	106 068	78 348	1 644 084	1 836 812	2 039 134	1 478 422
Z toho:								
Celer bulvový	2 100	2 835	4 037	2 941	29 280	38 926	56 926	34 949
Cibule	8 452	9 381	13 233	8 988	98 505	107 248	111 376	69 867
Čekanka	116	32	95	34	3 053	1 830	5 066	1 926
Česnek	865	1 275	1 307	623	46 566	70 812	100 292	48 507
Hrách	871	2 741	2 936	3 894	12 866	29 343	32 452	32 801
Chřest	40	47	48	70	4 268	6 929	5 714	6 457
Kapusta růžičková	144	115	180	87	2 027	1 578	3 915	2 138
Kapusta hlávková, pekingské zelí, kedlubny	3 445	3 543	2 823	1 710	57 794	68 181	62 982	40 570

Druh	2014	2015	2016	2017*	2014	2015	2016	2017*
	v tunách				v tis. Kč			
Květák a brokolice	3 742	2 595	2 946	2 684	75 592	52 902	61 668	54 207
Melouny	8 613	9 729	9 025	9 320	91 069	95 790	83 810	81 300
Mrkev	8 735	9 927	11 271	10 772	83 891	118 007	109 569	90 849
Okurky nakládačky	8 460	11 122	9 634	4 929	52 578	60 771	72 198	54 838
Okurky salátové	4 845	4 225	5 206	3 059	96 315	98 473	111 472	72 324
Paprika zeleninová	6 559	6 576	7 227	5 494	223 591	227 876	251 712	199 694
Pór	1 365	1 359	1 232	939	28 259	33 577	34 016	27 093
Rajčata	7 781	9 138	10 999	7 358	285 733	292 907	369 638	258 751
Salát hlávkový	2 520	2 838	2 857	2 517	85 554	102 434	100 785	89 718
Salát ostatní	1 735	2 037	1 783	1 002	50 886	62 172	57 211	29 654
Ředkvička, řepa salátová apod.	4 053	4 247	4 101	2 937	77 258	85 455	79 577	61 933
Zelí bílé, červené	9 499	7 640	7 510	4 277	78 685	75 098	75 383	44 920

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Poznámka: * období od 1. 1.–30. 9. 2017

Celková bilance zahraničního obchodu ČR s čerstvou zeleninou je vysoce pasivní. Od roku 2012 se úhrnné pasivum každoročně zvyšuje. V roce 2016 dosáhla bilance zahraničního obchodu z hlediska finančního nejvyšších záporných hodnot v historii.

Saldo zahraničního obchodu ČR s čerstvou zeleninou

Jednotky	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017*
Tuny	-475 031	-441 225	-485 730	-484 984	-513 494	-541 326	-442 518
Tis. Kč	-6 644 902	-6 906 120	-7 634 127	-7 680 998	-8 901 805	-9 332 665	-7 497 000

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Poznámka: * období od 1. 1.–30. 9. 2017

PŘEHLEDY O UŽITÍ ZELENINY

Bilance produkce a užití cibule v ČR (tis. t)

Ukazatel		2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
Domácí produkce celkem		40,0	40,3	46,2	33,2	51,0
z toho:	tržní produkce	39,9	40,1	45,8	30,7	44,9
	samozásobení	0,1	0,2	0,4	2,5	6,1
Dovoz		67,4	75,8	69,5	91,4	82,1
Celková nabídka		107,4	116,1	115,7	124,3	133,1
Dodávky na trh a zprac. průmyslu		93,2	104,4	101,5	108,1	112,1
Samozásobení (snížené o ztráty)		0,1	0,2	0,3	2,2	5,5
Ztráty celkem včetně nerealizovaného objemu z tržní produkce		3,4	2,8	5,3	1,6	3,6
Vývoz		10,7	8,7	8,6	12,4	11,9
Celkové užití		107,4	116,1	115,7	124,3	133,1

Pramen: ČSÚ, ZUČM, Statistika zahraničního obchodu
Poznámka: marketingový rok od 1. 8. do 31. 7.

Bilance produkce a užití mrkve v ČR (tis. t)

Ukazatel		2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
Domácí produkce celkem		28,4	31,2	35,8	31,6	35,3
z toho:	tržní produkce	20,8	22,4	22,9	22,0	32,2
	samozásobení	7,6	8,8	12,9	9,6	3,1
Dovoz		41,7	42,6	45,0	51,2	51,8
Celková nabídka		70,1	73,8	80,8	82,8	87,1
Dodávky na trh a zprac. průmyslu		51,1	56,2	58,9	62,2	68,8
Samozásobení (snížené o ztráty)		6,5	7,0	11,7	8,2	2,5
Ztráty celkem včetně nerealizovaného objemu z tržní produkce		1,1	1,5	0,6	1,7	2,3
Vývoz		11,4	9,1	9,6	10,7	13,5
Celkové užití		70,1	73,8	80,8	82,8	87,1

Pramen: ČSÚ, ZUČM, Statistika zahraničního obchodu
Poznámka: marketingový rok od 1. 9. do 31. 8.

Bilance produkce a užití hlávkového zelí v ČR (tis. t)

Ukazatel		2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
Domácí produkce celkem		53,6	46,3	60,1	45,1	54,3
z toho:	tržní produkce	51,8	46,1	58,5	41,1	49,0
	samozásobení	1,8	0,2	1,6	4,0	5,3
Dovoz		25,8	29,9	27,4	35,5	38,5
Celková nabídka		79,4	76,2	87,5	80,6	92,8
Dodávky na trh a zprac. průmyslu		69,8	63,9	77,4	67,2	76,8
Samozásobení (snížené o ztráty)		1,7	0,2	1,4	3,6	4,8
Ztráty celkem včetně nerealizovaného objemu z tržní produkce		1,3	2,3	1,6	1,6	4,6
Vývoz		6,6	9,8	7,1	8,2	6,6
Celkové užití		79,4	76,2	87,5	80,6	92,8

Pramen: ČSÚ, ZUČM, Statistika zahraničního obchodu
Poznámka: marketingový rok od 1. 9. do 31. 8.

PŘÍLOHY

Příloha č. I

Přehled předběžně uznaných seskupení producentů a uznaných organizací producentů v odvětví ovoce a zeleniny – stav ke dni 1. 10. 2017

Organizace producentů	Sídlo	Registrované druhy
CZ FRUIT, odbytové družstvo	Praha 6	Ovoce
EB Fruit, odbytové družstvo ovocnářů	Holovousy	Ovoce
JIHOFRUKT, družstvo	Velké Bílovice	Ovoce
Jihomoravská zelenina, družstvo	Velké Bílovice	Zelenina
Odbytové družstvo EKO – ODBYT, družstvo	Slaný	Ovoce
Družstvo producentů rajčat	Brno	Produkty ke zpracování
Odbytové družstvo LITAZEL	Bohušovice nad Ohří	Zelenina
Východočeská zelenina – družstvo producentů zeleniny	Synkov-Slemeno	Ovoce a zelenina
Odbytové družstvo Polabí	Přerov nad Labem	Zelenina
Družstvo OZC Jizera	Předměřice nad Jizerou	Ovoce a zelenina
Odbytové družstvo ovoce Český ráj	Praha 9	Ovoce
Odbytové družstvo Berry	Břežany II	Jahody, maliny, ostružiny
M.O.Z. družstvo pěstitelů	Sednice	Ovoce a zelenina, zpracované ovoce a zelenina
Bohemia Apple, družstvo	Tuchoraz	Ovoce a zelenina, zpracované ovoce a zelenina
ZELTR odbytové družstvo, člen koncernu ZELTR	Troubky	Ovoce a zelenina
NATURE FRUIT, DRUŽSTVO	Choustníkovo Hradiště	Jablka
G's Pěstitel, odbytové družstvo	Stratov	Zelenina
Vital odbytové družstvo	Rozběřice	Cibule, šalotka
OD Piletice	Hradec Králové	Kořenová zelenina, papriky, jahody
ZP Otice odbyt s.r.o.	Otice	Zelenina a zpracovaná zelenina
Odbytové družstvo Suchá Loz	Suchá Loz	Ovoce a zelenina
Čerstvě utrženo, družstvo	Zlín – Pršténé	Ovoce a zelenina
Nadnárodní organizace producentů		
Družstvo BRAMKO CZ	Semice	Zelenina

Pramen: SZIF

Příloha č. 2 – Zahraniční obchod ČR se zpracovanou zeleninou

Dovoz zeleniny konzervované, vařené, zmrazené

(skup. 0710, 2004)

Druh zeleniny		2014		2015		2016	
		tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč
CELKEM		54 974	1 082 684	55 878	1 114 456	55 901	1 145 721
Z toho	fazole	4 470	89 490	4 433	88 195	3 930	77 899
	hrách	3 764	80 992	4 532	94 253	4 245	88 934
	chřest	46	4 985	38	4 340	40	4 235
	kukuřice cukrová	2 883	74 503	3 045	81 053	3 533	92 512
	luštěniny ostatní	249	4 980	265	4 810	505	9 282
	paprika	1 524	37 542	1 242	33 188	1 033	28 785
	rajčata	634	15 857	642	14 474	601	11 980
	špenát	6 484	117 644	5 904	105 350	5 740	98 929
	zelí kysané, kapary, aj.	66	2 834	223	4 683	178	4 481
	zelenina ostatní	24 909	438 354	24 838	452 672	25 481	480 897
	zeleninové směsi	9 851	211 989	10 639	228 564	10 538	245 075

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Dovoz zeleniny prozatímně konzervované SO₂ nebo šířenou vodou, nevhodné v tomto stavu k požívání

(skup. 0711)

Druh zeleniny		2014		2015		2016	
		tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč
CELKEM		498	13 045	846	21 241	660	15 222
Z toho	cibule	152	2 821	261	4 908	207	3 024
	kukuřice cukrová	4	310	62	790	26	175
	okurky salátové a nakládačky	154	2 544	182	3 624	166	2 833
	papriky	21	1 838	30	2 785	105	2 667
	zelenina ostatní	154	4 903	284	7 391	138	5 344
	zeleninové směsi	8	297	21	776	11	713

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Dovoz sušené zeleniny

(skup. 0712)

Druh zeleniny		2014		2015		2016	
		tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč
CELKEM		4 747	275 250	7 787	331 721	4 264	38 066
Z toho	cibule	822	51 283	865	60 376	797	52 425
	kukuřice cukrová	963	3 661	3 113	10 466	1	352
	mrkev	287	14 523	391	20 103	325	17 044
	rajčata	498	43 237	765	54 321	688	52 807
	zelenina ostatní včetně směsí	2 176	162 547	2 652	186 454	2 452	257 437

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Dovoz zeleniny konzervované v octě nebo v kyselině octové

(skup. 2001)

Druh zeleniny		2014		2015		2016	
		tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč
CELKEM		20 233	436 781	22 434	490 584	22 392	417 111
Z toho	kukuřice cukrová	346	12 695	251	11 016	224	10 442
	okurky nakládačky	10 280	185 763	11 744	222 062	12 082	208 698
	paprika, ne lusky	450	22 750	495	26 760	570	30 880
	paprika sladká	2 452	63 774	2 004	53 148	1 895	49 532
	zelenina ostatní	6 705	151 798	7 939	177 599	7 622	171 558

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Dovoz ostatních výrobků ze zeleniny

Druh výrobku		2014		2015		2016	
		tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč
Rajčata konzervovaná ne v octě (skup. 2002)		24 325	599 832	23 732	568 216	28 738	610 379
Štáva z rajských jablek (skup. 2009 50)		1 360	18 175	1 138	14 923	873	11 269
Kečupy a jiné omáčky z rajčat (skup. 2103 20)		11 557	376 017	13 466	466 327	13 436	414 969
Kukuřice konzervovaná, ne v alkoholu, neslazená (pol. 2008 9985)		414	16 002	431	16 366	408	17 979

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Dovoz zeleniny konzervované jinak než v octě nebo v kyselině octové, nezmrazené

(skup. 2005)

Druh zeleniny		2014		2015		2016	
		tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč
CELKEM		37 343	854 958	32 389	807 672	34 940	811 783
Z toho	zelenina homogenizovaná	416	29 322	237	13 449	232	12 545
	zelí kysané	9 095	114 184	8 431	117 846	7 910	108 869
	hrách	5 302	98 086	3 692	84 131	3 713	91 070
	fazole vyloupané	7 585	167 492	7 868	171 364	7 944	162 862
	fazole ostatní	697	19 548	683	17 592	925	20 260
	bambusové výhonky	1 151	14 568	996	15 897	1 031	17 107
	chřest	86	5 443	57	4 518	172	8 662
	kukuřice cukrová	6 900	147 034	3 959	116 680	3 715	102 482
	artyčoky	105	7 616	92	6 672	101	7 033
	zeleninové směsi	3 374	134 775	3 498	140 846	3 441	133 884
	ostatní zelenina	2 495	97 876	2 739	107 294	5 631	133 657

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Vývoz zeleniny konzervované, vařené, zmražené

(skup. 0710, 2004)

Druh zeleniny		2014		2015		2016	
		tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč
CELKEM		13 960	321 294	11 528	296 464	11 073	309 513
Z toho	fazole	619	11 523	377	9 244	426	10 653
	hrách	990	18 318	944	18 815	694	15 737
	kukuřice cukrová	532	13 656	704	16 250	530	14 374
	paprika	16	591	10	394	21	658
	špenát	1 433	27 117	1 638	30 261	1 237	23 574
	zelí kysané, kapary aj.	27	964	117	2 330	65	1 712
	zelenina ostatní	4 999	172 642	3 338	78 418	4 284	142 997
	zeleninové směsi	5 248	73 396	4 221	134 119	3 735	95 963

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Vývoz zeleniny prozatímně konzervované SO₂ nebo sířenou vodou, nevhodné v tomto stavu k požívání

(skup. 0711)

Druh zeleniny		2014		2015		2016	
		tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč
CELKEM		7	304	102	5 145	29	1 152
Okurky salátové a nakládačky		-	-	-	-	0,5	28
Papriky		1	97	1	104	2	194
Zelenina ostatní		5	163	92	4 629	19	541

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Vývoz sušené zeleniny z ČR

(skup. 0712)

Druh zeleniny		2014		2015		2016	
		tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč
CELKEM		1 281	78 438	3 316	89 075	4 448	108 446
Z toho:	cibule	236	15 036	231	14 848	289	18 233
	mrkev	47	2 191	66	2 025	12	800
	rajčata	23	3 279	22	2 175	46	5 056
	zelenina ostatní včetně směsí	586	54 935	613	59 444	690	70 772

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Vývoz zeleniny konzervované v octě nebo v kyselině octové z ČR

(skup. 2001)

Druh zeleniny		2014		2015		2016	
		tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč
CELKEM		9 950	249 672	9 779	250 779	10 717	274 681
Z toho	kukuřice cukrová	72	4 025	27	2 656	35	3 127
	okurky nakládačky	4 931	99 088	4 479	89 756	5 083	107 484
	paprika, ne lusky	337	16 017	623	26 457	733	30 642
	paprika sladká	1 651	49 038	1 524	46 651	1 663	47 013
	zelenina ostatní	2 958	81 503	3 126	85 259	3 204	86 415

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Vývoz ostatních výrobků ze zeleniny

Druh výrobku	2014		2015		2016	
	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč
Rajčata konzervovaná ne v octě (skup. 2002)	4 202	116 035	4 124	116 391	5 655	132 440
Štáva z rajských jablek (skup. 2009 50)	151	2 049	133	1 618	125	1 659
Kečupy a jiné omáčky z rajčat (skup. 2103 20)	21 071	538 356	21 573	535 807	20 191	506 603
Kukuřice konzervovaná, ne v alkoholu, neslazená (pol. 2008 9985)	3 002	157 633	2 903	133 444	2 684	124 496

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Vývoz zeleniny konzervované jinak než v octě nebo v kyselině octové, nezmrazené z ČR (skup. 2005)

Druh zeleniny	2014		2015		2016		
	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč	
CELKEM	8 064	221 436	7 144	219 930	8 033	254 906	
Z toho	zelenina homogenizovaná	331	19 196	263	13 097	216	10 775
	zelí kysané	1 971	24 046	1 050	13 540	2 100	27 225
	hrách	1 034	23 048	1 114	24 915	892	20 822
	fazole vyloupané	1 010	23 487	837	20 288	629	14 816
	fazole ostatní	237	6 712	353	9 908	195	5 153
	kukuřice cukrová	174	6 523	210	8 299	239	10 956
	zeleninové směsi	1 127	39 194	1 222	53 540	1 540	70 028
	ostatní zelenina	1 968	70 001	1 845	67 098	1 922	83 065

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Příloha č. 3 – Porovnání finančního vyjádření produkce zeleniny v ČR

Druh zeleniny	2013		2014		2015		2016		2016/15 v %				
	Kč/t	tuny	mil. Kč	tuny	Kč/t	mil. Kč	Kč/t	tuny		mil. Kč			
Brokolice	26 000	392	10,19	423	26 000	11,00	26 000	176	4,58	20 000	105	2,10	-54
Celer	12 000	9 280	111,36	8 424	9 000	75,82	12 000	6 678	80,14	8 000	8 350	66,80	-17
Cibule	7 000	40 152	281,06	45 820	4 000	183,28	7 000	30 720	215,04	4 000	44 856	179,42	-17
Česnek	130 000	1 267	164,71	1 554	70 000	108,78	90 000	906	81,54	90 000	1 098	98,82	+21
Fazolové lusky	22 000	600	13,20	616	22 000	13,55	22 000	168	3,70	22 000	168	3,70	0
Hrách zahr. na lusky	41 000	3 615	148,21	5 444	40 000	217,76	45 000	3 745	168,52	40 000	3 743	149,72	-11
Hrách zahradní na prům. zprac.	8 000	656	5,25	656	8 000	5,25	8 000	700	5,60	8 000	730	5,84	+4
Chřest	65 000	135	8,77	990	65 000	64,35	65 000	1 287	83,65	65 000	1 395	90,68	+8
Kapusta hlávková	8 400	1 952	16,40	2 525	7 500	18,94	13 000	1 860	24,18	6 500	2 208	14,35	-41
Kedlubny	19 000	3 570	67,83	4 530	17 000	77,01	20 000	3 633	72,66	22 000	4 048	89,06	+23
Kukuřice cukrová	15 000	5 280	79,20	5 312	15 000	79,68	15 000	9 360	140,40	15 000	9 072	136,08	-3
Květák	13 000	2 112	27,46	2 944	13 000	38,27	18 000	2 690	48,42	13 000	2 954	38,40	-21
Mrkev	7 000	22 400	156,80	22 932	6 000	137,59	8 000	22 044	176,35	6 000	29 155	174,93	-1
Okurky nakládačky	15 000	9 632	144,48	9 660	13 000	125,58	16 000	10 800	172,80	17 000	17 810	302,77	+75
Okurky salátové – polní	10 000	2 120	21,20	2 340	10 000	23,40	12 000	930	11,16	12 000	1 155	13,86	+24
Paprika zeleninová – polní	14 000	8 560	119,84	9 320	14 000	130,48	16 000	13 320	213,12	13 000	14 490	188,37	-12
Pastinák	13 000	90	1,17	450	13 000	5,85	13 000	240	3,12	4 000	221	0,88	-72
Petržel	16 000	2 710	43,36	4 250	15 000	63,75	20 000	4 260	85,20	21 000	4 880	102,48	+20
Pór	11 000	92	1,01	207	11 000	2,28	13 000	40	0,52	13 000	40	0,52	0
Rajčata – polní	16 000	19 266	308,26	20 582	16 000	329,31	20 000	6 650	133,00	20 000	12 008	240,16	+81
Ředkvička	30 000	3 800	114,00	5 320	24 000	127,68	26 000	6 460	167,96	25 000	6 820	170,50	+2
Řepa salátová	6 500	2 496	16,22	3 680	6 500	23,92	7 000	3 444	24,11	8 000	4 860	38,88	+61
Saláty (i barevné)	9 500	15 080	143,26	15 000	9 000	135,00	9 000	10 206	91,85	10 000	10 458	104,58	+14
Špenát na prům. zprac.	3 000	5 407	16,22	7 304	3 000	21,91	3 000	6 520	19,56	3 000	6 600	19,80	+1
Špenát listový	25 000	145	3,62	152	25 000	3,80	30 000	320	9,60	38 000	525	19,95	+108
Zelí hlávkové	5 200	46 150	239,98	58 529	4 500	263,38	6 000	41 120	246,72	4 000	48 977	195,91	-21
Zelí pekinské	10 000	1 318	13,18	1 430	8 000	11,44	9 000	1 460	13,14	8 000	1 166	9,33	-29
Zelenina ostatní vč. tykve	-	11 172	33,52	5 054	-	15,16	-	21 572	151,00	6 000	1 411	8,47	X
Tykev	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6 000	25 650	153,90	-
CELKEM	-	219 449	2 309,77	245 448	-	2 314,22	-	211 309	2 447,65	-	264 953	2 620,25	+7

Pramen: ZUČM na základě vlastního šetření a propočtů

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Vydalo Ministerstvo zemědělství
Těšnov 65/17, 110 00 Praha 1
internet: www.eagri.cz
e-mail: info@mze.cz

ISBN 978-80-7434-406-0

Praha 2017